

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

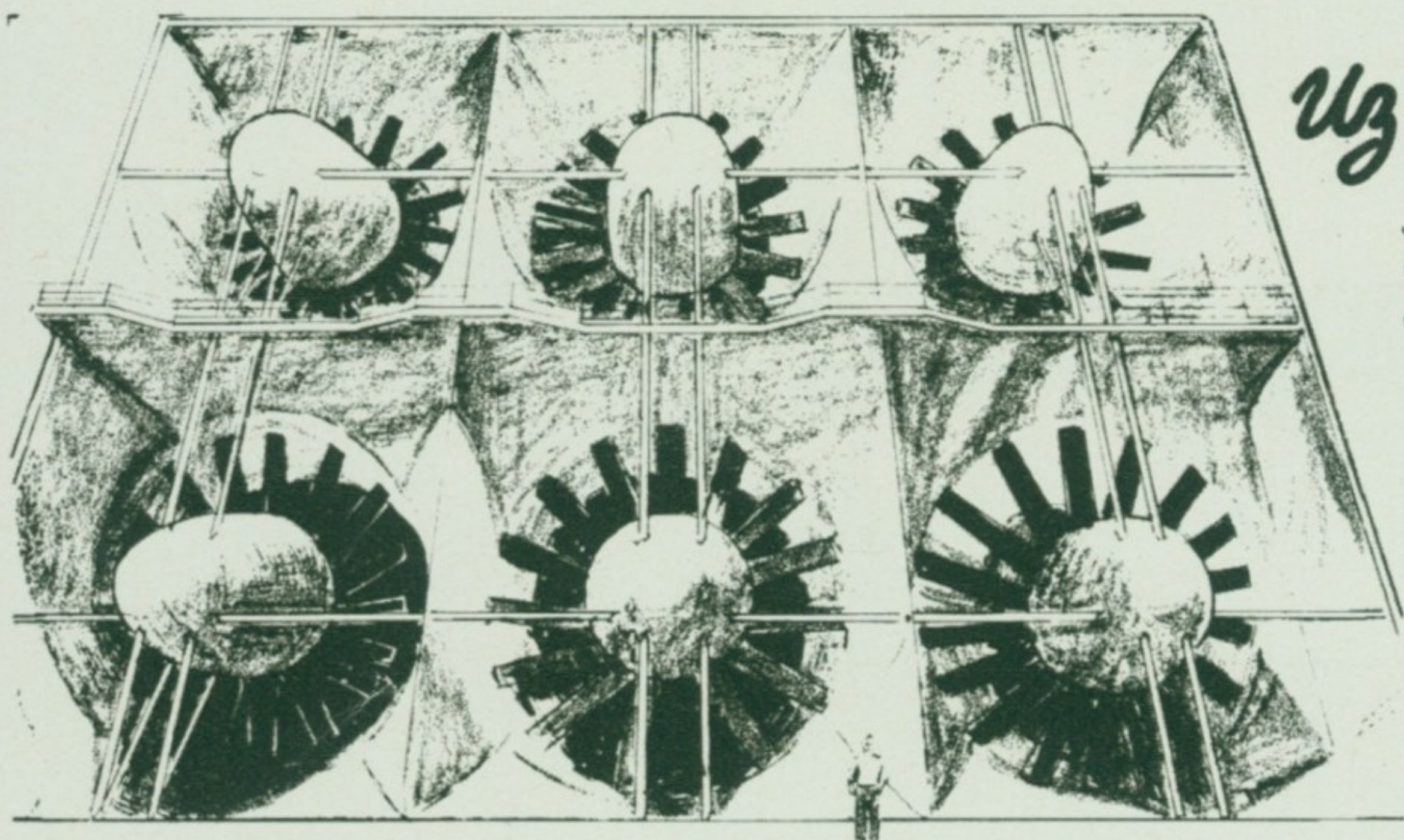
16. XII 1988. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА L • 2000 ДИН. • БРОЈ 1929

КАД ЈЕ АЛ КАПОНЕ
ВЛАДАО ЧИКАГОМ

ВЕРОВАТИ

Веровали или не!

АЕРОДИНАМИЧКИ ТУНЕЛ

У ИСТРАЖИВАЧКОМ ЦЕНТРУ НАСА, МАУНТИН ВЈУ, КАЛИФОРНИЈА ИЗГРАБЕН ЈЕ ЗА ТЕСТИРАЊЕ ЛЕТЕЛИЦА. ВИСОК ЈЕ 12,2 М, ШИРОК 24,4 М И ИМА 6 ОГРОМНИХ ЕЛИСА УКУПНЕ СНАГЕ 100.000 KW.

КАЖИПРСТ

УСМЕРЕН У НЕБО ВИСОК 1.500 МЕТАРА НАЛАЗИ СЕ КРАЈ ТЕРЕЗОПОЛИСА У БРАЗИЛУ И ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

Из фронтисне

У МАРИНУ (ИТАЛИЈА), ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ УМЕСТО ВОДЕ ТЕЧЕ ВИНО.

ХЕНРИ СТУАРТ

ИЗ ЦЕКОНВИЛА У ФЛОРИДИ ОД ЧАК - КАЛИЦА И ЛЕТКА НАПРАВИО ЈЕ ПРЕКО 1.000 РАЗНИХ МАКЕТА: СВЕТИОНИК, АУТОМОБИЛ, КТА, ВИР, БРОД, КУХИЊУ, ПА ЧАК И МОДЕЛЕ ЖИВОТИЊА. ЗА СВОЈЕ РАДОВЕ УТРОШИО ЈЕ НА ХИЉАДЕ ЧАККАЛИЦА.

Лисица и лисица

ВЛАСНИШТВО БЕЛСТОЊСКОГ ЛОВАЧКОГ ДРУШТВА (В.БРИТАНИЈА), ОДЛИЧНИ СУ И НЕРАЗДВОЈНИ ПРИЈАТЕЉИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

■■■■ израчунато је да је Константин Шкољни, најбољи, стрелац СССР-а са луком и стрелом, спремајући се за Олимпијске игре у Сеулу у току сваког тренинга подигао четири тоне. Наиме, за избацивање једне стреле утроши се исто онолико енер-

гије као при подизању 20 килограма, а сваког дана Шкољни избаци 200 стрела.

■■■■ сваке недеље из Бразила се „извезе“ педесеторо деце. Први на листи „увозника“ је Израел где је већ усвојено 3.000 ових дечака и де-

војчица, нешто мало заостају Италија, Француска, СР Немачка. Рачуна се да у Бразилу има неколико милиона деце без икаквих средстава за живот и крова над главом, па мафија лако обавља свој посао. Једно дете кошта 15.000 фунти.

■■■■ у Сједињеним Америчким Државама све се више употребљава специјални

распршивач захваљујући којем кијавица може да се савлада за један дан или чак и брже. Тајна је у томе што лекови који се удишу на тај начин имају високу температуру, а то се показало фатално за многе вирусе.

■■■■ мозак мушкарца у просеку је тежи за 100 грама од мозга жене, али то не зна-

чи да је јачи пол предодређен за интелектуалне послове. Чак је утврђено да жене дуже сачувају умну способност.

■■■■ у старом Риму папагаје је држала свака боља кућа. На цени су биле посебно

птице које су знале да говоре, а најчешћа реченица „Аве Цезаре“ (поздрав владару). Почетком трећег века егзотичне птице претвориле су се у послатицу - печени папагаји били су прави специјалитет.

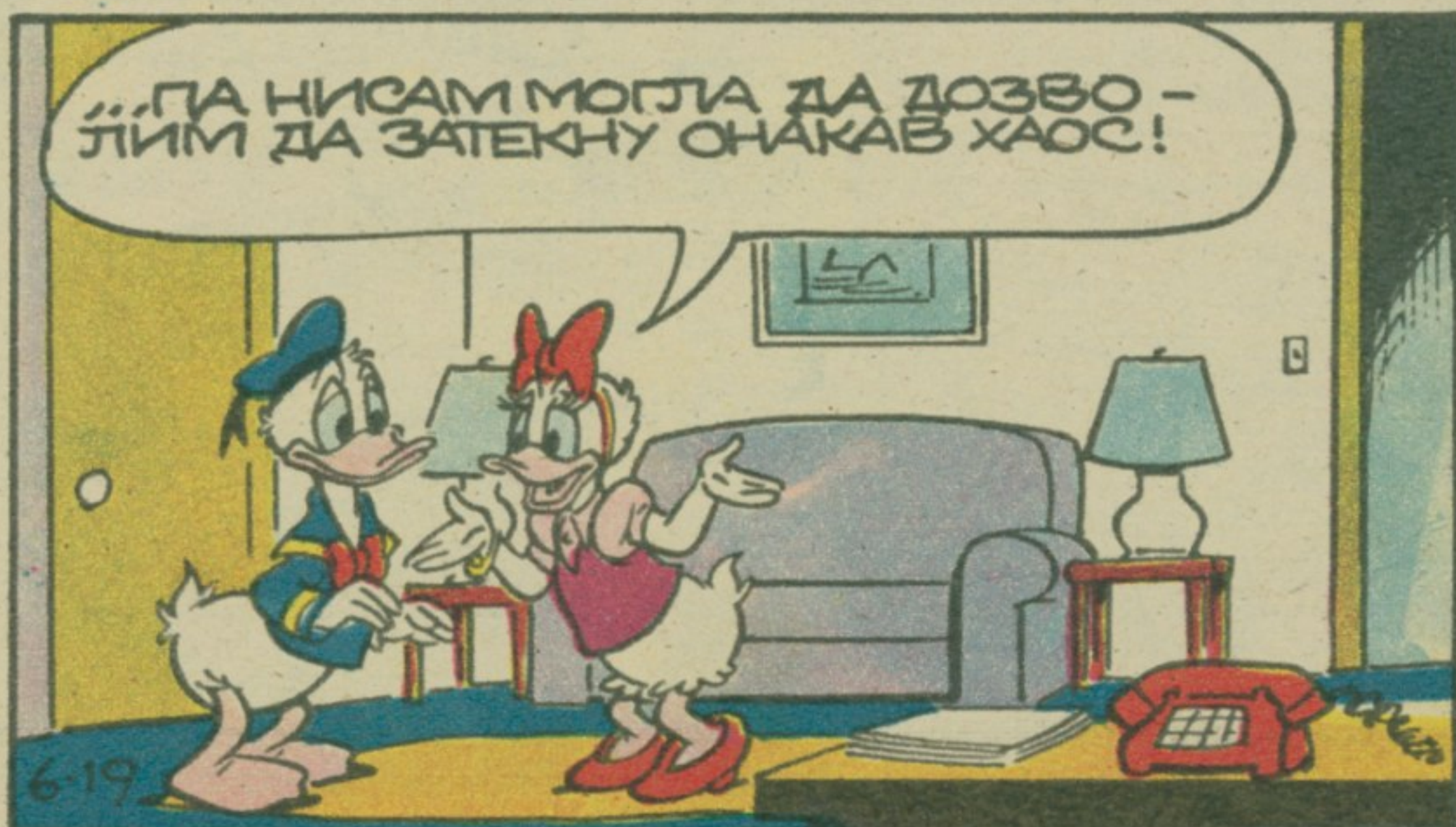
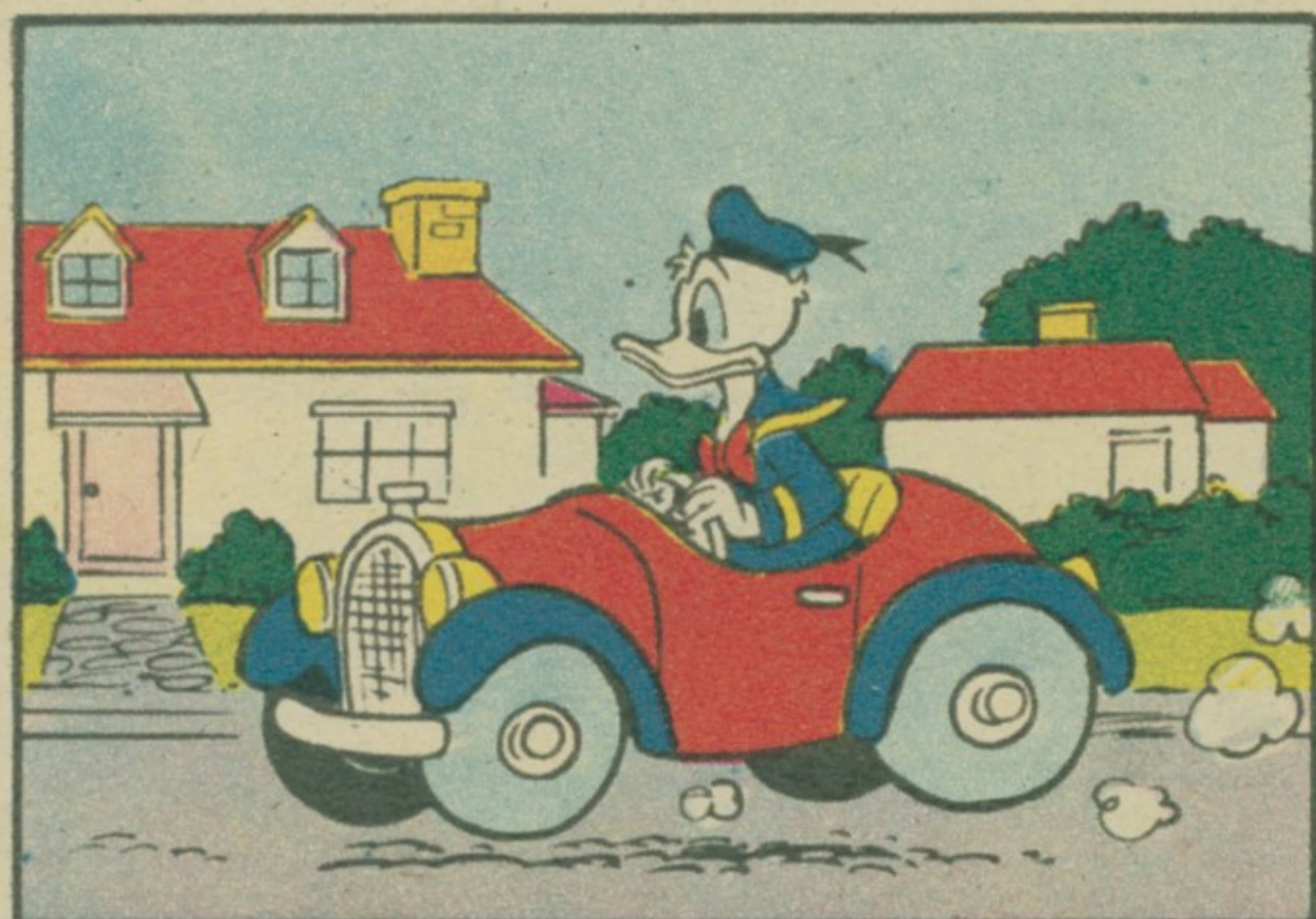
■■■■ концертни клавир састављен је од око 12.000 делова.

■■■■ најстарији биоскоп у коме се још увек одржавају представе је „Биограф синема“ у улици Вилтон у Лондону. Он непрекидно ради од 1905. године.

ПАЈА ПАТАК

СТРОГО ПОВЕРЉИВИ ПОКОЈНИЦИ

Нашавши се са групом војника у напуштеном руднику соли пред гомилом драгоцености, наредник Мек Кормик је застао запрепашћен. На четири саркофага готово да није обратио пажњу

Све је почело сасвим случајно. Немачка сва у рушевинама једва је одолевала последњем налету савезника. Амерички војници набасали су крајем априла 1945. у некадашњем руднику соли Бертерода на огромну количину муниције. И кад су све изнели, више од пола тоне топовских граната и митраљеских реденика, нареднику Мек Кормику учинило се да је на једном зиду малтер свеж. Откуд сада свеж малтер? Наредио је да се зид поруши.

Указала се велика пећина. Када је ступио унутра и осветлио је батеријском лампом, Мек Кормик је застао запањен. Свуда унаоколо лежали су вредни теписи, кристал, порцулан, ретке књиге, уметничке слике, златан накит... Све му је било јасно: како су се на брзину повукли, Немци су опљачкане драгоцености зазидали у пећину надајући се да ће се једног дана вратити и узети их.

Даноноћно под стражом

Задивљен, наредник готово да није обратио пажњу на четири саркофага која су лежала у углу. Пришао им је тек на крају. На поклопцу камених мртвачких сандука била су исклесана имена – Фридрих Вилхелм I, Фридрих II Велики, Паул фон Хинденбург и Тилда Хинденбург.

– Откуд овде покојници?! – запитао се наредник и оставио два војника да чувају пећину док он обавести претпостављеног.

Мек Кормик је поднео извештај мајору потанко описујући пронађене драгоцености. Узгред је поменуо мртвачке сандуке са „немачким именима“. Мајор, неки Тексашанин, ни сам није знао о коме се ради. Дозволио је да се подигну тешки камени поклопци на саркофазима, тек да се увери да су унутра заиста посмртни остаци.

Засењен богатством из пећине мајор је обавестио генералштаб тражећи даља упутства. И он је само у две реченице поменуо саркофаге. Ка-

да је убрзо добио одговор, поскочио је на столицу – надлежни су више говорили о саркофазима него о драгоценостима. Чувати сандуке с покојницима, писало је, док не дође пуковник који ће преузети бригу о њима. Наложено је да саркофази морају да буду под стражом и дању и ноћу. Нарочито ваља пазити да немачки грађани не сазнају за њих.

Мајор се нашао у чуду, али је поступио по наређењу. Пуковник је стигао брже него што га је очекивао и објаснио му да се у саркофазима налазе посмртни остаци људи до којих Немци изузетно држе. Фридрих Вилхелм I, на пример, из династије Хоенцолерна. Живео је у 17. веку и утемељио пруски милитаризам.

Илустровао Брано Јовановић

Утробстручио је пруску територију. Званично је био велики изборни кнез. Други покојник из саркофага, Фридрих II Велики, живео је у 18. веку и то као пруски краљ и типичан представник пруског милитаризма. Трећи покојник из каменог ковчега Паул фон Хинденбург умро је 1934. Славу је стекао као немачки фелдмаршал и председник републике. Иако омиљен код старијих Немаца, у свету је остао упамћен по томе што је 1933. именовао Хитлера за државног канцелара. У четвртом саркофагу лежали су посмртни остаци Хинденбургове жене.

— Све у свему, мајоре, у генералштабу су веома забринути — завршио је пуковник. — Нацисти нису тек тако чак овамо довукли и сакрили саркофаге! Покојници су њихови идоли и ако се сазна да су у нашим рукама, могу да настану немири међу становништвом, а то нам у овом часу, када нас од краја рата дели само неколико недеља, не треба.

Али, ни генералштаб није знао шта даље ваља чинити са саркофазима. Обавештена је влада у Вашингтону. Док се чекао одговор, камени ковчези су тајно пребачени у дворца у Марбургу и склоњени у подрум. И ту их је стража даноноћно чувала.

Од немила до недрага

У Вашингтону, међутим, нису журили са одговором. Предмет је заведен под „политичке личности“ а такве ствари редовно су одлагане за касније. Тако се догодило да је генералу Клеју, команданту америчких војних снага у Немачкој, одговор стигао тек после годину дана, у априлу 1946! Из Вашингтона су препоручивали да се организује погреб „достојан личностима“ и да одговара приликама. Напоменуто је да царева треба сахранити у америчкој, а Хинденбурга и његову жену у британској зони, обавезно у близини Хановера.

Генерал Клеј је позвао официре Теодора Хајриха, Франсиса Билодоа и Еверета Леслија и дао им задатак да спроведу одлуку Вашингтона.

Официри су били поласкани и истовремено уверени да ће посао обавити брзо и лако.

Избор места за сахрану посмртних остатака некадашњих пруских владара — стари дворца Хоенцолернбург на обали Рајне — био је више него добар. Радило се о породичном имању Хоенцолерна, једином које им је остало после првог светског рата. Али,

оно се налазило у француској зони, а Французи су поручили Американцима да члановима бивше немачке царске династије (и живима и мртвима!) не дозвољавају приступ на своје подручје.

Ни Британци нису хтели да чују за брачни пар Хинденбург. Какав Хановер, не долази у обзир!

Амерички официри задужени за сахрану ухватили су се за главу. Сачинили су списак свих капела у америчкој зони у којима су већ почивали ближи или даљи рођаци царске породице. Нису имали среће јер ни једна капела није одговарала вашингтонској одредници „достојан“. Донесена је одлука да се саркофази пренесу у марбуршку цркву. Одговараће, стара је око 700 година, а осим тога, ту су сахрањени готово сви тириншки кнезови.

Ревносни рецепционар

За сахрану је још недостајала дозвола живих Хоенцолерна и Хинденбурга и — готово. Али, опет Французи... Нису пуштали из своје зоне принца Вилхелма, па је амерички официр Еверет Лесли отпутовао ко њега у Хоенцолернбург. Разуме се, после силних заврзлама око добијања потребних папира и сагласности. Принц је дао сагласност.

Са местом сахране сложио се и Хинденбургов син Оскар, иначе бивши генерал. Но, није се појавио на сахрани. Касно се открило да чами у затвору. Наиме, дошао је на сахрану, али се у хотелску књигу гостију уписао са чином који је некада имао. Ревносни рецепционар одмах је обавестио америчке војне власти. Дошла је патрола и ухапсила генерала. Док се разјаснило ко је, шта је и којим је поводом дошао у Марбург — сахрана је обављена!

Запело је и у последњем часу. Министар Херман Брил, овлашћен да заступа немачку владу на сахрани, успротивио се посмртним почастима Паулу фон Хинденбургу. Као разлог је навео да је Хинденбург крив за појаву нацизма у Немачкој колико и сам Хитлер. Како је за сахрану све било припремљено, чак се и поворка формирала, а Брил упорно био при своме, умешао се генерал Клеј и телефонском позвао Бон. Био је бесан као рис. Шта је све рекао у телефонску слушалицу остаће тајна, тек — из Бона су звали министра а овај је одмах потписао дозволу.

Строго поверљиви покојници најзад су нашли мир.

М. Тодоровић

100 ГОДИНА „НЕШЕНЕЛ
ГЕОГРАФИКА“

ГЕОГРАФИЈА

**Десет милиона
претплатника, четрдесет
милиона читалаца
широм света!**

**Пре једног века
лист је основала група
научника, а данас је то
јединствен магазин у коме
најбољи фотографи света
објављују своје најбоље**

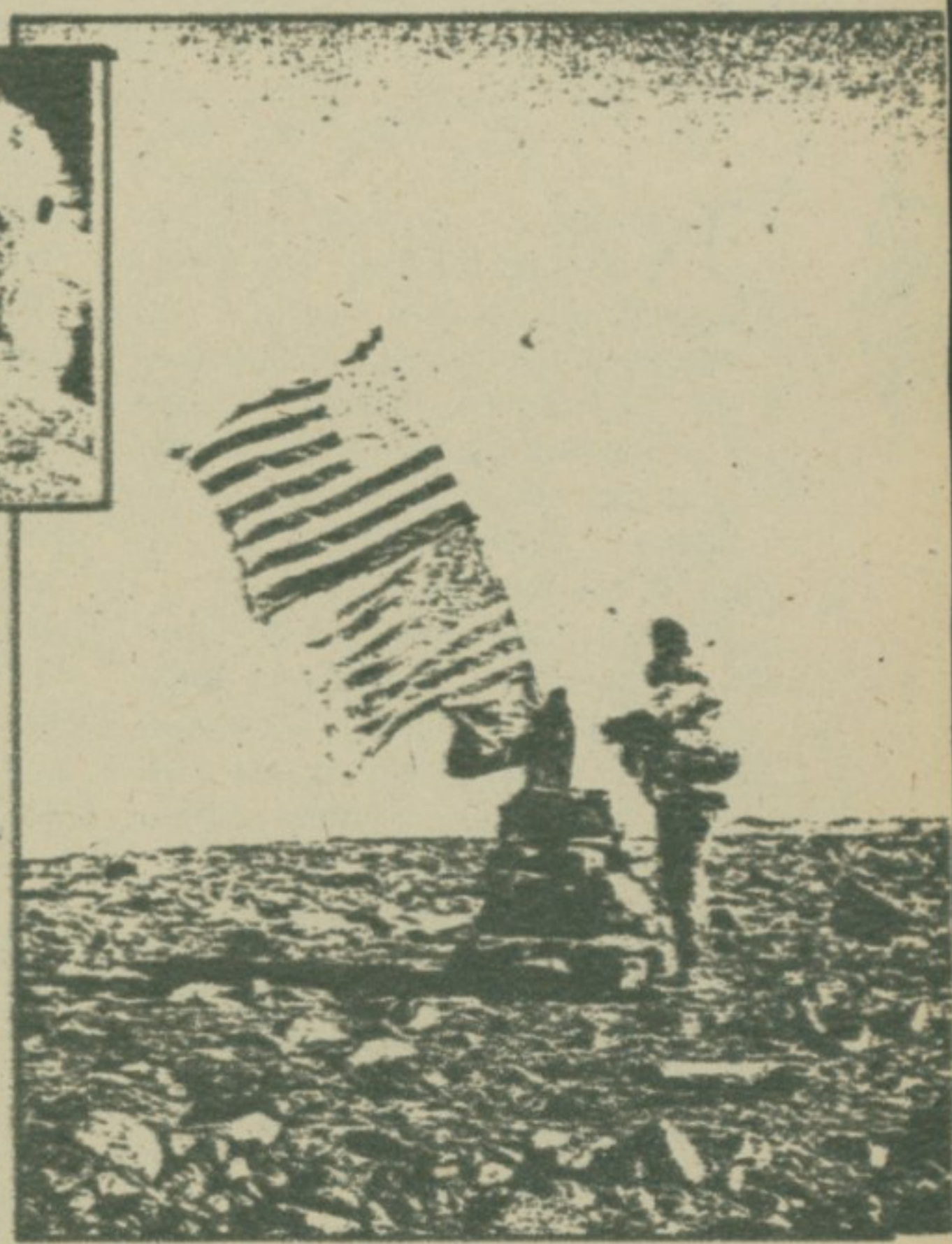
снимке

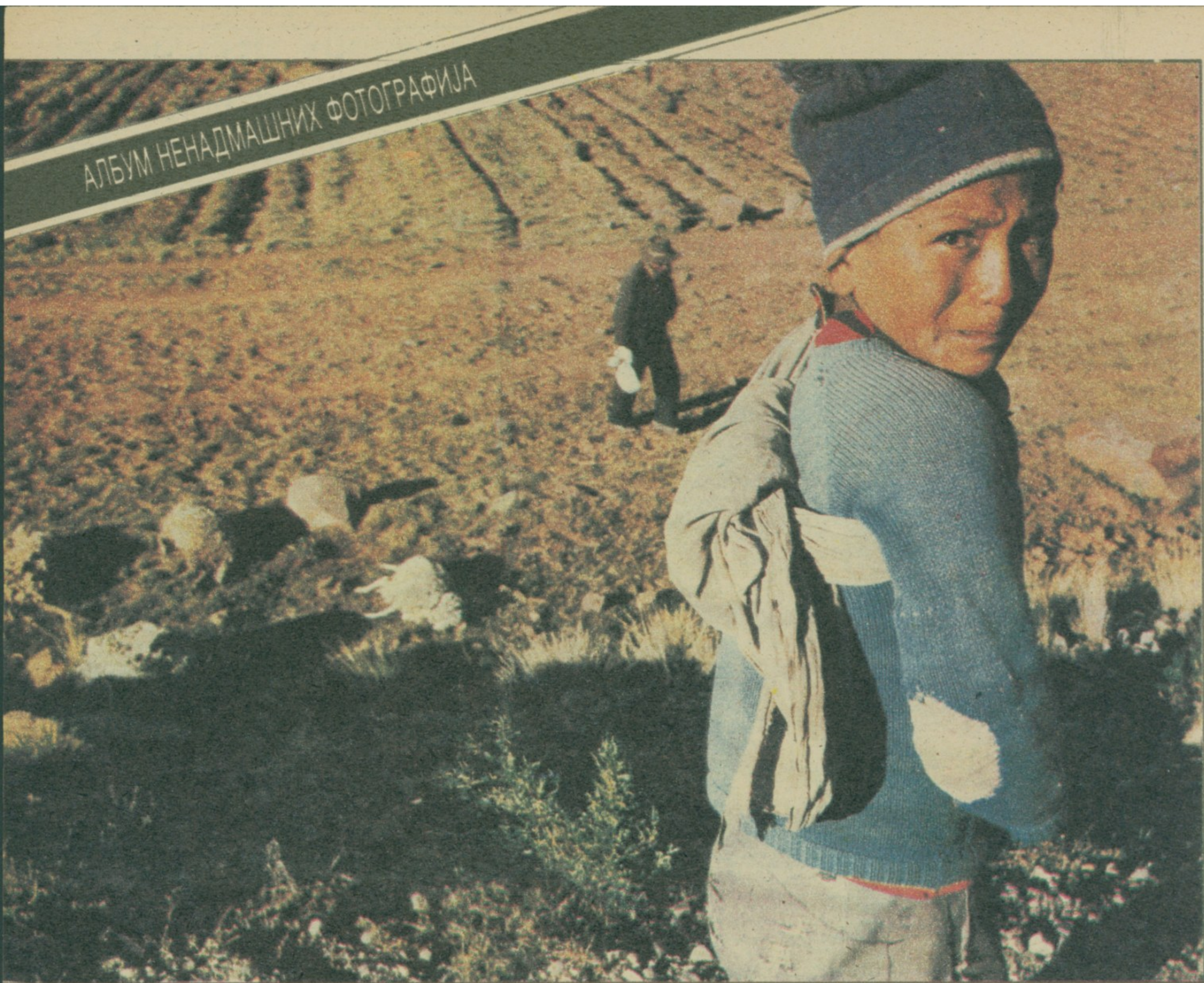

Гардинер Г. Хабер, оснивач Националног географског друштва: „Наше друштво ће окупљати све оне који желе да шире знање да бисмо сви скупа сазнали што више о свету у коме живимо“. (17. фебруар 1888.)

Звездице на Гренланду: 4. јул 1982, адмирал Пири на свој начин слави амерички национални празник. Пошто је доказао да је Гренланд острво (1892), овде се врло често враћао. Имао је два сина са Ескимом Алеказином

На планинском путу у Перуу такси је згазио шест оваца које је чувао овај дечак. Фотограф Вилијам Елард задесио се тамо радећи на репортажи „Две душе Перуа“ и све то снимио. Дечакова неутешна жалост потресла је читаоце „Нешенел џио-графика“ и пет месеци после објављивања фотографије, у марту 1982, у магазин је као помоћ стигло укупно 7.000 долара. Мали чобанин Едуардо Кондор Рамос пронађен је преко међународне хуманитарне организације Кер и један представник редакције однео му је новац да купи шест оваца. Дечак је заплакао. Са преосталим новцем његово село Иху, на обали језера Титикака, подигло је школу, спортски терен и купило електричну пумпу.

Тринаестог јануара 1888. године у Космос клубу у Вашингтону састала су се 33 уважена господина, с брковима, брадама и крутим белим крагнама и одлучили да оснују друштво за „ширење географских знања“. Биће то „Нешенел Џиографик Сосајети“. Девет месеци касније појавио се први број „Нешенел џио-графика“. Ова озбиљна књижица, писана ученим стилем, без иједне једине фотографије, послата је на адресу 168 претплатника.

Један век касније „Нешенел џиографик“ је постао стуб америчке културе, са 40 милиона читалаца широм света. У том раздобљу часопис је пронашао свој коначан облик: истините репортаже, фотографије преко целе стране и

чланци, у исто време строго тачни и врло популарни, из географије, са путовања или научних истраживања. Овај коктел издржао је доста дуго, али се на крају показао недовољан. Листу су почели да пребацују да све гледа ружичастим наочарима. У њему се видела „чиста“ и срећна Америка, љубазни домороци у егзотичним пејзажима, дивље животиње у нетакнутој природи... Управо онако како су оснивачи замислили: „Објављиваћемо само оно што је пријатно и лепо у природи, а све што је непријатно и за критику – избегаваћемо.“

Последњих десетак година ствари су се промениле. Екипа која води „Нешенел џиографик“ и даље објављује изванредне фотографије, али је

садржина чланака „шаренија“: пише се о нуклеарним централама, киселим кишама, пестицидима. Пиночеовом Чилеу, рату у Авганистану или глади у Сахелу.

Поред репортажа о горилама Централне Африке, белим тигровима или китовима, своје место у магазину добила је и технологија (серија фотографија из медицине, холографије или освајања космоса) све до врућих друштвених и политичких тема. Ни трага од идиличних и невиних репортажа некадашњег листа.

– „Нешенел џиографик“ је огледало света – објашњава Џозеф Цад, помоћник главног уредника – а он се из темеља променио. Не може да се путује у Јужну Африку а да се не

помену прилике у њој. Ми ћемо наставити тим путем мада знамо да наши чланци нису код свих омиљени. Тако је недавно наше писање о Гватемали, Чилеу и Јужноафричкој Републици изазвало врло живо реаговање. Али, ми морамо да покажемо како људи заиста живе.

Магазин је почео да води више рачуна о актуелности. Тако је за двестагодишњицу Аустралије штампан специјални број, а за јули 1989. (два века од пада Бастиље) припрема се број који ће цео бити посвећен Француској: 24 особе већ раде на лицу места, међу њима и шест фотографа. Биће то историјска и савремена репортажа о селима и градовима Француске, о моди и кухињи, Француској

Фотографи „Нешенел циографики“ имају времена и – новаца. Било да је у питању репортажа са америчког запада, о снди или Уганди, сниматељ на то утроши неколико месеци, понекад и целе две године! Он је стално у вези са редакцијом где се развијају његове фотографије, критикује његов рад или се нешто мења ако треба. Новинар – уредник утроши на повезивање ових снимака просечно шест недеља. (На слици бесан пастув на родеу Елдорадо, а снимио га је 1948. године фотограф Вилијам Белкнап, млађи, авантуриста и спортиста, стручњак за Колорадо)

Од свог оснивања Друштво је помогло више од 3.000 пројеката и експедиција: откривање Мачупичуа, вађење „Титаника“, разне поларне походе, улазак у забрањени град Ласу, Кустоова подводна истраживања, сусрет са „првом женом“ Луси, истраживања Кеопсове пирамиде. На снимку летовалиште на Атлантику Солзбери Бич (Масачусетс) 1978, аутор фотографије Натан Бен, специјалиста за Америку. Рођен је 1950. године, а у екипи „Нешенел циографики“ од 1972.

револуцији и данашњем положају ове земље у свету.

Четрдесет милиона читалаца, то је заиста фантастичан успех. Како то Џаџ објашњава?

– Некада, у почетку излажења „Нешенела“, људи су путовали седећи у својим фотељама. Данас они седну у авион и сами путују а ми им само помажемо да боље разумеју оно на шта ће наићи. Људи имају поверења у нас. Они кажу: – Ако тако пише у „Нешенел циографику“, у то треба веровати.

На свакој теми која ће се појавити у листу ради се веома дуго. Колегијум се састаје сваких шест недеља да изабере међу стотинама чланака који стигну током сваког месеца. После првог одабира остане их око педесетак, да би на крају ушла три до четири. Дешава се да неки чланак, на коме су дуго радили и фото-репортер и новинар, на крају не уђе у лист. „Имали смо текст о Бејруту, али није прошао јер Бејрут практично више не постоји.“

Пре сто година Друштво је себи одредило задатак да шири географска знања, а ево резултата једне недавне велике анкете који су поразни: 45 одсто америчких средњошколаца није могло да наведе с којим се земљама граниче САД, а 30 одсто студената Универзитета у Флориди није знало с које је стране Америке Тихи океан.

– Шта ћете, Американци су сачували традицију изолованости – жали се Џозеф Џаџ. – Друштво, које је и даље свесно своје мисије, намерава да оснује један фонд од 20 милиона долара намењен географском просвећивању Американаца.

Видећемо шта ће урадити за следећих 100 година.

В. М.

КАД ЈЕ АЛ КАПОНЕ ВЛАДАО ЧИКАГОМ (1)

Уз
ТВ-серију
„Несало-
миви”,
Роберт
Стек
као
Елиот
Нес

Непосредно после првог светског рата Чикаго је представљао симбол динамике, бујне снаге и гигантског раста Сједињених Држава.

Тадашњи Чикаго већ има три милиона становника, од чега су две трећине скорих дошљака. Дању и ноћу небо је црвено изнад предграђа у којима су измешане железаре, рафинерије нафте, фабрике аутомобила, конзерви, железничких трачница и електричног материјала.

Као и остали велики амерички градови, Чикаго је готово без икакве контроле. Функционери градске администрације су корумпирани, главна брига им је како да буду поново изабрани. Полицијске снаге су недовољне, у погледу броја и обучености. Централна, федерална власт готова да се и не осећа.

У једном оваквом друштву, које тек настаје, без традиције, морала и скрупула, побеђују најлукавији и најјачи. Легални пословни подвизи индустријских магната личе на илегалне подухвате криминалаца свих врста, које оваква средина неминовно привлачи.

Поштовани гангстери

Крајем 1919. године дошао је у Чикаго двадесетогодишњи Алфонс Капоне. Његов отац Габријел, по занимању берберин, преселио се са женом Терезом 1893. из предграђа Напуља у Бруклин, предграђе Њујорка. Имали

су седам синова и две кћерке. Трећи по реду Алфонс, Ал, постао је већ у осамнаестој години члан банде злогласног гангстера Френка Јела, званог Гробар, иначе председника „Сицилијанске уније” у Њујорку.

Из једног окршаја Ал Капоне је изашао са бразготином од ножа због које је прозван Лице са ожиљком. То је типично италијанско лице, округло, високог избоченог чела, са густим обрвама, широким носом и пуним уснама. Рана ћелавост учинила је да Ал изгледа много старији. Био је висок 172 центиметра, а тежак 75 килограма. Већ је ожењен Иркињом Ме Коглин и има јединог сина Алберта.

У Чикаго је стигао на позив Џонија Торија, пореклом такође Наполитанца, помоћника Џејмса Колосима, званог Велики Џим, шефа једне од тада најмоћнијих чикашких гангстерских банди. Колосимо је био родом из Козенце у Калабрији, одакле је са седамнаест година дошао у Сједињене Државе. Оженио се Викторијом Морети која је са братом Џоем водила јавну кућу у Чикагу.

Велики Џим је даље развио овај уносни „бизнис” и постао организатор трговине белим робљем. Његов штаб био је смештен на авенији Саут Вабаш, у кући број 2222. У приземљу „Четири двојке”, како у подземљу зову ову зграду, налазио се ресторан, ноћни клуб, приватни салон и канцеларија. На првом спрату биле

су сале за коцку, а на другом собе за уживање дроге или у друштву плаћених дама.

Поред коцкара, авантуриста и других сумњивих типова у Колосимове локале долазиле су и угледне личности, политичари и уметници. Тако су запажени глумци Ал Џонсон и Џон Баримор, оперски певачи Тито Руфо, Енрико Карузо, Џон Мекормик и диригент Клеофонте Кампанини. Велики Џим волео је оперу, а Карузо је био његов лични пријатељ.

Ал Капоне је дошао у Чикаго уочи једног догађаја који ће имати далекосежне последице. Амерички конгрес изгласао је 17. јануара 1920. године закон којим се уводи прохибиција, односно забрана производње и продаје алкохолних пића. Овај такозвани Волстидов закон (по предлагачу сенатору Волстиду из Минесоте) отворио је швер-

У друштву без традиције, морала и скрупула, побеђивали су најјачи, најлукавији и најсуровији

Ал Капоне – лице са ожиљком

церима, дакле подземљу, тржиште целе Америке.

Активност гангстера, већином ирског, италијанског и јеврејског порекла, сводила се дотле на крађе, коцку, уцене и проституцију. Сада цео један народ тражи њихову помоћ. Захваљујући прохибицији, они ће постати богати и поштовани. Међу њиховим клијентима има значајних особа које залазе у тајне точионице (назване „спикизи”) или им се алкохолна пића достављају кући.

Гангстери треба да производе алкохол, да га транспортују и продају, да штите точионице од конкуренције и полиције. Подземље тако из нужде постаје економска снага која продира у све видове друштвеног живота. Прохибиција је укинута тек 1933. године. Подземље је добило пуних тринаест година да се организује и постане моћно.

Најбоље услове за то имају италијански гангстери. Емигранти из Италије, већином сељачког порекла, вични су справљању пића. Прве тајне дестилерије настале су у америчким градовима баш у квартовима званим Мала Италија у којима је становништво углавном једнонационалне припадности и лако може да се контролише.

Спектакуларан погреб

Велики црни „Форд“ даноноћно чека спреман пред вратима Четири двојке. Бан-

да Колосимо-Торио повећала се на педесет људи. Ал Капоне, Алберт Анселми, Френк Нити и Џон Скалис главни су оперативци. Сваке ноћи, најпре у мизерним становима и подрумима Мале Италије, а затим у напуштеним фабрикама и хангарима, раде дестилерије вискија и цина. Касније ће ова омиљена пића Американаца долазити камионима из Канаде, па чак и бродовима из Шкотске.

Требало је снабдети око десет хиљада „спикизија“, колико се за кратко време појавило у Чикагу. Кад је реч о вискију и цину, довољна је једна испорука сваких петнаест да-

на. Али, банда производи и пиво које се троши у далеко већим количинама. Колосимо је будзашто купио чувену чикашку пивару „Блекхавк“ која је производила најбоље пиво на Истоку.

Сада из славина ове пиваре тече пиво које садржи дозвољену количину од 0.5 одсто алкохола. Пуна бурад свакодневно се преносе у један преуређени хангар изван града. Овде се из буради просипа извесна количина пива и додаје цин. Тако добијено пиће разноси се по целом Чикагу.

Почетком 1920. године Колосимо се развео од Викторије да би се венчао са младом певачицом Дел Винтер која је са неком путујућом трупом дошла из Аустралије. Исте године 11. маја после ручка зазвонио је телефон у

њиховом раскошном апарману у Авенији Вернон. Дел је чула како Велики Џим одговара:

— У реду... Слажем се... Свакако... Долазим.

Петнаест минута пре четири сата Колосимо је напустио зграду, са 150.000 долара и револвером у џепу. Његов шофер Вулфсон одвезао га је до Четири двојке, а затим се вратио кући где га је чекала Дел да оде у куповину. Велики Џим је ушао у ресторан и затекао свог секретара Камила и управника Цезарина како састављају вечерњи јеловник.

Упитао их је да ли га је неко тражио и зачудио се што нико није долазио. Изашао је у хол где се налазила телефонска говорница. Намеравао је да позове свог адвоката Рока де Стефана, како је рекао службеницима. Неколико тренутака касније одјекнула су два пуцња. Камило и Цезарино нашли су Колосима на поду поред говорнице. Испод десног ува из велике ране текла је крв. Велики Џим био је мртав. Други метак разбио је стакло на говорници и забио се у зид.

За убиство Колосима осумњичен је најпре његов бивши зет Џое Морети. Наводно, хтео је да освети своју сестру Викторију коју је Колосимо оставио. Међутим, она се у међувремену већ била предала за много млађег Сицилијанца Антонија Виланија. На дан убиства Џое Морети се налазио у Лос Анђелесу.

Код Колосима није пронађено 150.000 долара које је понео од куће. Зато се сумњало и на злочин из користољубља. Ипак, у подземљу се говорило да су убиство „наручили“ Торио и Капоне да би се ослободили старомодног шефа који је спутавао њихове жеље да до краја искористе све могућности за ширење гангстерске организације.

Тих дана у Чикагу је борабио Френк Јел, већ поменути председник њујоршке „Сицилијанске уније“, кога су полицијци ухапсили на перону кад се спремао да уђе у воз за Њујорк. Како није било доказа да је имао везе са убиством, Јел је убрзо ослобођен. У Њујорку је поново притворен и испитиван, али је све остало на томе.

Великом Џиму приређен је први спектакуларан гангстерски погреб, са гомилом венаца и неколико стотина људи у поворци. Иза ковчега заједно су ишли криминалци и виђене особе из чикашког друштва.

(Крај у следећем броју)

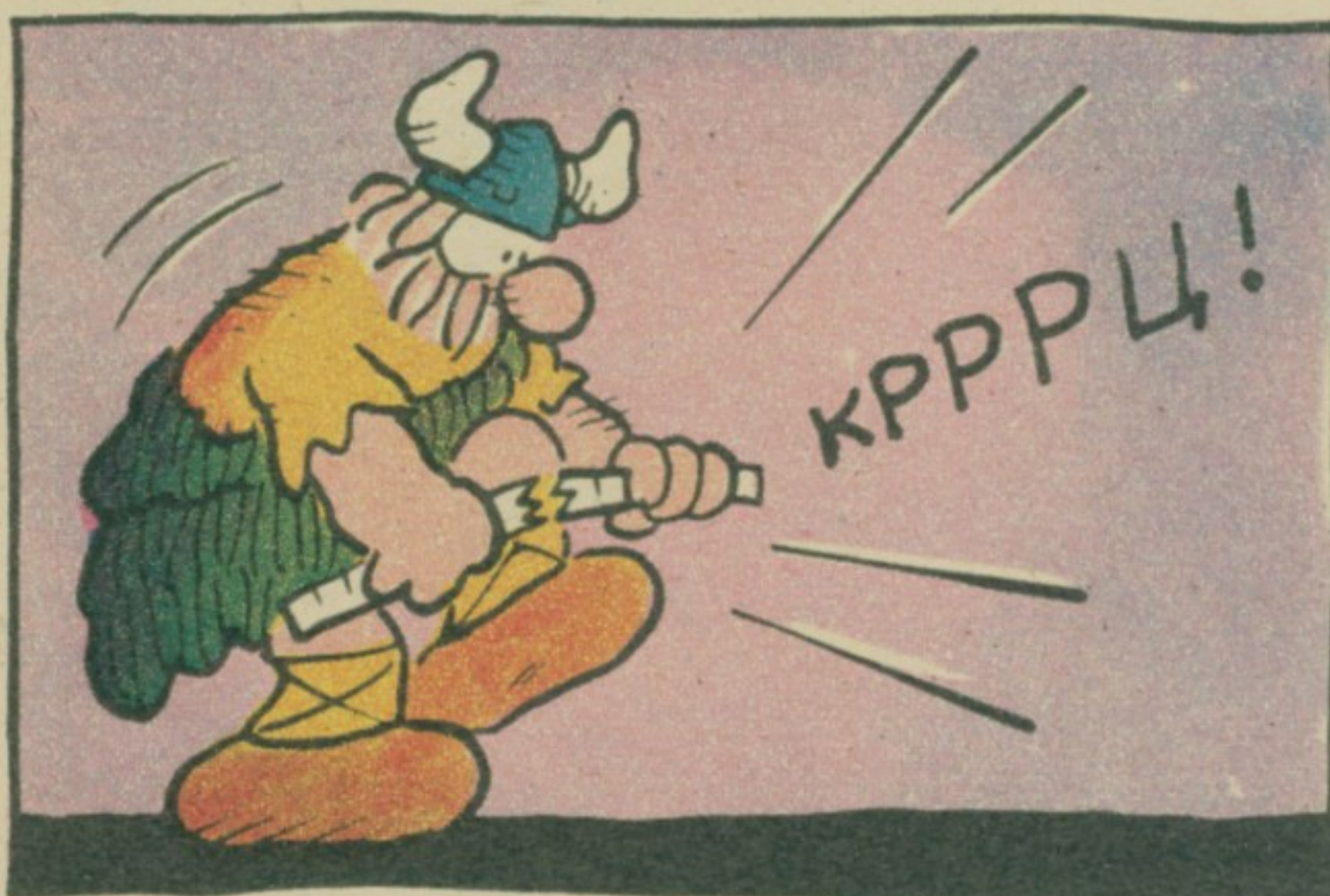
Ж. Ј.

Илустровао Брана Јовановић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Звезде су све
ближе...
француским
Алпима

ХОЋЕ ЛИ СТИЋИ СВЕМИРЦИ?

**Мора да их има
негде, у некој
другој галакси-
ји, само треба
да их пронађе-
мо, сматра Ан-
тоан Лабери, ге-
није и сањар**

У беспућу Горњих Алпа, једног огранка овог гломазног европског масива који се уздиже на северу Провансе, живи човек који прави највећи и најмоћнији телескоп на свету. Поређења ради: амерички посматрач звезда из Монт Паломара у Калифорнији има конкавно огледало пречника 5 метара и био је рекордер, док га није надмашио и то за цео метар, телескоп постављен на Кавказу. Овај најновији француски телескоп има систем који одговара пречнику огледала од 70 метара! А то је само почетак и „земаљска“ фаза овог гиганта који ће године 2005. да се вине у свемир. То је задатак који је себи поставио ас-

Ко би рекао да овај бетонски колос крије данас најмоћније „свемирско око“, телескоп који проналази удаљене галаксије.

троном Антоан Лабери. Он је „измислио“ ову нараву и сада ради на њеном остварењу. Гигантски телескоп зове се интерферометар. Кад једног дана буде одлетео у орбиту, стижаће нам на Земљу фотографски снимци удаљених галаксија и то прецизне, оштре фотографије. Дакле, оствариће се сан смелији и од маште Жила Верна.

Да би читаоци још боље разумели колико је интерферометар генијална творевина, вратићемо се мало у историју.

Од јабуке до камичака

Стара је истина да су људи, откако постоје, гледали у небо, дивили се звездама и по-

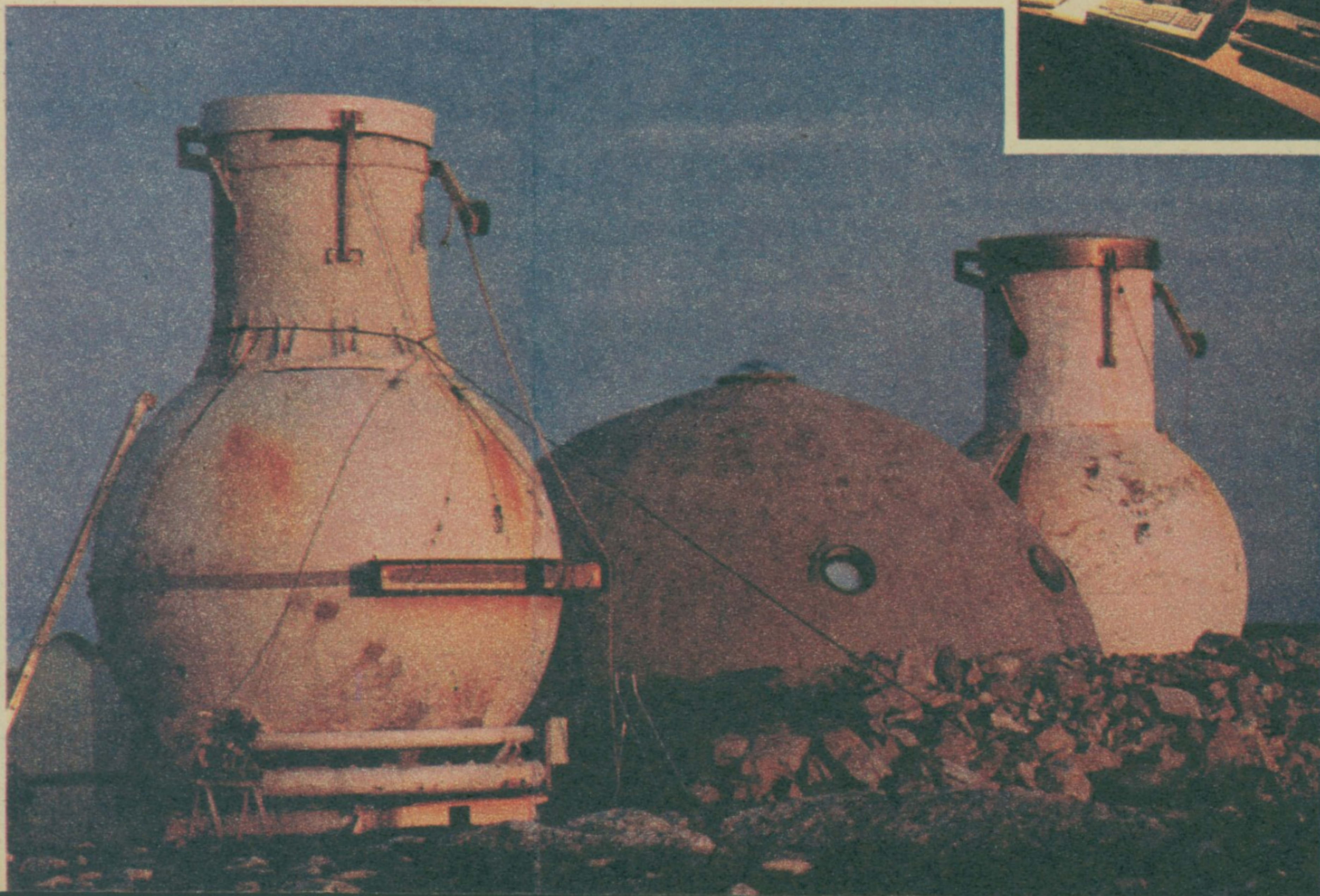
кушавали да докуче „шта је горе“. Све до ренесансе чинили су то голим оком, док се није родио Галилеј који је сматрао да треба смислити неки бољи начин. За њега су то биле „астрономске наочари“ које је године 1610. управио ка небу. Цео век, све до Њутна, људи су назирали звезде кроз ову справу. Генијални Енглеz – чувен нарасве по јабуци која му је с гране пала на главу и помогла му да срочи законе гравитације – мање је познат као изумитељ првог правог телескопа.

Њутнов телескоп имао је огледало у облику – лавора, значи удубљено (или научно: конкавно), а цео је личио на велики левак. Огледало је светлост звезда „сакупљало“

и упућивало у једну тачку, жижку, где се образовала слика. И то је принцип рада сваког телескопа, од аматерског до оног већ поменутог рекордера на Кавказу, разлика је само у пречнику огледала, а од величине огледала управо и зависи снага целог инструмента. Што веће огледало, то удаљенија звезда може да се види кроз њега...

Разуме се, огледало мора бити савршене израде, његово удубљење прецизно и глатко до те мере да на њему не сме да постоји грешка „крупнија од десетхиљадитог дела милиметра. Тако се дошло и до границе када је постало немогуће начинити још веће огледало од већ постојећих. Требало је смислити

У унутрашњости бетонског „ћулета“ крију се лабораторије опремљене технологијом за наредни век, јер цео систем треба да полети у орбиту заједно с америчким свемирским бродом „Челенџером“.

Оклоп тежак 15 тона изливен је од тако савршено направљеног и углачаног бетона на коме нема избочине веће од десетог дела милиметра! То му омогућава прецизно покретање.

нешто сасвим друго и то је успело Антоану Лаберију, по старом принципу „генијално једноставно решење, само се требало сетити“.

Њутна је инспирисала јабука, а Лаберија камичци бачени у воду. Тачније, они концентрични кругови који крећу од места где они падну, постају све већи и већи, сусрећу се, преплићу, неки ишчежавају, други се одвајају и слично. То је појава интерференције. Исто се догађа и са светлошћу, ако се мешају њени извори. Зашто онда уместо једног не бисмо користили систем телескопа, синило је Антоану Лаберију.

И проналазач и мајстор

Грубо речено, интерферометар ради на следећем принципу: ако замислимо два телескопа управљена према истој звезди, добићемо две слике; ако те слике мешамо преламајући их кроз призму, добићемо једну, заједничку, збркану и испресецану зрацима који „интерферирају“, али ако приближавамо и удаљавамо телескопе, у једном часу њихове слике ће се поклопити. Резултат ће бити јача и

оштрија слика, тачно онолико пута колико су телескопи удаљени један од другог, или, као да имамо један телескоп чије огледало има баш толико велики пречник.

Ето како је Антоан Лабери постигао оних невероватних седамдесет метара.

Али прављење и постав-

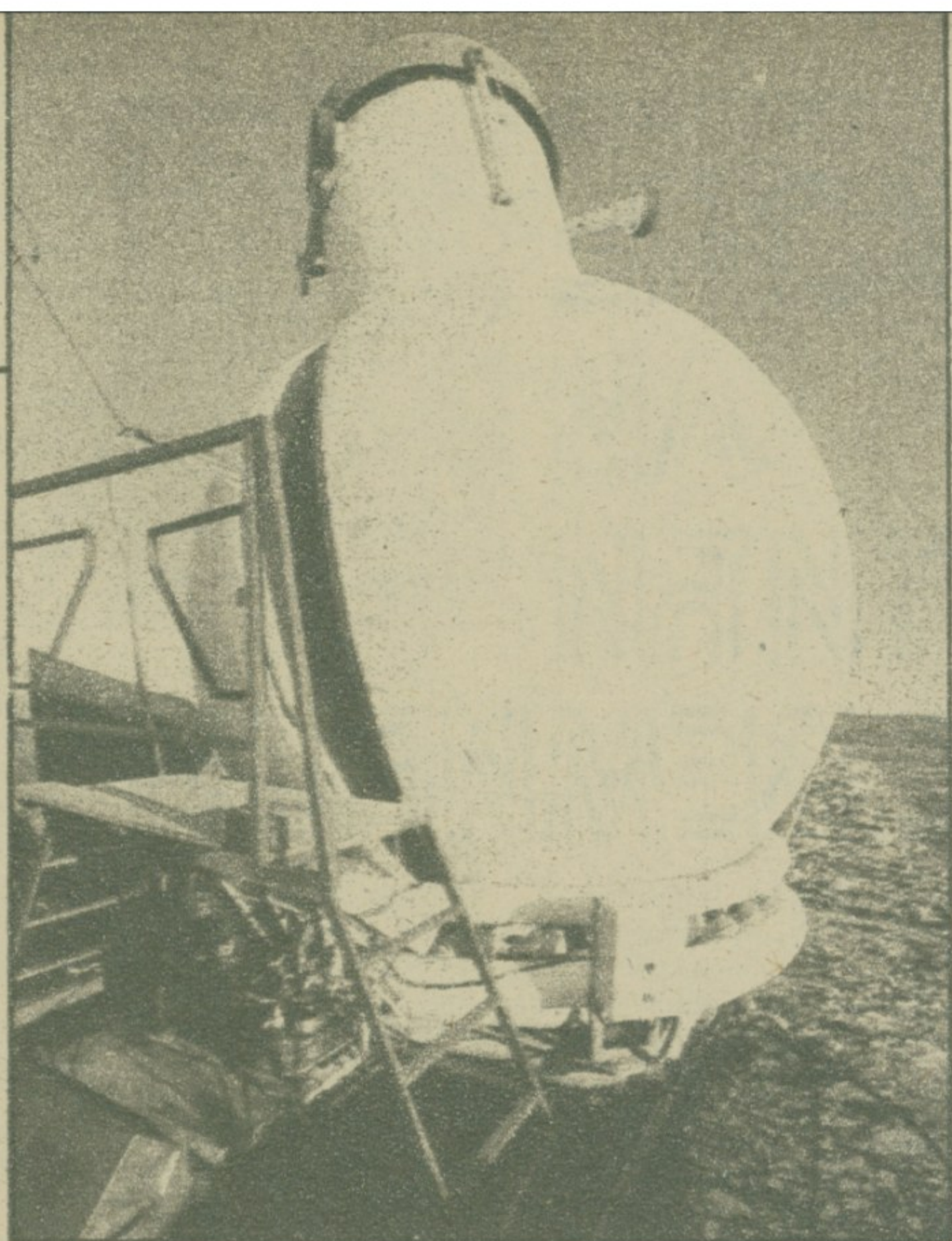
љање ових, у правом смислу речи постројења за будућу небеску астрономску опсерваторију, тражи године и године размишљања и рада. Све то овај научник ради – чак меша бетон за циновски оклоп у којем стоји „око“ за гледање звезда. Треба ли нагласити да он ту стално живи, окружен пејзажом где лети

пржи сунце, а зими шибају алпски ветрови и снег навеје до грла. Антоан Лабери нема струју у својој кући, али не служи се петролејком него, наравно, сунчевом енергијом. А за одлазак на посао користи превозно средство које је и најбоље за алпски каменџар – једног снажног штајерског коња!

Зато је његов интерферометар чудо не само данашњег времена, него и сутрашњице. Два телескопа смештена су у бетонску „ћулад“ тешку по 15 тона и постављену на шине, како би се померали. Ни тај бетон није обичан, пошто и овај овде мора да буде савршено изведен јер се допушта грешка од једва десетог дела милиметра. Телескопи су међусобно повезани ласерским зрацима како би њихово међусобно растојање, као и растојање од призме, могло да се подеси – са ласерском прецизношћу.

Ова два телескопа су почетак, јер Лабери је замислио систем од три. Тада ће кроз њихова циновска огледала моћи да прибави довољну количину светлости за посматрање планета из удаљених галаксија. Тај научник који је истовремено и технички геније и сањар – што се после ренесансе изузетно ретко среће – чврсто верује да негде далеко од нас постоје цивилизације, само их треба пронаћи. И он ради на томе...

М. Крстуловић

НАДИМАК

и како га стећи

„ПРЕСКОЧЕНИ“ БРОЈ

У породици Милосављевић сви имају надимак, зависно од тога чиме се баве и где раде. На пример, најстарији члан деда Станко

одазива се искључиво кад му се неко обрати са Вране. Зашто?

И његови синови Милан и Драган имају прилично рет-

Милан се увек хвалио да, осим на нашем језику, уме да броји и на немачком, али је, ко зна због чега, увек прескакао број четири

ке надимке, чак чудне. Милан још од осмогодишње школе зову Фире, јер је увек кад би бројао на немачком прескакао фир (vier) то јест број четири. Драгана сви зову Самке јер је, од малих ногу, највише волео да се игра сам а та му је особина, и кад је поодрастао, остала. Мислим, да самује.

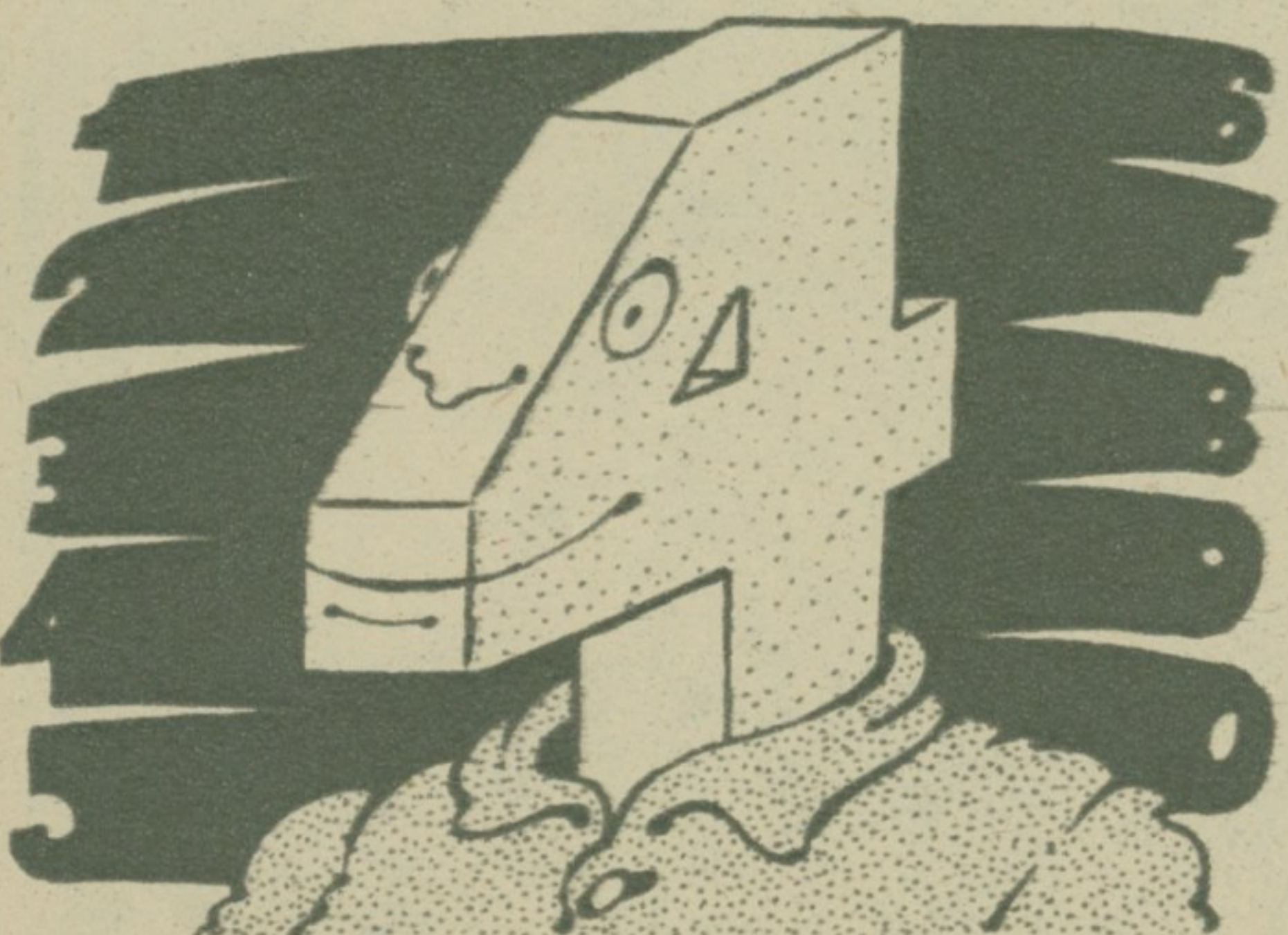
Најстарији деда-Станковог унука, на ко му је име

Станко, сви зову Рака, по пољани Раковик где је често играо фудбал и био „главни“. Зорана зову Радина, нико не зна због чега, а тепају му и Раша, Рале. Најмлађег унука, и мезимца, високог 190 центиметара, прозвали су Далековод. „Кад рашири руке, изгледа к'о далековод“, кажу комшије у шали. У шали или не, тек – надимак му је остао. А деда није нимало по вољи: унук му је делија, а не далековод. И кад се догоди да сврати когод од фамилије на упита како су му унуци и где је Даки, деда Станко се направи невест на упита ко је то.

– Далековод, деда – увек гласи одговор.

– А, далековод – одмахне деда Станко – а где би, чове, че био, ено га, као и увек, доле, на ливали. – При том би обавезно показао руком у правцу електричног далекова.

Г. П. Ваљско

КОМПЈУТЕРИЗОВАНИ КОМАРАЦ

Замислите робота од једног јединог микрочипа величине комарца. Замислите да лети, пузи, плови као чамац. Опремљен је микросензорима који му омогућавају да види, препознаје мирисе и поседује чуло додира. Чему би нам, такав какав је, служио?

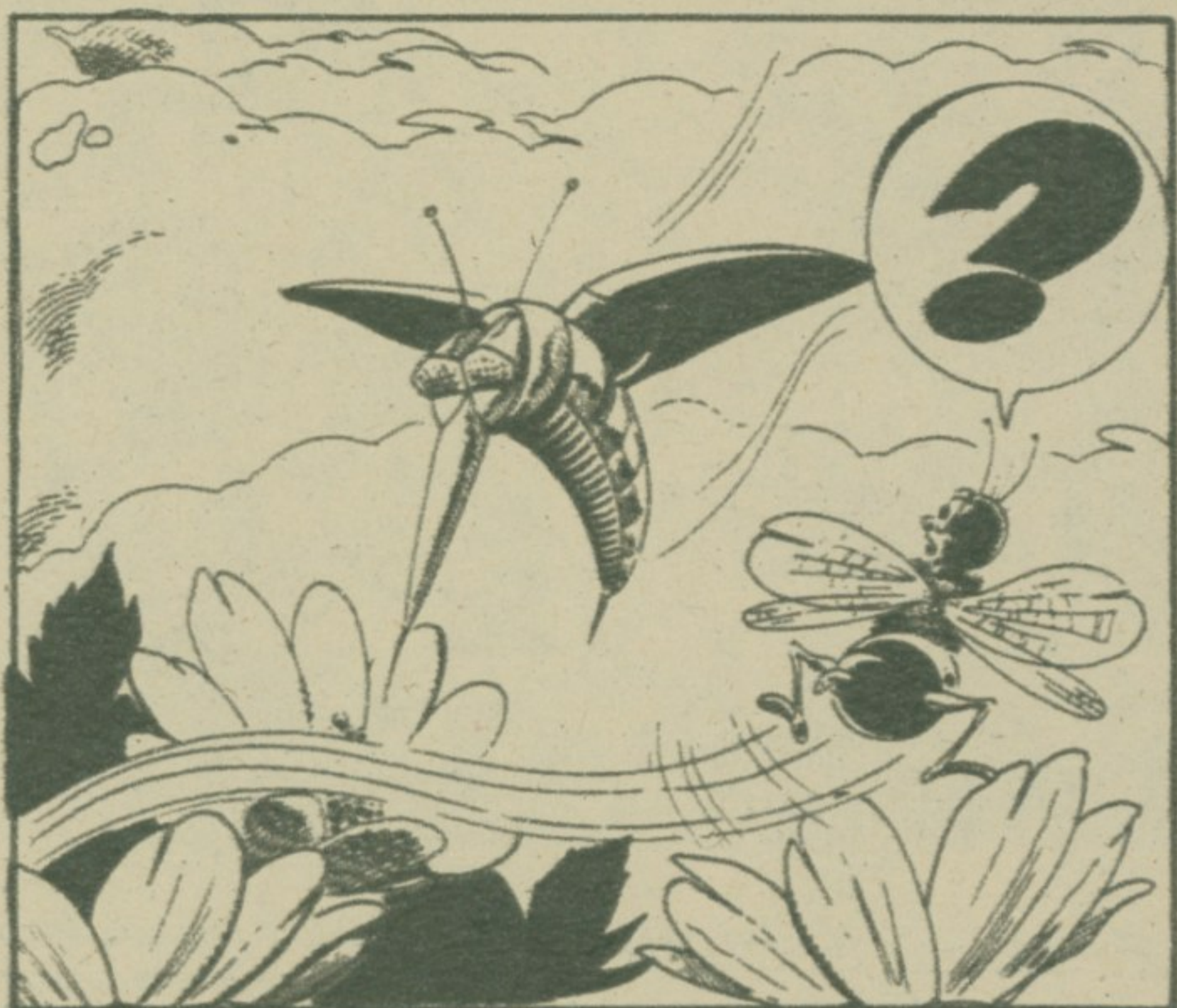
Анита Флин и Родни Брукс из Лабораторије за вештачку интелигенцију са славног Масачусетског технолошког института врве од идеја на ту тему.

Непосредно пред лансирање неког „шатла“, рецимо, испостави се да нешто није у реду са носачем ракете. Једноставно пошаљете минијатурног, пузећег робота крцатог одноварајућим сензорима. Патуљак среди ствар.

Роботи величине комарца са уграђеним сензорима за влагу могли би да лете и изнад обрадивих површина и откривају жедна поља. У случају потребе обрушили би се с неба на земљу, право на „интелигентни“ вентил који регулише читав систем за наводњавање и откуцали поруку на сензору за додир који се налази на врху вентила.

Родни Брукс сања и о армији робота величине инсекта чији би горњи крај имао облик оштрице ножа. Ова роботизована минни-војска патролира би по околини надгледајући усеве и уз пут немилосрдно секла коров. На његовој кибернетској листи жеља налазе се и роботи инсектициди.

Микророботи би могли да се користе и за оправке на спољашњим деловима све-

мирских бродова током лета, као извиђачке претходнице за „марсровере“ или као атмосферске сонде за планетарна истраживања.

Остварљива наука или пука научна фантастика? Микромашински инжењери из Белове лабораторије на Берклију већ су створили син-

конске преносне зупчанике који су тако мали да могу да се сместе на површину попречног пресека власи људске косе. Машински делови као што су ови могли би да послуже као саставне компоненте микромотора који би покретали комарце од робота.

НАЈТЕЖА - ТРИНАЕСТА ДИСЦИПЛИНА

Путници који су изашли из последњег вагона стали су у гомилу на станичном перону у јапанском граду Фуџиноми. У средини је лепо обучен средовећни мушкарца који се клања и обраћа публици: „Здраво! Ја сам Тосиноси Јамада из Токоја. Сад ћу вам отпевати једну дивну, песму!“ И заједно почиње да пева грозно фалширајући. Присутни су у недоумици. Је ли луд? Или је то опет неки рекламни трик?

Али, певача смењује други и спектакл се наставља.

Ова сцена са станице у ствари представља најобичнију практичну вежбу обавезну за полазнике курса на коме се обучавају искључиво бизнисмени. – директори фирми, фабрика, великих робних кућа. На двонедељну обуку у Фуџиноми стижу стотине оних који желе да допуне своју квалификацију. У томе им помажу часови из тринаест дисциплина. На перону пословни људи уче оно што је најтеже – да се спонтано и крваво држе чак и у најчуднијим ситуацијама наочиглед стотина људи.

ПАДА - НЕ ПАДА

Шиновско дрвеће тропске шуме има разгранат корен што даје дрвећу чврстину, а стабло на висини човечјег раста тако је дебело да би се морало нилити три дана. Значи, мора се ићи нависше где је дрво тање, али је за то потребно подићи врло високу скелу. Ипак, узмимо да је платформа готова и дрво може да се сече. Сечемо дрво. Завршили смо. Али, шта је то: дрво уопште не пада. Његова се круна тако непреплета са суседним да шумска завеса не да дрвету да падне. Значи, морају се посећи сва стабла около. Поново платформе, лествице...

Зато у Заиру, Габону, Танзанији или било којој афричкој земљи где се овако ради, веома пене и поштују оне који раде на сечи шума.

ЧИЈЕ ЈЕ УВО ЈАЧЕ?

Да, управо таква дисциплина постоји у ескимско-индијанским олимпијским играма које се већ четврти века сваке године одржавају у граду Фербанксу, држава Аљаска. Сједињене Америчке Државе. Учесници се три дана такмиче у традиционалним спортским вештина-

ма и националним плесовима на покривеном стадиону „Биг Дипер“ (Велика медведица). Наравно, ухоборство које видите на слици, није баш безболна дисциплина, али ко је још лако дошао до олимпијске медаље?

Благо
барона
Тисена

Ханс Хајнрих Тисен-Борнемиша, човек који има све што пожели, дао је пре неколико година више од милион долара за Пикасову слику „Арлекин са огледалом” – само тридесетак секунди пошто је видео

Седећи у лимузини барон спрелиставља каталог једне велике аукционе продаје. Његово колекционарско око изненада привлачи репродукција Мондријанове слике „Сива и плава композиција”: љубав на први поглед и он мора да купи то уље. Али, аукција се те исте вечери одржава у Лондону, а барон се управо вози на пријем код америчког амбасадора у Паризу. Између амбасадорове куће и аукцијске сале успостављена је телефонска веза и барон учествује у лицитацији. Неколико тренутака пре вечере он је богатији за једну Мондријанову слику!

Барон се зове Ханс Хајнрих Тисен-Борнемиша, сувоњав висок шездесетседмогодишњак, веома духовит и интелигентан, пун живота. Његова страст и богатство су огромни – лични годишњи приход му износи више милиона долара. Од свих блага које има најдрагоценији су његов непогрешив укус и око захваљујући чему је сакупио најбољу и највећу приватну збирку уметничких дела на свету, прву

„Ла Фаворита”, чувена вила из 16. века на обали језера Лугана, где је смештен највреднији део Тисенове збирке

после колекције енглеске краљице Елизабете II.

У Тисеновој збирци налази се хиљаду четиристо слика, од преренесансе до данас, међу њима и ремек-дела Монеа, Мондријана, Сезана, Пикаса, Рембранта, Каравађа... Али, то није све. Осим слика ту су и уметнички предмети од бронзе, ренесансни накит и намештај, цртежи и декори руског балета, златне кутије из 18. века и најлепша европска колекција источњачких тепиха.

Велики део збирке барона Тисена налази се у његовом замку из 18. века у Дејлисфорду, енглеска грофовија Глостершир, затим у његовим кућама у Лондону, у Шпанији и на Јамајки. Али, неоспоран „главни штаб” је у Швајцарској, у дивној, шеснаестовековној вили „Ла Фаворита” на самој обали језера Лугана. У овој вили постоји права уметничка галерија – двадесетак сала – где је изложено између триста и триста педесет ремек-дела. Галерија је отворена за посетиоце, а барон Тисен већ двадесет и пет година позајмљује дела из своје збирке најпознатијим музејима света.

Париски Музеј модерне уметности одржао је две изложбе посвећене модерним сликарима из Тисенове колекције: сто тринаест дела америчког сликарства из збирке било је изложено у Ватиканском музеју; педесетак дела старих мајстора из ове колекције гостовало је у Краљевској уметничкој галерији у Лондону. Делови збирке обишли су Западну Немачку, Италију, Шпанију, Мађарску, Сједињене Америчке

ЉУБАВ НА ПРВИ ПОГЛЕД

Из збирке:
„Амазонка”,
Едуар Мане, 1882.

Државе, Аустралију, Нови Зеланд, Јапан, Совјетски Савез.

Почетак: оборени тестамент

Ханс Хајнрих (за пријатеље Хајни) Тисен-Борнемиша рођен је у Хагу 1921. године. Његова мајка Маргрита била је кћерка мађарског барона Борнемише који је свом зету и његовим потомцима одобрио право да задрже његову племићку титулу. Хансов отац Хајнрих, син немачког магната челика, направио је сопствени капитал захваљујући наслеђеним рудницима угља

и фабрикама. Он се 1932. настанио у Швајцарској, купио „Фавориту”, доградио галерију и у њу сместио своју збирку слика старих мајстора.

Ханс Хајнрих је ретко виђао оца. Био је знатно млађи од брата и две сестре и одгајала га је немачка гувернанта у Холандији. Године 1939. његов отац се уплашио нацистичке Немачке и пребацио га у Швајцарску. Хајни је ту студирао право, економију и историју уметности и дипломирао на Универзитету у Фрајбургу. Неколико година потом постао је швајцарски држављанин.

Мада није живео с родитељима у Лугану, Хајни их је често посећивао у „Ла Фаво-

**„Пијаца
у Мирноу”,
Василиј Кандински,
1908.**

рити” и ту, међу очевим сликама, почела је његова љубавна прича са уметношћу. Када му је отац умро 1947. године, он није имао никаквог пословног искуства, а нашао се на челу очевих бројних предузећа због рата до грла у дуговима. Оно што није однео рат конфисковали су савезници и очево пословно царство је уништено.

Тако се двадесетшестогодишњи Хајни нашао у положају да обнови породичне послове и покуша да поврати поседе у Европи и Америци.

„Био је то титански посао, али ме је тада забављао”, сећа се он данас. У међувремену су старији брат и сестра оспорили очев тестамент и растурили уметничку збирку упркос очевој жељи да се она сачува на једном месту. Око пет стотина слика отишло је разним члановима породице.

Ханс Хајнрих је, најзад, наследио „Ла Фавориту” и поставио себи задатак да попуни празнине растурене збирке. Он је ову дужност схватио као животну мисију и данас каже како је у року од три године у Сједињеним Америчким Државама купио више уметничких предмета него што су имали сви амерички музеји заједно.

„У то време”, прича барон Тисен, „нисам о уметности знао много, али сам имао неку врсту уметничке интуиције. Када бих видео неку слику, одмах бих осетио, пре него што сам и знао ко ју је направио, да ли је вредна да буде у мојој галерији”.

На тај начин он је купио слике Гоје, Фрагонара, Гуардија, Каналета и других мајстора, истовремено развијајући своје послове. Данас се предузећа групе Тисен-Борнемиша налазе широм света покривајући: системе за информатику и комуникације, трговину и транспорт енергије, електронску и металуршку индустрију, израду машина, компјутеризоване пољопривредне системе...

Послови, уметност и дворски живот

Шездесетих година барон Тисен се уверио да је и 20. век дао значајне уметнике и почео је да купује њихова дела – од немачких експресиониста до апстрактних сликара као што је Кандински, руске авангарде, кубизма, надреализма и других модерних школа. Али, ако му се нека слика не допадне на први поглед, неће му се допасти никада. Тако је, пре неколико година, дао више од милион долара за Пикасову слику „Арлекин са огледалом” само тридесетак секунди пошто је видео.

„Слика је”, каже он, „као љубав на први поглед: угледаш је, срце почне да ти туче

и мораш да је имаш без обзира на препреке!”

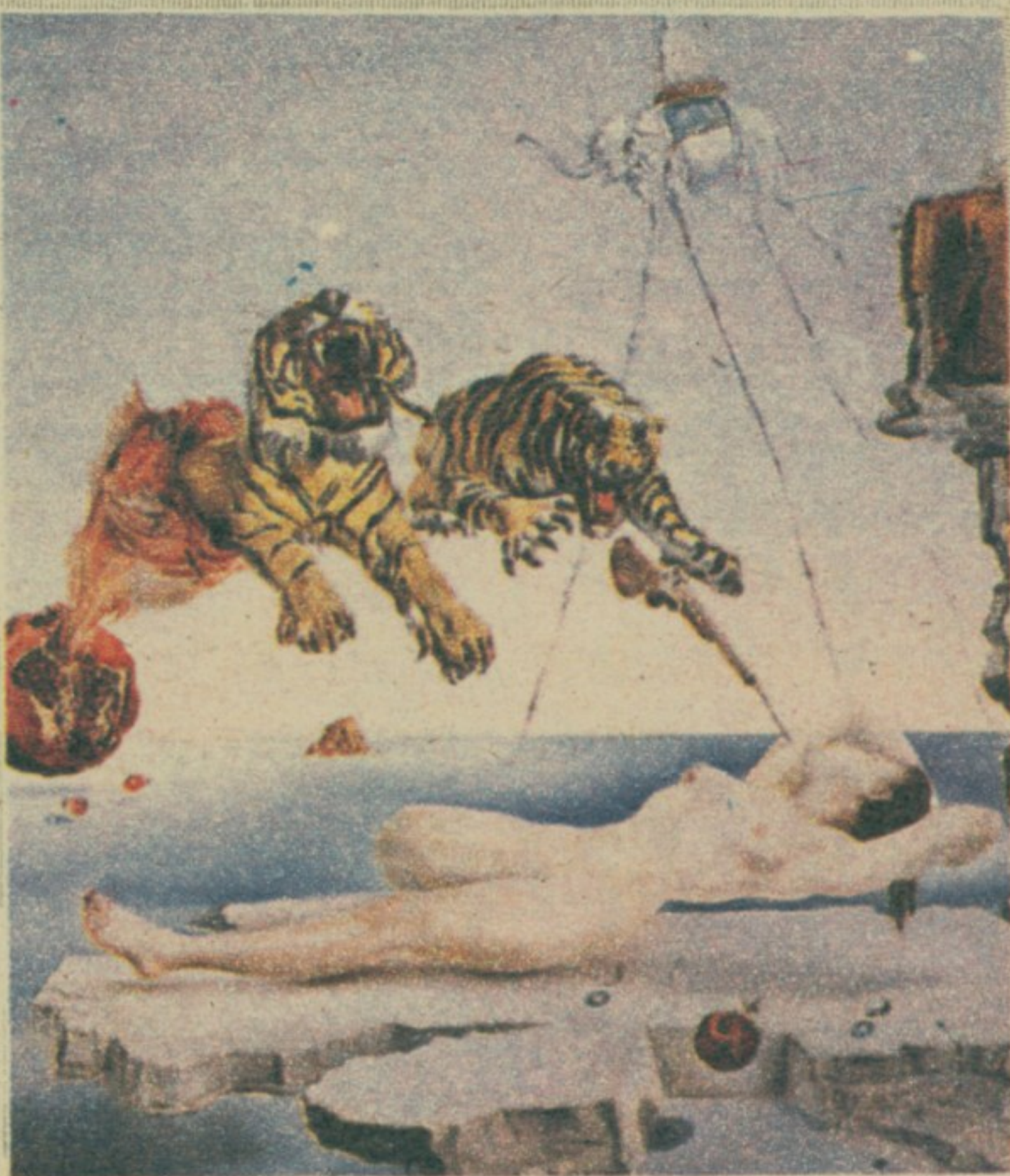
Тисенова љубав према уметности није само платонска. Он је финансирао комплетну рестаурацију чувених фресака Фра Анђелика у манастиру Сан Марко у Фиренци, такође и део Ватиканског музеја угрожен паразитима који уништавају слике на дрвету и тканини, а поклонио је и компјутеризован систем, вредан триста хиљада долара, који ће помоћи да се проучи таваница славне Сикстинске капеле у Ватикану.

Барон Тисен и његова млада жена Тита воде прави дворски живот и њихове куће пуне су славних људи као што су британска принцеза Маргарета, војвода и војвоткиња од Марлбороа, грчки бродовласник Ставрос Нијасос, директор „Фијата” Ђовани Ањели. Барон се, наравно, дружи и са уметницима.

Данас су послови прешли на његовог најстаријег сина Георга Хајнриха. Барон прати како се одвијају, али има више времена за обавезе које су му сада драже. Он је саветник чувене аукцијске куће „Сотбиз” у Лондону и Националне галерије у Вашингтону. Често организује изложбе или, за рачун неког музеја, купује уметничке слике.

Да наследници не расту

Највећа брига барона Тисена је будућност његове збирке. Да би избегао њено растурање, с обзиром да се више

**„Сан изазван летом
пчеле око нара секунд
пре буђења”, Салвадор
Дали, 1944.**

пута женио и да има четворо деце, он размишља како и коме да је уступи. Шпанија му је понудила палату „Виљаермоса” из 16. века у срцу Мадрида, а Западна Немачка свој највећи барокни замак Шлос Лудвигсбург код Штутгарта или сасвим нов музеј у самом граду док Швајцарска жели да збирка остане у „Ла Фаворити”, али је вила већ према-ла за целу колекцију.

Изгледа да ће Шпанија добити непроцењиву збирку Тисен јер је барон прошлог априла прихватио уговор шпанске владе према коме ће половина колекције бити на десет година позајмљена фондацији за рестаурацију „Виљаермосе” где ће дела бити изложена. Ако све буде текло како је предвиђено, слике ће се наћи у Шпанији 1990. године.

„Свет се вероватно пита шта то нагони неког да сакупља толика уметничка дела”, рекао је једном приликом барон Тисен. „Таленат уметника је дар човечанству. Моје очи су дар природе и једини начин да тај дар поделим с другима је да омогућим да што већи број људи види оно што сам током живота сакупио!”

Б. Домић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

САМО ДА УМИНЕ БОЛ

Милица Јововић-Шкеровић: – *Кад год гледам телевизију, стресем се од помисли шта све може да снађе људе на предајницима. Мислим да су они хероји овог „телевизичног” времена.*

Док у топлој соби зуримо у тв-екран, углавном немамо појма колико се људи, често у снегу и леду, брине да нам слика стигне пред нос. Њихово радно место је на врховима планина, на предајницима. Ово је прича о драматичној борби за живот девојке која се, враћајући се са предајника ТВ Титоград, стрмоглавила у амбис

Лепо је и тужно испраћена стара и дочекана нова. 1979. година на предајнику ТВ Титоград на Бјеласици. Програм је био сасвим zgodан, трпеза пуна, чак су организовали и пригодну томболу. Премију је, како и приличи, добила двадесетједногодишња Милица Јововић, куварица – емајлирану шерпу с бушним дном.

Мада свикли да због природе посла често подуже одсуствују од куће, петочлана посада – инжењер Драгољуб Шкеровић, техничар Милан Шкеровић, брат му, Милан Дракуловић, домар Блажо Обрадовић те Милица Јововић – тешко су пригушивали сету за најближима. У оваквим тренуцима све (срећне) породице настоје да буду заједно.

Камена зграда на врху Зекове Главе, на 2.116 метара изнад мора, готово се није видела од сметова снега. Људи су излазили напоље кроз прозоре на првом спрату. И тако безмало целих петнаест дана, колико траје смена. Следећих петнаест се одмарају. На срећу, баш по Новој години је ојужило и снег се прилично отопио па, веровати су, неће бити проблема да 4. јануара сиђу до Јеловице, неколико сати пешачења, где ће се срести са својом сменом.

Дозивање уз ветар

Потрпавши неопходне ствари у ранчеве, група заточеника наше зависности од светлосног екрана, нестрпљиво је цупкала ишчекујући да се мећава примири. У великој заједничкој просторији коју су грејале две пећи жива у термометру заледила се на минус 30°C. Напољу је температуру било немогуће измерити. Милица Јововић, једино женско створење у екипи, неколико пута се неосетно стресла сећајући се како је прошле године Милан Шкеровић, док су се кроз вејавицу пробијали према предајнику, спасао беле смрти немилосрдно је шамарајући.

Око 10 сати сунце се крадомине промолито

иза густих облака и петорка је кренула, с приличном зебњом јер је Милован Дракуловић, због болова у колену, могао да хода једино уз помоћ Драгољуба Шкеровића и Блажа Обрадовића. На челу је био Милан Шкеровић а на зачељу – ушушкана у троје панталоне, четири пара чарапа, војничке чизме, два цемпера и ветровку – корачала је Милица Јововић пазећи да гази по стопама претходника. Било је опасно јер је и најмањи погрешан корак водио у бездан, према Пашића језеру. Испод новонападатог снега крио се лед.

Нису одмакли ни педесетак метара од зграде предајника кад је наишао густ прамен магле. За Милицу Јововић, последњу у групи, шкрипање снега пред њом био је сад једини путоказ. Уплашена да јој у белини Бјеласице пријатељи не умакну, девојка је пожурила да се групи приближи бар на рукохват. Сасвим неочекивано, нагазила је на ледену кору и, као да је нека чудовишна невидљива сила зграбила за ноге, наглавачке полетела у белу бездан.

И данас се Милица Јововић, удатој Шкеровић, приметно тресу руке кад прича о томе:

– Нијесам знала куд летим, ништа нијесам видјела. Јурила сам на леђима као какве помахнитале санке, а око мене све бијело. Осјетила сам да ми је пада капа, вјетровка се поцијепала и раскопчала. И данас вјерујем да ме је то спасило; коса и вјетровка закачиле се за неко жбуње (какав је то само бол био!) па сам се зауставила на неком испусту, не већем од метар са метар.

Избезумљена од страха, девојка се шћућурила у ишчекивању даљих догађаја. Магла је наилазила у праменовима. Ко зна да ли знају где је?! Можда још верују да корача за њима?! Тада је, сасвим неочекивано, ветар донео гласове Милана Шкеровића и Блажа Обрадовића. Гласом су је тражили. Заболело је грло од узалудног одазивања. Ветар је њен

глас носио својим путем. А било је тако хладно, дугмад на ветровци покидана.

Секиром кроз лед

Управо захваљујући поцепаној ветровци, људи из смене на тв-предајнику на Бјеласици открили су, пошто је ветар одагнао маглу, Милицу Јововић. Црвенео се њен џемпер дубоко доле, бар стотинак метара испод њих. Нису је чули, али је по положају тела искусни Блажо Обрадовић закључио да постоји бојазан да је сломила ногу.

Повређеног Милована Дракуловића брже-боље су вратили у зграду, довукли из ње жице од антене и, спојивши их, бацили према несрећној девојци. Жице није било довољно, а ветар је и даље планином разносио гласове. Нису могли да се споразумеју, а саветовали су јој да покуша да се успентра усусрет жици. Оглушујући се о противљење осталих да то што намерава да учини представља чисту лудост, Блажо Обрадовић је, стопу по стопу, кренуо према девојци. Оклизнуо се и полетео у амбис.

У почетку је изгледао као велика црна тачка а онда све већа и већа – прича Милица Јововић-Шкеровић. – Летио је право на мене. Нијесам знала како да га ухватим а онако крупан добијао је све веће убрзање. Успјела сам да устанем, раширим ноге и испружим руке напријед не бих ли га како задржала. Лупио ме је као брзи воз, али се ипак зауставио повукавши ме пола метра доле, таман да обоје не одлетимо даље, у недођију. Преклињала сам га да се он сам извуче, има породицу, малу дјецу. Узалуд. Покушавао је да ципелама у леду направи степеник по степеник, али без успјеха. Лед је био тврђи од камена. А било је тако хладно. Руке сам завукла у Блажову бунду, чак су ми се и капци застидили. Памтим да ми је већ било сасвим свеједно шта ће бити са мном, само да умине бол у цијелом тијелу...

Горе у облацима, тако се бар чинило Милице и Блажу, браћа Шкеровић покушавала су да секиром у леду издубе степенице. На несрећу, држалица се брзо сломила. У међувремену је пристигло и неколико војника. Копање у леду је споро напредовало, а Милица Јововић је на снегу, на ко зна колико степени испод нуле, лежала већ неколико сати. Није било друге, морало се доле, по било коју цену.

Водник Славко Радовановић је импровизовао на чизмама крампоне за лед и опрезно, косином, кренуо према двоје заточеника. Хо-дао је, клизао се, котрљао, заустављао и – промашио их зауставивши се неколико десетина метара испод Милице Јововић и Блажа Обрадовића. Поново мукотрпно успињање. У сумрак је озлеђени и преморени водник успео да привеже већ промрзлу девојку за жицу и уз помоћ браће Шкеровић извуче је на врх. Блажо Обрадовић је касније извучен.

– Те ноћи сам мислила да ћу од болова да пресвиснем. Промрзле руке и ноге трљали су ми снијегом, али мене је глава махнито бољела. Плашила сам се да ћу да скренем.

Сутрадан ујутро Блажо Обрадовић и Милан Шкеровић завезали су Милицу Јововић за јесте, умотали је у јорган и ћебад и после три сата пробијања кроз сметове пренели је у Јеловицу одакле је колима хитне помоћи пребачена у иванградску болницу где је остала три недеље.

Милица Јововић, удата Шкеровић, и данас ради у ТВ Титоград, на телефонској централни. Са двоје деце живи као подстанар на периферији града осећајући, све више, последице своје већ давнашње драме. Супруг Милан и даље ради на тв-предајнику на Бјеласици. Кад год крене на посао, Милица му и нехотице каже да пази на ону страну према Пешића језеру.

Петар Милатовић

БАВОЛОВИ ПСИ ЛОВЦИ У МОРУ МРТВИЛА ВОЛЕ ПУСТИЊУ

Мауританска пустиња је један од најтајанственијих и најсуровијих делова Сахаре. Огромне дине од наранџастог песка које свакодневно мењају облик и место окружују оазу Тичит са само неколико камених кућа... Остало је равница по којој су разасути скелети осушених стабала... Пешчане олује овде се ретко стишавају.

Усред тог пакла живи племе Н'мади. Према једној легенди, њихови преци, без хране и воде, изнемогли и испружени на песку, чекали су смрт... А онда су се на њих сажалили добри духови и послали им помоћ — такозване ђаволове псе. Ове животиње омогућиле су им да преживе захваљујући томе што су изузетно спретни ловци, савршено прилагођени условима живота у пустињи.

Моћне жене у плавом

На једном од берберских дијалеката реч „н'мади“ значи ловац, мада је за Мауританце то синоним за дивљака.

Пре много векова, у време велике афричке империје Сонгај, неке мауританске породице, пореклом из области Нуадибу, одвојиле су се од осталих и кренуле ка истоку, у правцу пустиње, где се од њих развило племе Н'мади. Веома сиромашни и без раз-

Људи који живе
на ужареном
песку не би могли
да опстану
да се на њих
нису сажалили
„добри духови“

лога презрени као нижа бића, они су се изоловали и населили висоравама Тиџики у области Уалата познатој још из прадавних времена.

У дивљој пустињи нико ником не чини услуге нити уступке. Ако се има — даје се, али се никад ништа не тражи. Не каже се ни „молим“ ни „хвала“, али поклон мора да се узврати. Свети закон гостопримства поштује се кроз готово непрекидну церемонију пијења чаја који је увек врућ и веома слadak.

Жене су веома лепе, правилног лица и дебелих усана иза којих блеште здрави зуби. На себи имају само тамни огртач боје индиго папира који лицу и рукама даје чудну плавичасту боју. Звучи неочекивано, али жене Н'мада потпуно су равноправне с мушкарцима. Штавише, жена је власник шатора и свега што породица поседује и њене савете мушкарац пажљиво слуша.

У смрт због срамоте

Кад се спремају за лов мушкарци облаче што краћу одећу и на главу стављају светли повез. Тамне флеке од крви не уклањају да не би непознатим мирисом растерали дивљач. У рукама су им мотке јер за оружје немају новца... Лови се на отвореном и

1. Ту мора да има нечег... Акцију започињу пси, а мотке су ту уместо пушана.

2. Сиромаштво које не зна за границе. Ово је дом једне породице Н'мада.

по проређеним шумарцима, а плен су им глодари, антилопе и пустињске газеле.

Ђаволови ученици њушкају унаоколо и брзином муње бацају се на откривени плен... Обарају га и чекају господара. А овај ће најмлађим и још неискусним псима накнадно намазати њушку крвљу плена како би убудуће распознавао дивљач коју ће целог живота прогањати. Можда су други ове недужне животиње зато и прогласили синовима таме.

Плен не сме да побегне, јер је то за Н'маде (и њихове псе) велика срамота. Зато лов понекад безразложно траје данима — до изнемоглости па чак и смрти. Пре власника негo његовог пса.

Н'мади не познају и не признају ништа из спољашњег света. Ипак, кад су им рекли да су Мауританци и муслимани, они су то прихватили, мада не знају шта то значи. Не знају, наравно, ни то да су, иронијом судбине, захваљујући храбрости и упорности, успели да оснују етничку групу која је и званично призната — упркос сиромаштву и презиру који их окружују.

Д. В.

КОРТО
МАЛТЕЗЕ

БУРЛЕСКА НА ФРОНТУ

"НИШТА МЕ НА ОВОМ СВЕТУ УСРЕБИТИ
НЕ МОЖЕ. КАД КРАЈ МЕНЕ НИЈЕ ВИВИЕН,
ЈЕЗЕРСКА ГОСПОДАРИЦА..." ТАКО ЈЕ ГОВО-
РИО МЕРЛИН, ЧАРОВЊАК И ЛУДА КРАЉА
АРТУРА..."

АЛИ, ПОСТОЈИ ЈЕ-
ДАН ЦВЕТ У ФЛАНД-
РИЈИ КОЈИМ
ЋУ ОСВОЈИТИ
СРЦЕ МОЈЕ
ВИВИЕН!

И, САМО ДА ЗНАТЕ
-НАПАД КОЈИ ЋУ
ИЗВРШИТИ,
БИЋЕ ДЕФИ-
НИТИВАН!

ШТА ПРИЧАШ, МЕР-
ЛИНЕЗ! ВИВИЕН НИ-
КАД НЕЋЕ ДОЗВО-
ЛИТИ ДА БУДЕ
ОСВОЈЕНА ПОМОЋУ
ТОГ ФЛАНДРИЈСКОГ
ЦВЕТА!

ЗАШТО МИ ТО
ПРИЧАШ, ВЕЛИКА
ЖАБО? ПА
ЈА САМ НАЈ-
ВЕЋИ ЧАРОВ-
ЊАК БРЕ-
ТАЊЕ!

БИО СИ ТО
СВЕ ДОК ВИ-
ВИЕН НИСИ
ОТКРИО СВОЈЕ
ТАЈНЕ!

ОНА ЈЕ САД
СТАЛНО С ОНИМ
ВЕЛИКИМ ПРЕКО-
ОКЕАНСКИМ МАЧ-
КОМ КОЈИ ЈЕ, У
СТВАРИ, ПРЕРУ-
ШЕН АМЕРИЧ-
КИ ОФИ-
ЦИР..."

АМЕРИ-
КАНАЦ?!
НИЈЕ
ВАЉ-
ДАЗ!

АЛИ, ТО ЈЕ НЕ-
МОГУЋЕ! АМЕ-
РИКА ЈОШ НИ
ЈЕ ОТКРИВЕ-
НА, А МЕНИ
АМЕРИ-
КАНЦИ ЗА
ПЕТА-
МА..."

А ВИ-
ВИЕН
У СРЦУ!

ГАДНА ЖАБО,
УБИЋУ ТЕ!

ШТА
САМ ТИ
УРАДИО
ДА МИ
ТАКО
ВРАГАШ,
ЖАБО?

ЈЕДИНИ
КОЈИ НАМ МО-
ЖЕ РЕЧИ ИСТИ-
НУ ЈЕ У БОЛНИ-
ЦИ... У КОМИ!

ЗНАЧИ, И
ТИ НЕ ВЕРУ-
ЈЕШ У РИКОВО
СВЕДОЧЕЊЕ?

ВЕРУЈЕМ САМО У
ЧИЊЕНИЦЕ... А ДО
САДА СВЕ ЈЕ ЈАКО
ЗБРКАНО... УСТАЛОМ,
ЗАШТО ТВОЈ ПРИЈА-
ТЕЉ КАДИ НЕ МО-
ЖЕ ДА ГОВОРИ?

ДОБАР
ДАН!
ЈА
САМ...

БАШ МЕ
БРИГА КО
СТЕ И ШТА
ЖЕЛИТЕ!

ЈЕДИНО ЈЕ
ВАЖНА АРЛЕКИ-
НОВА НЕМОГУЋА
ЉУБАВ, ТО ЈЕСТ.
РИКОВА... ХА!
ХА! ХА!

ИМЕ МИ ЈЕ
ПАСКЕНО, ТО И
ЛИКЕ ЧУДО!
ДРУЖИМ СЕ СА
ДЕМОНИМА
ЉУБАВ...
ЧУДО!

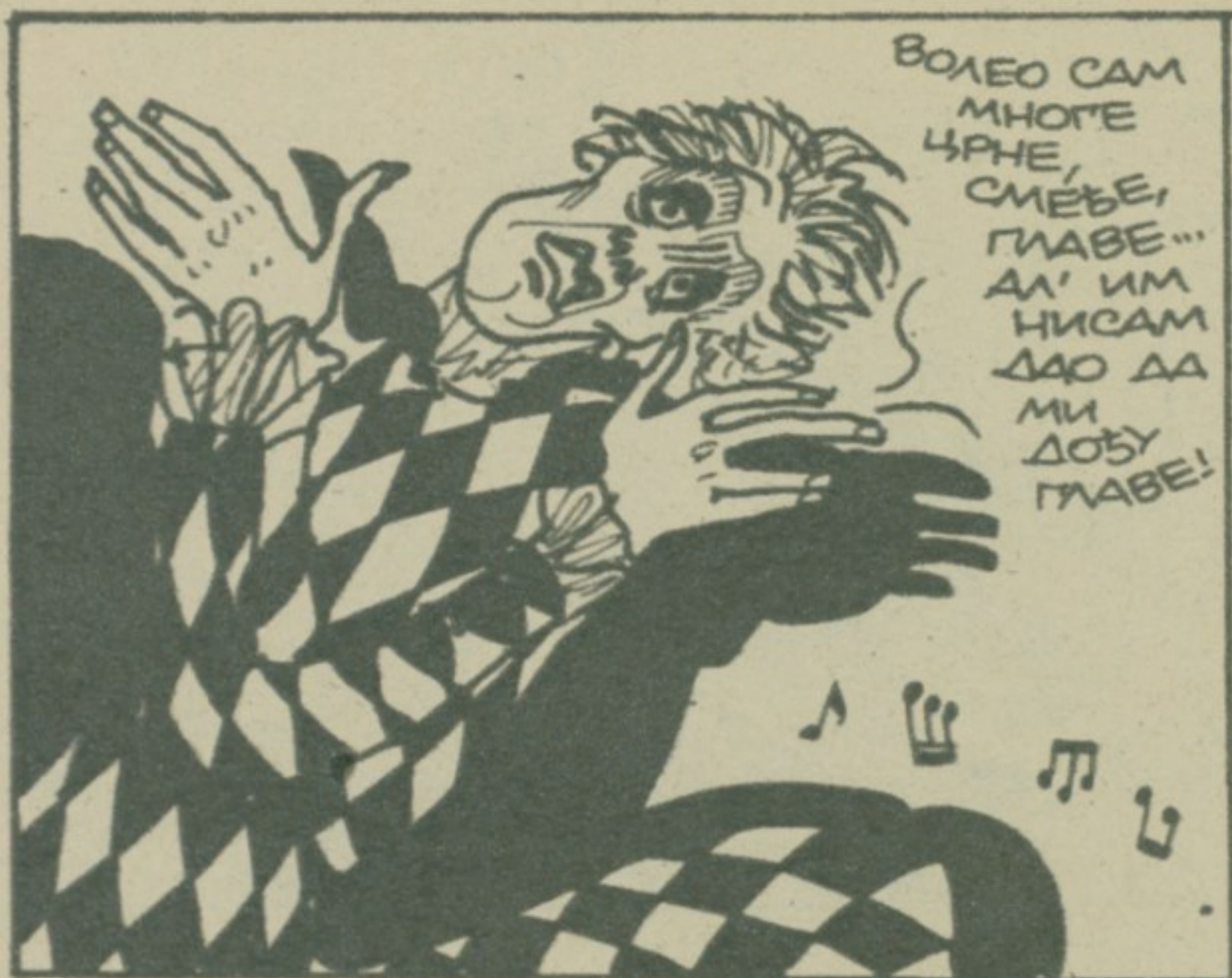
ДОШЛИ СТЕ КО ПОРУЧЕНИ
ИЗВОЛИТЕ УГН,
СЕДИТЕ И СЛУШАЈТЕ
СРЦЕ БЕ ВАМ ПУНИ!

ЉУБАВНА
СТРАСТ
ГРАНИЦЕ
НЕМА...

АЛ! ИГРА, ТО
ЈЕ ВЕЧНА
ТЕМА!

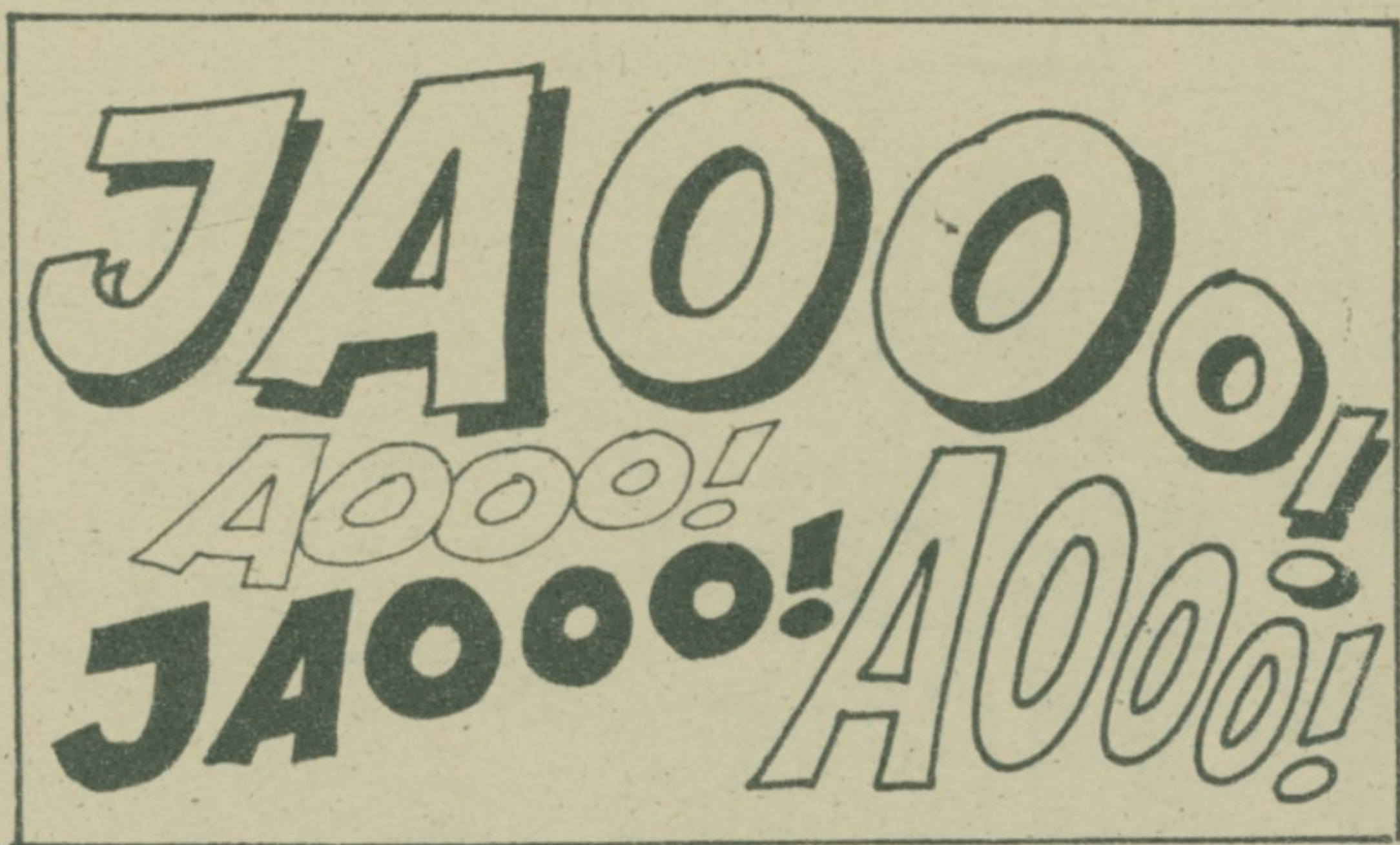

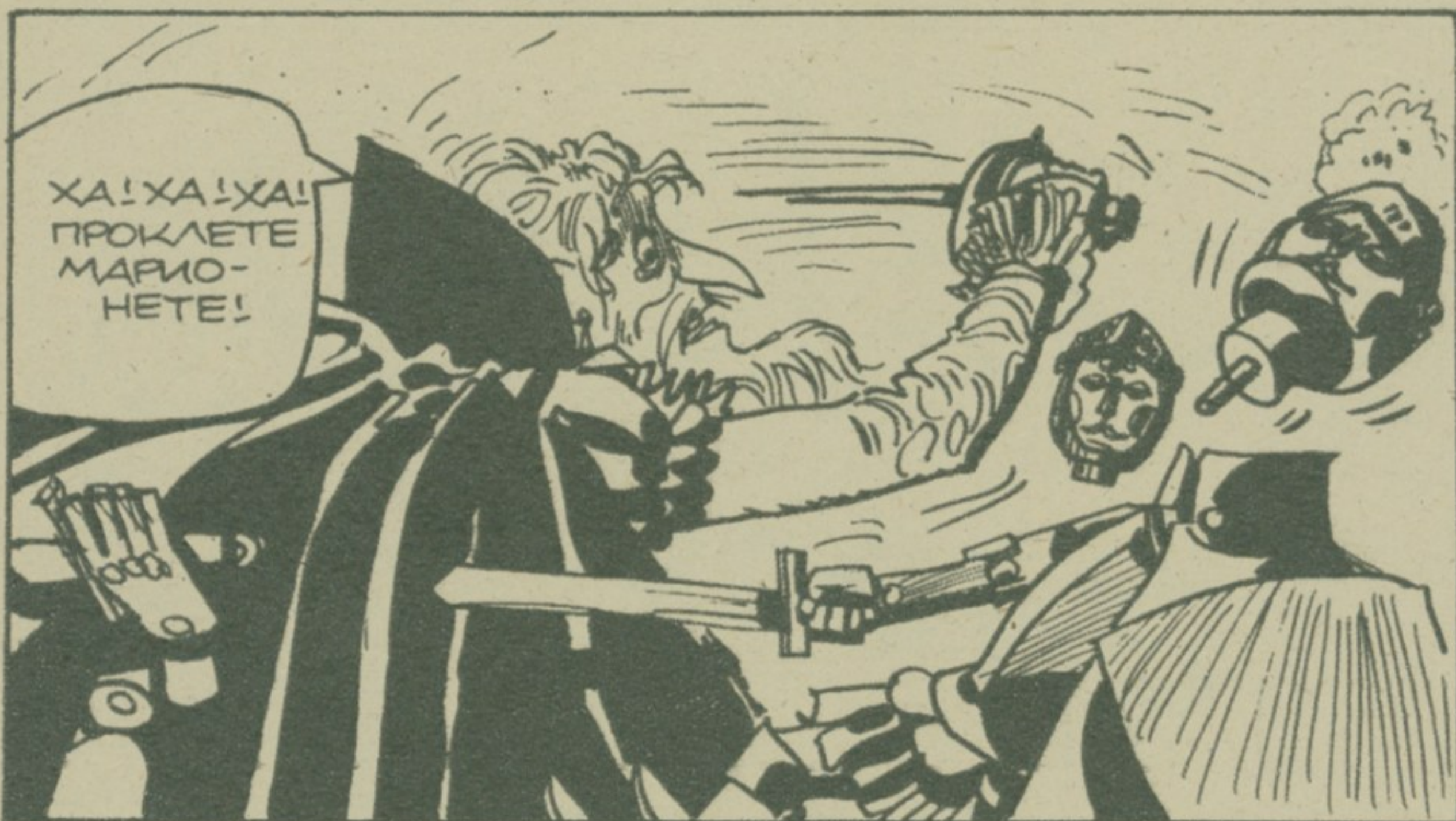

ОХ, ШТА МИ ЈЕ?
ОСЕЋАМ БОЛ
ОКО СРЦА!

ГОСПОДО, ВЕЧЕРАС
САМ ВАМ ХТЕО ПРИ-
КАЗАТИ СПЕЦИЈАЛ-
НОГ ДОН КИХОТА...
АЛИ ЗБОГ НЕПРЕДВИ-
ЂЕНЕ НЕСРЕЋЕ, ПРЕ-
МИЈЕРА СЕ ПРЕКИ-
ДА... НАИМЕ, ЈЕЗЕРСКА
ДАМА ВИБИЕН, ТО
ЈЕСТ ГОСПОЊИЦА
ГАЕЛ...

МО-
РАМО
ПРЕКИ-
НУТИ
ПРЕД-
СТАВУ...

ЈАДНИ РИКО!
СРЦЕ МУ НИЈЕ
ИЗДРЖАЛО...

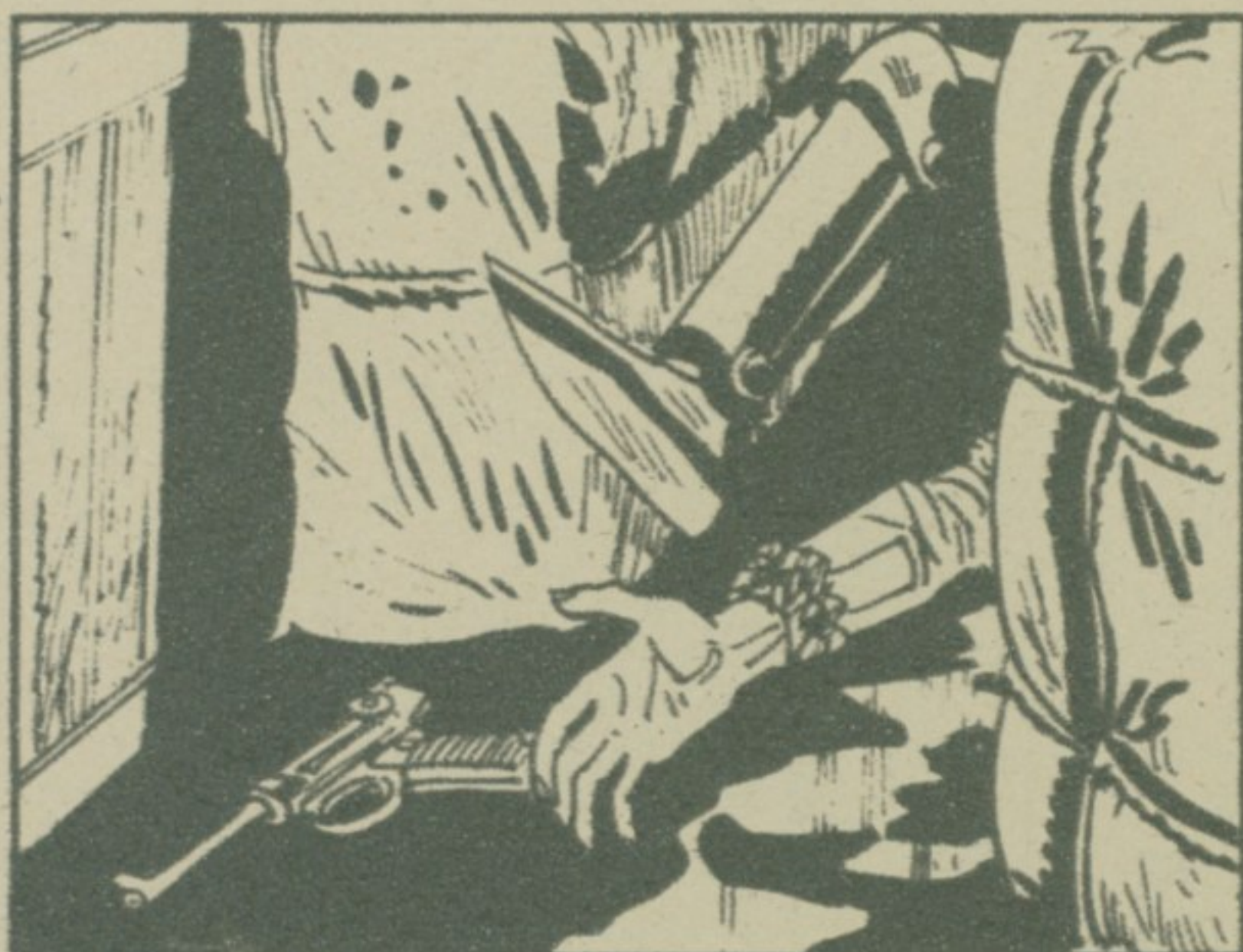

УМРО ЈЕ...
ОТИШАО ЈЕ
СА СВИМ
СВОЈИМ
ЛУДОСТИ-
МА!

АЛИ
У СВОМ
ДЕЛИ-
РИЈУ-
МУ
УЧИНИО
ТИ ЈЕ
ОГРОМ-
НУ
УСЛУ-
ГУ!

СА
ОВИМ
ЛУТКА-
МА
СРЕДИО
ЈЕ И
РОЛАНДА ДЕ
РОНСА, НЕ-
МАЧКОГ
ШПИЈУНА!

САД ТРЕБА
ПОЗВАТИ ВОЈНУ
ПОЛИЦИЈУ И
ПУСТИТИ КАИНА
ГРУВЧНОРА ПО-
ШТО ЈЕ РАДИО
ПОД ХИПНО-
ЗОМ...

Хороскоп за
четвороношце

МАЧКА СТРЕЛАЦ ИЛИ ВОДОЛИЈА ПИТАЊЕ ЈЕ САД

Зашто би они били гори од нас – двоножаца?
Ако многи људи воле (макар и тајно) да завире „у звезде“, можда би их занимало да знају и какав ће им бити кућни љубимац сходно астролошком знаку у коме је рођен. Мало четвороножно-звездане забаве!

ОВАН (21. 3–20. 4)

Раноранилац

Спавалица сте, врлите о викенду да се растегнете по кревету? Онда сместа заборавите на кућног љубимца рођеног у овом знаку сем ако се не ради о златној рибици или ако сте „тврди на ушима“. Ваш четвороножац ће бити оран још од шест ујутру и све ће урадити да вас, макар и силом, извуче из кревета. Уз то, по природи својој, захтеваће да му у тренутку услишите сваку жељу, а ако га „не слушате“, биће склон да вам дигне кућу на главу.

Добре особине: Брзо и лако преболе сваку бољку.

Лоше особине: Воле за собом да оставе велико потомство.

БИК (21. 4–20. 5)

Изелица

Ако сте особа склона „програмираном“ животу у коме се, од сата до сата, зна тачан распоред дужности, бикови су за вас идеално четвороножно друштво. Уклалају се лако у дневни програм и једино што им немојте одузети је – храна. Благи су по природи сем ако их не изнервирају. Од вас неће много захтевати, али немојте ни ви много да их „чачка-те“.

Добре особине: Потпуна преданост господару.

Лоше особине: Љубомора и ала-вост.

БЛИЗАНЦИ (21. 5–21. 6)

Неухватљиви

Никако не уносите у кућу четвороношца у овом знаку уколико живите у прометној улици, јер његова радозналост не познаје границе. Док се окренете, нестане вам из видокруга. Још ако имате црно-белу мачку или пса, а станујете близу пешачког прелаза, никада је више нећете наћи. Иначе, ти љубимци у души увек остају млади и веома су бистри. Ако баш хоћете да их упоредимо с неким двоношцем у овом знаку, знајте да је Џоан Колинс, чувена Алексис из „Династије“, близнац.

Добре особине: Веома су забавни и с њима се никад не зна шта вас очекује.

Лоше особине: Прилично су равнодушни према „правом“ господару, могу лако да се предомисле и своју наклоност поклоне првом суседу.

РАК (22. 6–22. 7)

Шаљивџије

С њима је забавно, али не заборавите да су непредвидљиви. Ако, на пример, мачку-рака оставите у корпи да спава, она ће се направити да је утонула у снове, али ће, док се ви окренете, искочити из корпе, преврнути драгоцену вазу коју сте добили за годишњицу брака, и вратити се на место, као да се ништа није догодило. Иначе, четвороножни ракови су осетљиве душе и обично су склони гојењу.

Добре особине: Не воле да се удаљавају од тоглог дома.

Лоше особине: Врло често имају смисао за чудан, често и црни, хумор.

ЛАВ (23. 7-23. 8)

Доминантни

О ма ком љубимцу да се ради, у овом знаку ће те „живуљке“ бити крупније него остали примерци исте врсте, достојанственог држања, склони да презиру и своју „братију“ и, помало, чак и двоношце. Једноставно, они знају да су „изабрани“. Неће се задовољити храном која није посебно за њих спремна и с презиром ће одбити да поједу „остатке“. Ако волите да се приказујете на изложбама, пси или мачке у овом знаку обично добијају прве награде.

Добре особине: Врло су одани.
Лоше особине: Никад задовољни, увек захтевају – више.

ВАГА (24. 9-23. 10)

Неодлучни

Кућни љубимци рођени у знаку ваге нису за људе који воле око себе одлучне особе, макар то биле и – животиње. Пас никад неће моћи да се одлучи да ли да спава на кревету или у фотели, неће знати да ли прво да дотрчи и поздрави свог господара или госта који је са њим ушао у кућу.

Добре особине: Обично имају лепе црте „лица“.
Лоше особине: Осећања су им врло „лабава“.

СТРЕЛАЦ (23. 11-21. 12)

Спортиста

Уколико сте купили кућног љубимца имајући намеру да „вас он изводи у шетњу“, стрелци су прави избор. То су животиње које најмање три пута дневно морају да проведу бар по један сат на свежем ваздуху. Ови четвороношци воле велики простор и потпуну слободу. Златна рибица или папагај рођен у овом знаку може да буде тужан приказ. Пазите на ово!

Добре особине: Веселе су природе и нису злопамтила.

Лоше особине: Приличне су шепртље.

ВОДОЛИЈА (21. 1-19. 2)

Животињски Ајнштајни

Изузетно интелигентни љубимци којима, на пример, треба мање од недељу дана да науче како се отварају врата или фрижидер. С обзиром на чињеницу да су свесни својих високих „менталних способности“ с дозом презрења ће се „обраћати“ свим укућанима као да желе да кажу: „Шта хоћете, паметнији сам од вас!“ За њих реч другарство и оданост господару не значе много.

Добре особине: Изузетно независни.

Лоше особине: Незаинтересованост и за укућане и за кућу.

ДЕВИЦА (24. 8-23. 9)

Критичар

Увек уредне, чисте девице не подносе неред око себе и на свој начин вам стављају до знања ако нису задовољне креветом на коме спавају или начином на који им је храна сервирана. Врло су привржене господару, интелигентне и везане за дом. Уколико се, којим случајем, разболите биће у стању да преседе на кревету све време, док се не опоравите. Не подносе повишен тон и врло су љуте ако неком поклањате више пажње него њима.

Добре особине: Никад вас неће изневерити.

Лоше особине: Пуне су захтева.

ЈАРАЦ (22. 12-20. 1)

Склони депресијама

Уколико у кућу уносите љубимца да вас разоноди, немојте никад да се определите за јарчеве јер они имају своје дуге и тужне периоде. Једноставно, из чистог мира, могу данима да буду у депресији при чему их ништа не може извући из летаргије. Гледаће вас тужним очима, а ви нећете моћи да им помогнете. Иначе, то су четвороношци који имају устаљене навике.

Добре особине: Задовољиће се и најјефтинијом храном.

Лоше особине: Помало су снобови.

РИБЕ (20. 2-20. 3)

Слабићи

Љубимци рођени у овом знаку подложни су утицајима са стране, прилагодљиви су и поприлично непоуздани. Очи су им обично тужне, сличне онима које има чувени стрипски јунак, мачак Гарфилд. Несигурни су и непрекидно морате да се трудите да им вратите самопоуздање које, за тили час, изгубе. С друге стране, не можете се поуздати да вам неће украсти печено пиле с тањира и после тога вас, извињавајућим погледом, молити за опроштење.

Добре особине: Обожавају друштво макар то био и – ветеринар.

Лоше особине: Воле да се играју и за собом остављају дармар.

В.С.

ШКОРПИОН (24. 10-22. 11)

У стилу Шерлока Холмса

Ови четвороношци праве су Мате Хари у животињском облику. Имају изванредну меморију, сваки ваш гест (посебно погрешан) памте и, у датом тренутку, спроводе одговарајућу освету. Немојте им се много замерати јер ће вас стићи казна кад се најмање надате. Иначе, уколико сте се пред њима једном очешљали и после тога им дали храну, очекиваће од вас да им дате нешто да грицну сваки пут кад узмете чешаљ.

Добре особине: Никад вас неће оставити на цедиљу.

Лоше особине: Могу да вам униште кућу.

ДОБРО ДОШЛИ У
ЗЕМЉУ БАЈКИ
ГУМЕНИХ ФИГУРА!

У СВАКОЈ ГУМЕНОЈ
ФИГУРИ "ГУМЕНИКО"
ИМАТЕ КУПОН,
АКО ГА ИСФУРТЕ И
ПОШАЉЕТЕ НА
НАШУ АДРЕСУ
УЧЕСТВУЈЕТЕ У
ИЗБОРАЧЕЊУ ИМЕНА
120 "ПЧОУЊИГОВИХ"
ДЕТУСТАТОГА.

ОД ПРИСПЕЛИХ КУПОНА
СВАКИХ ПЕРСУ ДАНА
ИЗБОРАЧЕЊЕ СЕ
ПО 10 ИМЕНА.
НАГРАЂЕНИ БЕ
ДЕТУСТАТИ СДЕ
НОВЕ ПРОИЗВОД
"ПЧОУЊИГА"
У ТОКУ ГОДИНУ
ДАНА.

YAMAHA PSS 140

PESMA JE SVE !
(Ali samo kad je prati sintesajzer !)

YAMAHA PSS 140 DM 195.-

U KORAK SA VREMENOM - UZ MUZIKU SINTESAJZERA !!!

YAMAHA
KEYBOARDS
PortaSound

Elektronske sintesajzer-orgulje sa ugrađenim bubnjevima i automatskom bas-akord pratnjom.

100 (!!!) različitih zvukova FM-tehnologije (kao kod velikih DX sintesajzera). Apsolutno prirodni zvukovi svih vrsta instrumenata i veliki broj modernih sintesajzer-efekata:

Razne vrste klavira, vibrafon, marimba, el.gitara, akustična gitara, jazz gitara, bas gitara, havajska gitara, razne vrste orgulja od crkvenih do jazz orgulja, truba, trombon, horn, klarinet, flauta, pan flauta,

oboa, saxofon, pikolo, violine, čelo, gudački orkestar, duvački orkestar, razne vrste hrova, harmonika, usna harmonika, mandolina, ukulela, bendjo, crkvena zvona, kućno zvonce, telefon, žubor vode, cvrkut ptica, šum talasa, brujanje automobilskeg motora, itd, itd.

10 vrsta automatskih ritmova sa različitim automatskim pratinjama - zvuci kao ceo orkestar, 5 različitih delova bubnja (PEDsova) za samostalno sviranje bubnja udaranjem prstima po PEDsovima (bas bubanj, doboš, tomtom, činjela, HiHat činjela) itd, itd.

Priključen na Vaše pojačalo ili Vaš kućni HiFi centar, zvuci kao 10 puta veći i skuplji instrument. APSOLUTNO PROFESIONALAN !!!

SIGURNA MOGUĆNOST KASNIJEG PRELASKA NA KLAVIR, HARMONIKU ILI BILO KOJI DRUGI INSTRUMENT !

IZUZETNO LAGAN ZA UČENJE !!!

Uplatu izvršite na konto: DRESDNER BANK GELSEŃKIRCHEN - Kto. Nr. 6 717 986 BLZ 420 800 82 UNIT GmbH
Potvrdu o uplati (u originalu) sa čitko napisanom adresom primaoca pošaljite na:

UNIT GMBH - Overwegstr. 53 - 4650 GELSEŃKIRCHEN - W.Germany

Telefon: 9949-209-270240

NAPOMENA: Uz cenu instrumenta morate kod uplaćivanja dodati još DM 65.- za manipulativne troškove i troškove poštarine od Nemacke do Vašeg mesta stanovanja. Poštar Vam donosi pošiljku na Vašu kućnu adresu. Instrumente šaljemo odmah po prijemu uplate.

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

БЕГУНЦИ ЛЕТЕ КА ЗМИЈСКИМ ГОРАНИНАМА УТОЧИШТУ ХИ-МЕНОВОГ НАЈВЕЋЕГ НЕПРИЈАТЕЉА - СКЕЛЕТОРА...

ЛЕТЕЛИ СУ НИСКО ДА БИ ПРОШЛИ НЕОПАЖЕНО, ТИТА IX ЈЕ ГОТОВО ПРАТИЛА У СТОПУ...

У ЛЕТЕЛИЦИ...

ОДЛИЧНО СМО ТО ИЗВЕСТИ! УСКОРО ЋЕМО ГА СЕ ОТАРАСИТИ!

НАЗДРАВИМО НАШЕМ БОЉЕМ БУДУЋЕМ ЖИВОТУ!

А НАПОЈЉУ...

БАШ НЕОБИЧНО! ЖИВЕ МЕРДЕВИ НЕ ЗА БЕСТИЈА НА ЊИШКАЈА!

БЛЕЈДЕ, СПРЕМИ СЕ ЗА ТРИЈУМФАЛНИ ПОВРАТАК НА ТВОЈУ РОДНУ ПЛАНЕТУ... ОВОГ ПУТА, КАО ОСВАЈАЧ...

Е, НЕБЕ ТАКО БИТИ, ЗЛА ЛИИ... ДОВЕШЉУ ОВАМО ХИ-МЕНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ЕТЈАНУ, ХИ-МЕН ЈЕ БИО ВЕОМА ЗАУЗЕТ...

ПОЛАКО, ГВИДЛОРЕ! КО ЈЕ КИД - НАПОВАН? О КАКВОЈ ОПАСНОСТИ ГОВОРИШ?

ТАЈИКА ЈРВА ЖЕНА СА ТЕНУРИЈЕ... ХИ-ЛА ЈЕ У МОЈ ЖИВОТ И ОНДА - ПУФ! НЕСТАЈА!

ЕРИК МИ ЈЕ ПОМЕНУО ДА ЈЕ ТИТА КРЕНУЛА ЗА НЕКОМ ЖЕНОМ СА ТЕНУРИЈЕ... ТО И НИЈЕ НЕКИ ТРАГ...

...АЛИ ЈЕ ЈЕДИНИ КОГА ИМАМО!

ОХО! ЕВО КА-ПЕТАНА ТИЈЕ!

ЗЛА ЛИИ ЈЕ ОТЕЛА ТАЈИКУ! ОНА ХОЋЕ ДА ПОРОБИ ЦЕЛУ ГОЛАНЕ-ТУ МЕРИДАН!

ЗЛА ЛИИ ОПЕТ НАМЕРАВА ДА КРЕ-НЕ СТЕПЕНИ-ЦАМА СТАВЕ!

Тамо где и бусола отказује

Издајека
Светац
не
изгледа
нимало
посвећено

ОСЕТЉАМ КАКО

**Већ 18 година једини стални
житељ јадранског острва Све-
тац је осамдесетчетворого-
дишња Јурка Занки. Каже да
јој је ту најлепше на свету: не-
ма календар, дане и датуме
непогрешиво одређује по бро-
довима. Недостају јој само –
три зуба**

Од 1233 острва и острваца, хриди и гребена, колико их тачно има у нашем делу Јадрана, насељено је 66. Али, да ли се међу та, насељена, још убраја и Светац на коме, годинама, већ, ЖИВИ једно једино људско биће?

Као да је лакше пронаћи ово парче копна у морском бескрају него у нашим енциклопедијама. Петнаестак штурих редака посвећује му само поморска енциклопедија, наводећи да је то острво на пучини Јадранског мора, 25 километара западно од острва Виса, површине од свега 4,6 km². Грађено је од кречњака и магматских стена зеленкасте и црне боје. Обале су камените; северозападна је висока до 200 m и претежно стрма, а јужна и југоисточна нижа и блаже се спушта према мору. Острво је под густом шумом макије и бора. Око њега су чувена ловишта разноврсне рибе и јастога,

која се убрајају међу најбогатија на Јадрану.

На Свецу су 1953. живела 64 стална становника, већином у насељу Св. Андрија, у ували Павлов бок, на југоисточној страни острва. Бавили су се виноградарством и риболовом. Међутим, сви су се отиснули од његових обала, тражећи неко, по њима боље, копно. Данас, 35 година касније, једини житељ који га није напустио нити га напушта је Јурка Занки.

Кућа на осами

У мирно октобарско јутро полазимо бродом „Бишево“ ка Свецу. Кормилар Екрем Исаковић узима курс од 290° у смеру запад–северозапад. Клизимо модрином без таласа. За крмом све више бледи Комижа.

Левим боком мимоилазимо Бишево, да би нам се затим пред очима указао бескрај

мора и сивог неба. Сами смо наред пучине. Ни галеба, ни рибе, ни рибарице... Светац је негде у даљини, али, као и други свеци – невидљив.

Док пловимо брзином од око 9 миља, односно 16 километара на сат, сазнајемо од Екрема и његовог помоћника, мотористе Анте Мурића, да је брод „Бишево“ саграђен пре 27 година у Комижи од боровине са – Свеца. Ово је, дакле, његов краткотрајни повратак прапостојбини.

Већ смо цео сат на благо заталасаном мору, али Свеца нема. Тек у 10 сати и пет минута, попут привиђења, указује се у оном далеком сивилу, где се спајају море и небо, тамни обрис сличан троугластом зубу.

– Ено га – кратко изусте Екрем. – Светац...

Нестајући испред заљуљаног прамца и поново се појављујући као да урања и израња из тамномодрих дубина, Светац све више израста у суну, претећу купу. Романтични путник очекивао би да угледа осунчана жала, раскошне палме, бела једра и галебове над њима. Ништа од свега тог.

– Брусник – упире Екрем руком лево од брода.

У муклој тишини људском оку се причињава да брод стоји, да кроз сивоплаву измаглицу плива митолошко морско чудовиште, застрашујуће црно, оштро назубљених леђних пераја. Брусник, који је име највероватније добио по брису, љутом и од челика

чвршћем камену, којим рибари и данас оштре удице, ножеве, ости. Ово готово неугледно острво легло је галебова и ендемичне врсте гуштера, познате црне гуштерице. Иако се издиже само двадесет метара изнад површине, Брусник је страх и трепет за многе, поготово неискусне морепловце: својим магнетизмом ремети стране света на бродским бусолама, а подводне хриди и пучина без исправне оријентације тешко опраштају било какву неопрезност.

Међутим, убрзо се на оном застрашујућем троуглу Свеца, налик на леђно пераје циновске ајкуле, указује разнобојна фреска бујних крошњи црногорице, за око тако угодних плоха винограда, пеге и мрље стења, од сребрнобеле до тамне...

На врху Свеца, наоко ближе небу и птицама него мору и обали, ћути велика развалина некадашње тврђаве. По легенди, то је једна од утврда моћне илирске краљице Теуте.

Међутим, док клизимо уз камениту обалу тражећи онај мали пристан, једину везу Свеца са светом, на тој, југоисточној страни острва одједном се, готово нестварно, зарумени кров, а затим синуше камени зидови. Кућа, велика, складна, светла кућа, попут мртве страже загладана низом прозора у недоглед пучине.

Ето, то је простор и то је свет у ком осамдесетчетворогодишња Јурка Занки живи

сама већ осамнаест година, у осами Свеца и осами те камене куће.

Тим очима не треба двоглед

Наш бродић је једноставно „зачепо“ пристанишну увалу, и ту више није било места ни за мањи чамац. Море је зачуђујуће прозирно. Корачамо узбрдо, преко оштрог камења, ка Јуркиној кући.

Мачићи, кокошке, петао кукуриче, чује се и Јуркин магарец.

— Јурка, о, тета Јурка! — дозивају углас Екрем и Анте.

Тишина. Тек цвркут птица. Њих двојица се озбиљно згледаше. Али, спазисмо како

иза куће опрезно провирује ситна белокоша старица.

Јурка.

Каже да је наш брод угледала „још тамо, пре Брусника, и препознала га“, па се склонила иза куће док не види „који смо“. Дајемо јој завежљај с нешто брашна, шећера, кафе, макарона, пиринча... Смеша се, детиње задовољно и — позива у кућу.

Сем сунца и месечине, једина светлост у животу ове старице је петролејска лампа. Али, Јурка је пали врло ретко: леже с последњим зрацима сунца, а устаје у свануће. Изнад шпорета бела крпа с избледелим везом: „Ако лажеш — лажи спретно, ако љубиш —

љуби спретно!“ Један прозор гледа у шумовиту узбрдицу, други на пучину.

Од благодети данашње технике неписмена Јурка има само три ствари: транзистор, малу радио-станицу и двоглед: на транзистору слуша искључиво временску прогнозу, помоћу радио-станице може да се чује с милицијом у Комижи, а двоглед стоји тек онако...

— То су ми поклонили морнари — каже Јурка. — Али, мени не треба. Ја још удевам конац у иглу без наочара, а ви млађи њима ћете само покварити очи. Сваки брод препознајем без двогледа чим се укаже на пучини.

Старица спретно пали ватру у шпорету и кува кафу. Износи на сто све што јој се нашло у кући. А затим се нечујно губи да би се убрзо појавила уредно очешљана и преобучена у нову одећу. Увек она тако кад јој неко наврати.

На пучини времена и самоће

Јурка је рођена 1904. на острву Велики Дрвеник код Трогира. На Светац је дошла 1950. кад се удала.

— Мој Занки је био удовац с петоро деце, и ниједна није хтела да дође овамо. Ја — стара цура, Поморци су му причали о мени, мени о њему, и онда су ме одвели... сећа се живахна старица. — Двдесет година смо живели лепо. Кад ми је муж 1970. умро — остала сам сама.

Памти да је на Свецу, кад је она дошла, живело 12 породица, односно 76 људи, који су, тада, производили чак 20 вагона изврсног вина. Сада, у време радова око винограда или бербе, на Светац долазе Комижани који ту још имају земљиште, али њихов боравак је краткотрајан и привремен. Истина, Јурка има у Комижи мужевљеве рођаке и кућу, али тамо одлази врло ретко, само на дан-два и једва чека да се врати на свој Светац.

— Како човек уопште може да живи у тако великом граду! — чуди се она. А Комижа данас има само око 1500 житеља.

Хиљаде и хиљаде дана и ноћи провела је Јурка на Свецу потпуно сама. Како је и чиме преједрила ту пучину времена и самоће?

Смеша се на ово питање.

Живи споменик

Њен животни ритам мења се са годишњим добрима, као код мора, неба или биља. Напомиње да увек има пуно посла и да јој је често дан исувише кратак да би урадила све што науми. Живина, кућа, виноград, башта, магарец — све зависи од њених чворноватих руку. И она сама. Донедавно је имала и козу, али је угинула од старости. Сваки дан меси и пече хлеб у нарочитој кућици. Справља вино и ракију, на магарцу донесе дрва, очисти, опере... Предах је само недељом. Тог дана Јурка се окупа, очешља, свечано обуче, не ради ништа, седи и гледа на пучину. Нема календар нити јој је, како каже, потребан: дане и датуме непогрешиво одређује по проласцима бродова. А зими, кад удари бура или југо?

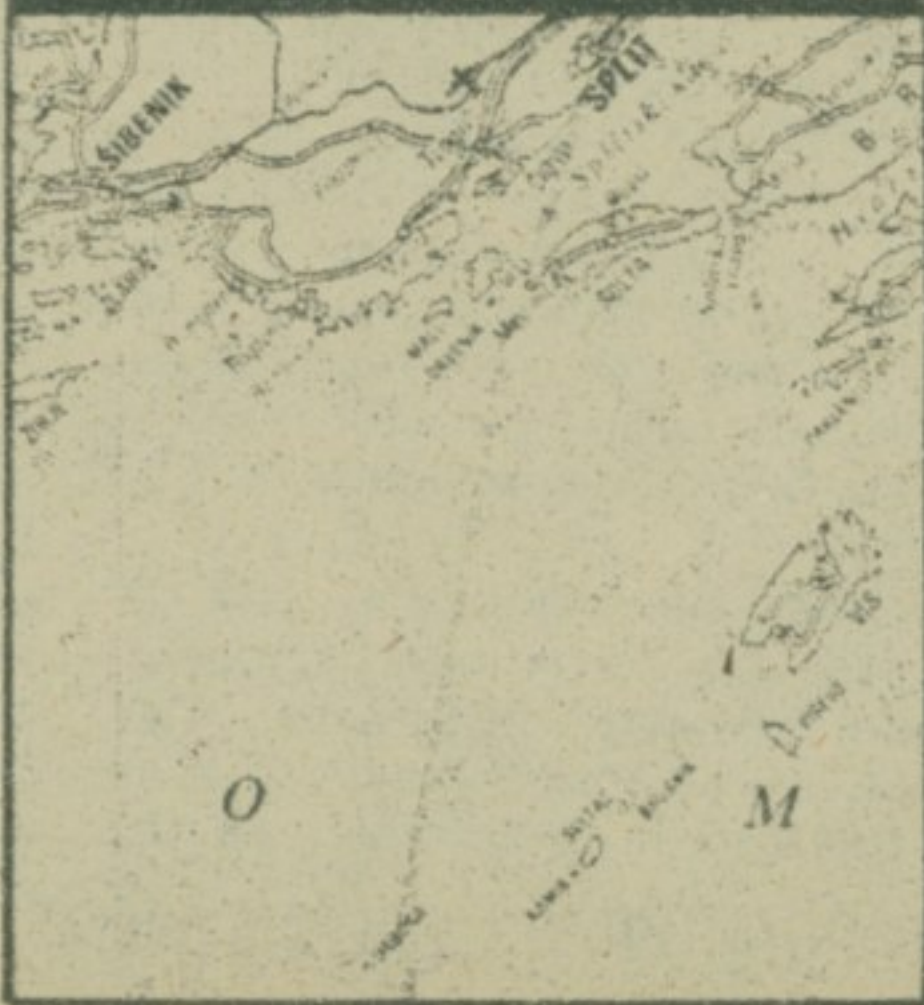
МОРЕ СТАРИ

Сналинада
једног
острва
и
једног
живота
— Јурка
силази
ка
пучини

ХВАЛА „НЕПТУНУ“

Светац смо посетили бродом „Бишево“ Радне организације за улов и прераду рибе „Нептун“ из Комиже. Захваљујемо „Нептуну“ на пажњи и помоћи и желимо му мирно море и пуне мреже.

— Ништа — слеже Јурка раменима. — Затворим прозоре и нека пуше. Навикла сам...

Напомињући да је „срамота колико је стара“, рећи ће да је увек много радила, а мало јела. И мада је крочила у девету деценију живота, недостају јој само три зуба! Да, размишља она у својој осами о старости и смрти, младости и самој себи, о богатству, срећи, невољи, раду, досади... Збију се ти неми монолози у један, добије се густо, племенито ткање истинске и исконске мудрости.

— Ех, кад си млад, онда ти је и црни враг леп! Младост пред собом има године и године, а старост — старост још само дане. Осећам како стари и Сунце, и овај оток, и ово време. И пепео на мом огњишту некад је био ватра. А, опет, тешко оном дому где се не чује старачки глас. Не, не причам сама са собом; само се свађам и бештимам с магарцем. Живим дуго... И сваки човек би радо дуго живео, али ни један не би радо остарио. А кад остари, најстарије се осећа кад се сећа своје младости. Тек кад се погледам у огледало, видим колико сам далеко сама од себе. Али, кад си у невољи, уздај се у памет и рад, а не у сузе. Моје богатство је што сам целог живота само радила. Највише се уморим кад ништа не радим, и тешко оном човеку који оболи од досаде! Ја сам и ту здрава. И све се подноси лакше кад се има хлеба; и самоћа, и туга, и несрећа. Јесте, људи увек кажу како је смрт гадна, а заборављају да је живот понекад још гори. И колико пута, сваког дана, говорим о смрти, а још не знају шта је живот. Али, паметног човека смрт никад не може да изненади. Она није тешка, већ је тешко размишљати о њој. А три ствари су немогуће: направити скалине до неба, ставити на море поклопац и наћи замену за смрт. Шта ћеш, кад умрем, опет ће сијати сунце над овим шкољем, летеће галебови, беснети буре, ударати таласи о Светац, долазиће рибари... Човек човеку може све да узме или отме, сем његове смрти.

Поздрављамо се с тета-Јурком. Одвезујемо ужад, дижемо сидро: изнад нас, непокретна и тиха као споменик, стоји старица. Светац се опет претвара у негостољубиву купу, у пераје огромне ајкуле, у чудовишан зуб, а затим нестаје, стапа са морем и небом.

Написао и снимио:
Иван Лончар

ХИТ

■ КАРИЈЕРЕ ■

БУНТОВНИЦИ БЕЗ РАЗЛОГА

Састав „The Jesus and Mary Chain“ чине браћа Вилијам и Џим Рид. Када су се пре четири године појавили на енглеској сцени, због необичне музике прогласили су их за нове „Sex Pistols“. Временом су „изоштрили“ стил и сада важе за једну од најоригиналнијих група на острву

Како то понекад бива, наша публика се са радом састава „The Jesus and Mary Chain“ упознавала, рекли бисмо, прилично наопако. Најпре је (почетком ове године) изашао њихов други албум „Darklands“, да би се неколико месеци касније појавила и њихова деби плоча из 1985. године „Psycho Candy“. Но, у њиховом случају то није претерано битно, најважније је да су се плоче уопште појавиле. Успех који су постигли са ова два албума није их много изменио тако да у изјавама браће Рид још има доста од горчине оних који тек почињу и боре се да их прихвати званична критика. Овај интервју то потврђује.

— Када снимимо плочу, она би морала да се попне до првог места топ листе — каже Џим. — Наше песме су добре као и све друге које су стигле до првог места.

Али, песке не стижу тако високо зато што су објективно добре, већ зато што одређени људи, на одређеним местима, одлучују која ће се до безумља вртети на радио-програмима. Од песме се само тражи да буде бар полупријемчива, да има такозвану „модерну продукцију за топ листе“ и одмах имаш хит број један, јер је људима непрестано емитију.

— Наше песме не изазивају довољно да би стигле међу првих десет на топ листи — укључује се Вилијам. — Да би се то постигло, треба написати одвратну песму, отприлике као што то раде „The Housemartins“ или „Dr And The Medics“. Не знам како неко може

да остане духовно здрав ако види спот „The Housemartins“ више од четири-пет пута. А њихов сингл може да се чује по десет пута дневно. Наш први албум продао се у преко 200.000 примерака у целом свету, а песме са њега скоро никад нисмо чули на радију. Али, то није случај само с нама. Исто се дешава групама „New Order“, „Echo & The Bunnymen“ или „The Smiths“ чији је албум својевремено био на другом месту топ-листе, али на радију једноставно нисмо могли да их чујемо. Један уредник је рекао да људи не желе да их слушају поподне на радију! Откуд он може тако нешто да зна?

— Не претерујемо, заиста говоримо из искуства — каже Џим. — Све наше плоче врло добро су оцењене у штампи, али зато на радију и телевизији прелазе преко њих као да не постоје.

Из свега овога јасно је да два голобрада момка из Ист Килбрица, кад су одлучили да направе поп групу, нису могли ни да претпоставе како ће то бити тешко.

— Смешно је, али многи нас критикују због утицаја других музичара који може да се надре у нашој музици — наставља Вилијам. — Мислим да је здраво окренути се мало уназад, погледати у прошлост, јер иза себе имамо двадесет и кусур година рокенрола које могу да подуче и да се употребе. Свиђа ми се да кроз наше плоче саопштимо клинцима да исто тако треба да слушају „Rolling Stones“, „Сони и Шер“, Еди Кохрана, „Doors“, Дасти Спрингфилд, Сенди Шо, Боба Дилена... Боб Дилен? Он је постао досадни сенилац који је неразумљиво мумљао на крају „Live Aid-а“. Оно што је остало од Дилена

своди се на дебелог, подбулог и неталентованог типа који може још само да гњави. А својевремено је био најталентованији аутор на Земљиној кугли.

На самом почетку концерти Вилијама и Џима били су некако затворени, више су одбијали него привлачили публику. Свирали су само по петнаест минута и то окренути леђима публици, псовали су је и тако су брзо стекли глас бунтовника. Али, бунтовника без разлога.

— Већ милион пута покушали смо да објаснимо да је то била рушилачка, а што је најнепријатније, врло глупа фаза — каже Џим. — То се највише дешавало због нашег неискуства. Пре тога никад нисмо били у групи и нисмо знали како треба да се понашамо. Сматрали смо, сваки публицист је добар и одушевљавало нас је кад нам се и име негде појави.

Ипак, њихова прва три сингла „Upside Down“, „Never Understand“ и „You Trip Me Up“ (последња два нашла су место на деби албуму) привукла су публику више него концерти.

— Четврти сингл са песмом „Just Like Honey“ критика је оценила као бриљантан. Наравно, песму су уврстили на своју прву плочу која је за врло кратко време достигла сребрни тираж. И постепено су почели да прерастају у звезде, иако они то поричу.

— Ако заиста постанем права поп-звезда, не бих волео да ме препознају на улици, да пиље у мене — каже Џим. — Више волим да живим повучено. Нешто бих волео да поручим клинцима. Кад сам имао петнаест година, куповао сам поп хитове који трају само један дан, а никад се нисам запитао зашто то чиним. Те плоче никад нису издржале испит времена. Једноставно, заносио сам се глупостима. Желео бих да људи схвате да се около догађају и друге ствари. Потражите око себе добру музику. Ако сте задовољни буком коју вам нуде плоче, онда је то у реду, али, ако желите нешто битно другачије, онда треба истраживати. Потражите квалитет негде другде. Што се тиче наших плоча, мислим да ће оне, и када се група буде распала, остати запамћене као вредне. Можда никада неће бити на врху топ-листе, али зар је то важно?

П. Ј.

САВРШЕНСТВО СА ПАТИНОМ

Једна од најзначајнијих група у историји рокенрола „Deep Purple“ прошле године се поново окупила у оригиналној постави и кренула на светску турнеју. Концерти по Америци и у норвешком граду Ослу су снимљени, тако да су се почетком ове године појавили на дуплом живом албуму „Nobody's Perfect“ (Нико није савр-

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ЈА ВОЛИМ САМО СЕБЕ

Дане боље прошлости
на твојој бијелој кошуљи
веш машина будућности
никад неће опрати

Ја не гутам пилуле
да би ми било боље
ја не требах жене
да ме задовоље

Ја волим само себе
свог јединог себе
ја волим само себе
свог јединог себе

Очи бојим зелено
уста жаркоцрвено
увијек сам изгледао
као што сам волио

Друге не примјећујем
ни у пролазу
себе увијек поздрављам
у огледалу

Ја волим само себе
јединог себе
ја волим само себе
тог јединог мене

■ Текст и музика: Парадаш и
Гобац

■ Изводи: Psihomodo Pop

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

— Чудно је како људи
прихватају наш рад.
Сматрали смо да ће бити
добар штос ако направи-
мо видео-спот у коме ће
се уместо нас појавити
лутке из серије (*Spitting
Image*), али прављене
према нашем изгледу.
Песма „*Land Of Confusi-
on*“, за коју смо снимали
спот, политичка је и гово-
ри о хаосу у коме се свет
нашао. Људи из емисије
направили су наше маске
и то је био сјајан анти-
имиџ штос. Ствар је у то-
ме што се многи потпуно
изгубе кад треба да сни-
ме спот. Одлазе код фри-
зера, шминкера и посеб-
но се облаче. Ми смо
одабрали најгори могући
изглед. Добро је шалити
се на свој рачун. Понекад
правимо будале од себе
зато што људи још увек
мисле да су „*Genesis*“
врло озбиљна и досадна
арт-рок група.

Фил Колинс („*Genesis*“)

ршен). Пошто је ова група и
код нас већ годинама попу-
ларна (многи наши гитарис-
ти учили су скидајући њихо-
ве песме), појава ове плоче
у нашим продавницама при-
јатно је изненађење за њи-
хове обожаваоце. Плоча је
рађена попут њиховог сво-
јевремено врло траженог
концертног албума „*Made in
Japan*“, на њој су се нашли
претежно хитови из најрани-
јег и најбољег периода. Ту су
незаобилазне песме „*Smoke*

ЛИДЕР ОСАМДЕСЕТИХ

Судећи по утисцима публи-
ке, а и написима енглеских
новинара, Мориси, певач не-
давно расформираног саста-
ва „*The Smiths*“ представља
једног од најважнијих музича-
ра осамдесетих година. Пуб-
лика нарочито цени његове
текстове, а одлука да распус-
ти групу пропраћена је оп-
штим неслагањем. Многи га
сматрају правим говорником
генерације, што је доказао и
његов соло албум „*Viva Hate*“
који је издао убрзо по распа-
ду групе. Код нас Мориси не-
ма такав статус, највероват-
није због тога што се у дома-
ћим продавницама појавила
само једна плоча групе „*The
Smiths*“ а и због тога што мно-
ги (на жалост) не разумеју
његове текстове. Ипак, слу-
шаоци често траже да дома-
ће радио-станице емитују њи-
хове песме. Због тога доно-
симо дискографију ове групе.
Први албум под називом „*The
Smiths*“ издали су 1984. Исте
године изашла је плоча „*Hat-
ful of Hollow*“, избор песама са
синглова и концертни снимци.
Трећи албум „*Meat is Murder*“
појавио се 1985, четврти „*The
Queen is dead*“ већ следеће
кад су издали плочу „*The Wor-
ld won't listen*“ која се ове го-
дине појавила и код нас. Го-
дине 1987. уследила је „*Lou-
der Than Bombs*“, дупла плоча
само за америчко тржиште на
којој се нашао избор најус-
пешнијих песама групе. И ко-
начно, уочи разлаза 1987. го-
дине издали су последњу
плочу „*Strangeways, here we
come*“. Потоњи, соло албум
Морисија такође је изашао
код нас. Групу су, иначе, са-
чињавали гитариста Џони Мар
(тренутно врло тражен сарад-
ник на пројектима великих
звезда), басиста Енди Рурке,
бубњар Мајк Џојс и певач
Стивен Патрик Мориси.

„*On The Water*“, „*Black Night*“,
„*Child In Time*“, „*Highway
Star*“, „*Strange Kind of Wo-
man*“ и друге. Иако су чланови
групе у међувремену мало
остарели да би и даље били
рок-идоли, слушајући плочу
(а нарочито утиске публике)
јасно је да још увек могу да
изазову некадашње одушев-
љење.

КОНКУРС
ПГП
РТБ
И
„ПОЛИТИКИНОГ
ЗАБАВНИКА“

СНИМИТЕ ПРВУ ПЛОЧУ

ЗА НАЈБОЉЕГ
ПЕВАЧА
СЕПТЕМБРА
ПРОГЛАШЕН ЈЕ
СЕНАД
МУХАРЕМОВИЋ

Конкурс „Снимите
прву плочу“ који су
организовали ПГП
РТБ и „Политикин
Забавник“ ближи се
крају. Жири, који је
у међувремену пре-
слушао све пристиг-
ле снимке, одлучио
се и за победника
септембра. То је по
једногласној оцени
жирија СЕНАД МУ-
ХАРЕМОВИЋ.

Али, како је и по-
сле предвиђеног ро-
ка за слање демо-
снимака на нашу
адресу пристигао
већи број ваших ка-
сета, жири је одлу-
чио да и њих уврсти
у конкуренцију за
снимање сингл-плоч-
е, тако што ће од
свих пристиглих
снимака, закључно
са 30. септембром
1988. године, изаб-
рати и победнике
октобра, а тек затим
изабрати најбољу
групу и певача који
ће у ПГП РТБ сними-
ти сингл-плочу.

НАУЧНА

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Последње сенке ноћи повлачиле су се нарушавајући чаролију многобројних бакљи које су још увек пламтеле. Праскозорје је логано освајало и најскривеније ћошкове међу оронутим и погледним плочама зараслим у густу маховину и бујни коров.

Тоновима примитивних инструмената замукоше и пламени штапови почеше да се гасе.

Плач новорођеног пресекали су божански звуци из музичке кутије коју је, као за сваку светковину поводом рођења здравих потомака, донео Андроид. У подножју масивног кристалног споменика положено на сирово, топло крзно, немирно се копрцало.

Најужи простор око брушеног, кристалног споменика није остављао ни најмањи утисак запушености. Нарочито изгледа, ишаран необичним знаковима од разнобојних драгуља на којима су се преламали први сунчеви зраци успешно је пркосио ерозији и немилосрдном времену. Због свега тога људи су га поштовали, највише, ипак, захваљујући стиху исписаном драгим каменом, који им је растумачио Вечити Старац Андроид. Стих је свако знао напад-

мет. Постао је њихов светли идеал у суровој борби за опстанак племена.

Овакви скупови некада нису били баш чести. Много је болесне новорођенчади убијено одмах по доласку на свет. Да би се што пре сатрли најтежи утицаји мутација на наредне генерације – знао би понекад да му каже отац, поглавар племена.

Андроид са оправданим надимком Вечити Старац, зато што му је лик остао непромењен под длетом времена, знао је заиста много. Племена су највише опчињавале Андроидове поучне басне и друге занимљиве приповетке. Живот је проводио лутајући светом и делећи драгоцене савете. У сваком насељеном пределу боравио би неко време остављајући за собом неколико најподученијих у племену.

Када су руке Вечног Старца прихватиле скромни дар из руку срећне породице, уз пратњу омамљујуће музике сви у хору запевахе свету строфу исписану племенитим камењем.

„Умреће срећан свако
ко буде успео
наћи пут до
замка беле птице.“

Наслућивао је да се све више ближи стази судбине.

— ● —

Знао сам да ћеш једног дана поћи за зовом својих снова, Тихоне. Још као мали био си опседнут тиме. Увек си се пењао на узвишења и сатима гледао у даљину.

Одрастао си и изабрао свој пут! Ја немам право да те спутавам... мада се многи који су пошли да траже „легендарни замак благостања“ никада нису вратили, нити је ико из других племена сазнао о њима нешто више! Но, пре него што кренеш могао бих да ти помогнем добрим саветом! Био сам у праву када сам посумњао да Андроид зна много више него што жели да покаже. Недавно сам дознао да поседује моћну нараву која има одговоре на сваколика питања! Та умна нежива ствар зове се компјутер. Стога ти и саветујем шта да питаш Андроида када се, пре него што поћеш, састанете у просветитељским одајама!

— Хвала ти, оче! Заиста ћу послушати твоје мудре речи.

— ● —

Стојећи у дворани пред Вечитим Старцем пун страхопоштовања, чекао је одговор.

— Предлог ти је сасвим на месту, Тихоне... али, на жалост, разочараћу те. Како сам старији од тебе, још давно сам дошао на исту идеју – да се посаветујем с компјутером. Али, чак ни та готово свезнајућа машина није знала да ми укаже ни на најситнији траг!

— Твоји некадашњи господари које понекад спомињеш вероватно су више знали о томе?

— Можда, Тихоне! О томе данас можемо само да нагађамо. А можда су неки моји господари имали среће да се склоне у замак, живе у благостању?

Нетремице посматрајући младичево лице није примећивао никакав знак клонулости. Бистре

Жељко
Канурић

З
А
М
А
К

БЕЛЕ

П
Т
И
Ц
Е

очи и даље су му биле под тешко докучивим блеском.

Чека те тежак и неизvestан пут! Сигуран сам да знаш да ти неће бити нимало лако пред непознатим и опасним искушењима. А ако не успеш, нека твој дух умири то што си свим срцем покушао!

Остаје ми да ти, као и осталима пре тебе, пожелим да ти се жеља оствари! И никада не заборави да исто то мисле и сва твоја браћа у племену... Иди с миром, младићу – рече Вечити Старац положивши му руку на раме. Добро је да свако зна правац којим треба да пође! Ко зна, можда ћеш баш ти људима повратити изгубљену моћ и славу!

— ● —

Снежни врхови топили су се у набујале планинске брзаке. Сменјивале се златне јесени, плодна лета, оштре зиме, посне године... Опадало је лишће ђубрећи земљу и поклањајући живот другом.

Неретко, хватали су га кошмари. У њима се узалуд упињао да ухвати циновску белу птицу која би га на леђима однела до толико траженог гнезда. Увек му је измицала ругајући се њему, створењу без крила, остављајући га у немоћном бесу и сузама.

Прелазео је велике и мале слане воде посећујући изгубљена копна окружена пучином. Крчио је пут кроз џунгле не успевајући увек да умакне тропским опасностима. Наилазио је на бројне остатке монументалних грађевина којима је могао само да се диви. Сретао се с малобројним расутим племенима стичући нова искуства и утиске о људима и пределима.

Постизао је границе хоризонта док се камење мрвило у шљунак ношено таласима пролазности.

— ● —

Најављен, пред Вечитог Старца ступио је старац дуге, седе, запустене косе и браде, у пратњи снажног, крупног пса дивљег изгледа. Немо су се посматрали.

— То си ти... Тихоне? — први је проговорио Андроид.

— Да!

— Онај бистри сјај у твојим очима остао је исти, неистрошен... од живота! Зато сам те и препознао. Делујеш ми некако... задовољан!

— Дух ми је сада, након свега сит и миран! Испунио сам живот оним за чим сам некада жудео.

— Нашао си замак беле птице?!

— Да — старац ће више него скромно.

— И где је?

— Ту!

— Има ли кога живог у њему?

— Очигледно има!

— И ко је изградио... то рајско место?

— Ми!

— Ми!

— Ми!

Илустровао Асканио Поповић

Енигматика

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Бела укрштеница се решава тако што сами треба да упишете црна поља. Број у загради означава колико се црних поља налази у том реду.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

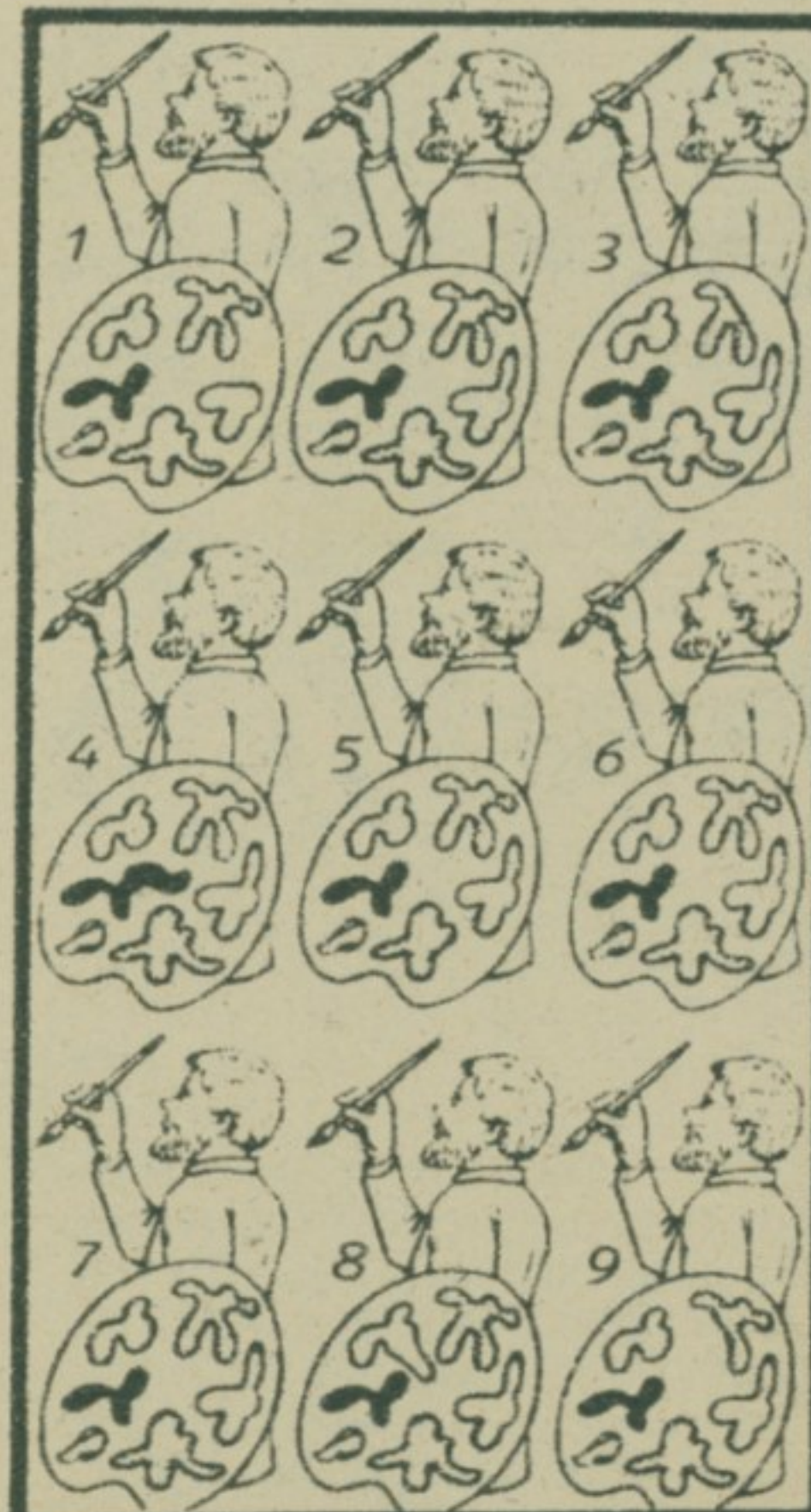

ВОДОРАВНО: 1. Епископат — Ознака за обим (1). 2. Птица селица, ластва — Раднички савет (скр.) (1). 3. Превртљивац, врдалама — Пут (1). 4. Становник суседне земље — Дебљи канап, конопац (1). 5. Меко седиште за више особа (тур.) Бојазан (1). 6. Донети близу (0). 7. Ауто-ознака за Ријеку — Обрис, оцрт (1). 8. Ознака за исток — Целокупни — Ознака за тону (2). 9. Намерна погрешка (0). 10. Лична карта (скр.) — Чинија, здела (1). 11. Било ко — Немачки писац, Томас (1).

УСПРАВНО: 1. Легендарни рок-певач са слике (0). 2. Приземља — Омладински кошаркашки клуб (скр.) (1). 3. Истакнути — Ауто-ознака за Финску — Нула (2). 4. Загребачка оперска певачица, Бранка (1). 5. Безобзирна борба за напредовање у служби (0). 6. Очистити зрнелост од плеве — Стари јеврејски владар (1). 7. Слава — Проналазач ролфилма, Џорџ (1). 8. Упишите: ил — Ауто-ознака за Нови Сад (1). 9. Недаћа, зло — Ознака за температуру (1). 10. Расставна свеза — Индустриска област у СР Немачкој (1). 11. Лепи мирисни цвет (1). 12. Смешак (0).

ДЕВЕТ ПАЛЕТА

На цртежима је сликар који у руци држи девет различитих палета. Да ли су баш све различите? Нису! Три су потпуно исте. Које?

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
16. 12. 1988.

НАГРАДНА ИГРА

50

година

ПОЛИТИКИНОГ

ЗАБАВНИКА

Езотично звучи реч Малаја. У исцепканом рељефу југоистичне Азије Малајско полуострво само неколико километара дели од индонезанског острва Суматре. На северу су Тајланд, Бурма, мало даље према истоку Кампуџија и Вијетнам... Ту близу је и Кина, а на другој страни Индијски океан и Индија. Лепо друштво једном малом народу, једној малој држави коју познајемо као Малезију.

Прво чега путник постаје свестан у гужви многољудних градова Малезијске Федерације коју чини тринаест држава је разноликост раса њихових становника. Викљастих, ниских Малајаца које боје чоколаде, има највише. Они чине више од половине становника. Осим њих, улицама промичу косоки Кинези и достојанствене фигуре Индијаца. Сика са својим обележјима – дугим брадама и турбанима под које је смотана коса која никад није подшишана. Сви су они данас ту, али откуд, шта их је то окупило да живе заједно? Осим староседелаца, друге су донели ветрови времена.

За велика путовања једрењацима – фантастичне подухвате средњег века – није била потребна само храброст. Јер, да би се неколико стотина, па и хиљада, људи на огромним лађама прехранило током једне или више година, колико су трајала путовања, на њима су били и торови и храна за овце, кокошињци, чак и повртњаци у којима се гајио кромпир, лук, купус, салата... И управо да би се омогућила оваква путовања у далеком све-

МАЛЕЗИЈА

ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ ДОНЕСЕНЕ ВЕТРОВИМА

товима осниване су луке са складиштима за робу, али и свим што је било потребно да се посаде одморе и снабдеју намирницама за наставак путовања или повратак у матичне луке.

Данас помало заборављен и по страни од убрзаног технолошког развоја тог дела света, на западној обали Полуострва дрема древни град Малака. Само стари записи говоре о његовом средњовековном сјају. Јер, пут од Индије водио је кроз мореуз између Суматре и Малајског полуострва према истоку и мноштву Филипинских острва, али и према цивилизацији чије

је корене тешко докучити – према Кини. Проласком кроз мореуз пут је скраћен за преко хиљаду километара. Исту погодност користили су и Кинези истражујући занимљива тржишта и светове.

У Малаку су, од самог почетка 15. века, ношени југозападним монсунима који наилазе у време нашег лета, пристајали индијски бродови са товарима одеће и тканина. Са Индијцима је на Полуострво стигла и староседеоцима потпуно непозната вера – хиндуизам. Кинеске лађе носили су монсуни који током наших зима дувају са југоистока, преко

Кинеског мора, према Индијском океану. Кинези су се у Малаки заустављали да тргују златом, сребром, свилом и порцуланом, ширећи своје вере таоизам, конфучизам и будизам. У 15. веку у те крајеве почели су, у све већем броју, да залазе арапски трговци са теретима мириса, тамјана и бисера. С њима је стигао и ислам који се претходних осам векова незадрживо шири са Арабљанског полуострва.

Само век по оснивању Малаке у Европу су стигле приче о њој као о „великом центру трговине и богатства“, што је наравно, привукло тадашње велике поморске силе, пре свих Португалију, потом Холандију, па Британију. Оне су, свака у своје време, односиле из ове далеке земље терете зачина, а у доба снажног индустријског развоја значајне количине калаја и гуме. Европљани су у тропски пејсаж Малаје донели још једну веру – хришћанство.

То што се догађало током средњег века, тај долазак цивилизација ношених ветровима, и данас се огледа у мешавини раса које сложено живе у Малезији, али и у равноправној заступљености разних светилишта. Свада се виде џамије необичних облика, кинески и индијски храмови, цркве... И све то у бујном зеленилу земље, земље вечитог лета, у природи у којој се мења, долази и остаје само човек са својим обичајима и веровањима, у природи која тако несесбично даје да је не треба прилагођавати себи, већ себе њој.

ШТА СЕ У ТУРИСТИЧКОМ ПРОГРАМУ

ВИДИ У МАЛЕЗИЈИ...

Прва веза са овом земљом успоставља се разгледањем главног града Куала Лумпура. Налази се на ушћу две реке – Кланга и Гомбака. Његово име на малајском заправо и значи – прљава ушће. Средином прошлог века 87 упорних трагача за калајем осно-

вало је насеље и дало му име које је савршено одговарало месту. „Прљава ушће“ било је у то време пуно дрвених колиба у којима су становали рудари, али и бурдеља, кафана и пушионица опијума. Данас се ушће налази у срцу града а ту је најстарија градска

џамија из 1907. Центар је пун здања која су колонизатори Британци изградили у оријенталном стилу: парламент, врховни суд, железничка станица, управа железница...

Језерски вртови су права оаза мира Куала Лумпура. На једном крају парка је чувени голф клуб Селангор, на другом Национални споменик, сећање на жртве прохујалих ратова, првог и другог светског, у којима су Малајци учествовали на страни Британске Империје.

Неколико километара изван града су необична тамилска све-

тилишта – храмови високо у пећинама. До једног од њих воде чак 272 степеника поред којих дежурају хорде мајмуна и вуку посетиоце за рукаве и ногавице тражећи кокос или банану.

Према туристичком програму, гости после дводневног боравка у Куала Лумпуру путују према Малаки, 150 km јужније. На том путу види се сва она бујна тропска вегетација, обележје ове земље. Аутобус успут стаје двапут ради разгледања плантаже каучуковог дрвета и уљаних палми. А онда, само два сата после вреве главног града, Малака – град бурне историје и чудног мира у данашње, бурно време. Хотел у зеленилу, у џунгли...

После две ноћи у Малаки гости, према програму, путују према југу Полуострва, нешто преко 400 km, до Сингапура, независне државице која је некад припадала Малезијској Федерацији. До Сингапура пуног знаменитости, али привлачног и због бесцаринске зоне а самим тим и куповине свега и сва чега.

Б. В.

50

иностраних
аранжмана

JAT air lift

ТАЧАН ОДГОВОР
НА НАГРАДНО ПИ-
ТАЊЕ У „ПОЛИТИ-
КИНОМ ЗАБАВНИ-
КУ“ БР. 1927
је: 25. јули 1909. го-
дине

JAT

АВИОНОМ У СВЕТ

- У сваком броју награде:
главна – путовање за две
особе у Египат и утешна –
седмодневни боравак за
две особе на Копаонику или
мору
- Супернаграда на крају игре:
путовање у свет, по избору,
за две особе у аранжману
JAT AIR LIFT-а
- Извлачење награда сваке
суботе у ТВ емисији „Да пи-
тамо заједно”

Пред вама је девето коло наградне игре „АВИОНОМ У СВЕТ“ коју организују „Политикин Забавник“ и JAT AIR LIFT. Све већи број читалаца, али и гледалаца ТВ емисије „Да питамо заједно“ (у којој се сваке суботе извлаче награде) питају да ли у игру могу да се укључе у овом колу.

Одговор је ДА! Све до 7. априла 1989. године у сваком броју „Политикиног Забавника“ пронаћи ћете по једно наградно питање из историје ваздухопловства, а ваш задатак је да тачан одговор напишете на купону који објављујемо и у одређеном року га пошљете на нашу адресу.

Добитници награда извлаче се сваке суботе у ТВ емисији „Да питамо заједно“, а имена награђених објављиваћемо у „Забавнику“, на претпоследњој страни, из броја у број, за свако коло појединачно, са назнаком у ком су броју „Политикиног Забавника“ освојили награду.

Дакле, у нашој наградној игри имате прилику да освојите више

награда, главних и утешних, као и СУПЕРНАГРАДУ која се додељује на крају игре.

Наградни фонд

Главна награда из броја у број је путовање за две особе у Египат, односно Тунис. Прва група добитника главне награде (путовање у Египат) остварује награду у фебруару 1989. године (о тачном датуму поласка накнадно ћемо вас обавестити) у петодневном аранжману JAT AIR LIFT-а (закључно са добитником из „Забавника“ од 13. 1. 1989).

Сви остали добитници главне награде, која се и даље додељује из броја у број, путују у Тунис (седмодневни аранжман JAT AIR LIFT-а) у јуну следеће године.

Утешна награда, седмодневни боравак за две особе на Копаонику (апартмани – најам), у Купарима (хотел „Гранд“ или „Купари“), у Трогиру (хотел „Медена“) и Дубровнику (Бабин кук – хотел „Плакир“), такође се додељује из

броја у број и то наизменично. Добитници седмодневног боравака за две особе на Копаонику или мору користе награду у договору са JAT AIR LIFT-ом, а биће им попуњена два рока када могу и морају да искористе награду.

Уколико се ни после двадесет и пет кола (бројева) не нађете на списку награђених, остаје вам још једна могућност: да на крају наградне игре „АВИОНОМ У СВЕТ“ освојите СУПЕРНАГРАДУ – путовање у свет, по избору, за две особе, у аранжману JAT AIR LIFT-а. У извлачењу супернаградe учествују купони свих кола које ћемо у међувремену, наравно, пажљиво чувати.

Како освојити награду?

Најпре, пажљиво прочитајте текст који објављујемо испред наградног питања, јер у њему се, делимично, крије одговор. Ако и

после тога нисте сигурни да је ваш одговор тачан, прелистајте енциклопедију.

Ваши одговори треба да стигну на адресу „Политикиног Забавника“ до следећег петка у дванаест часова, на купону који у овом броју носи ознаку број 9. Молимо вас да читко напишете своје личне податке.

Сви купони који стигну са закашњењем учествоваће, заједно са купонима свих кола, на крају игре, у извлачењу СУПЕРНАГРАДЕ. Извлачење добитника награда из овог броја обавиће се у ТВ емисији „Да питамо заједно“ 24. децембра 1988. године. Имена добитника награда из овог броја објавићемо у „Забавнику“ бр. 1931, на претпоследњој страни.

Награде у овом броју су:

Главна: путовање за две особе у Египат

Утешна: седмодневни боравак за две особе на Копаонику

НА РАТНОМ ЗАДАТКУ

Када је авион постао довољно поуздан и усавршен толико да је могао да се искористи и у војне сврхе, армије многих, нарочито великих држава, уврстиле су га у своје наоружање. Прве јединице наоружане авионима створене су у Француској 1909. године, а као борбено средство авион је први пут употребљен 1911. године у италијанско-турском рату у Либији. Тада су авиони коришћени за извиђање и снимање из ваздуха.

У то време и српска војска, која се припремала за обрачун са турском царевином, почела је да припрема војну авијацију. Децембра 1912. године у Нишу је основана Ваздухопловна команда која је, поред три официра и три подофицира пилота, располагала са два балона и десет авиона. У балканском рату ови авиони служили су за извиђање турских положаја код једног познатог града. Марта 1913. године, приликом повратка са задатка, погинуо је, испавши из авиона, наредник **Михаило Петровић**. Био је један од првих пилота у свету који је изгубио живот на борбеном задатку.

Наградно питање бр. 9:

У БЛИЗИНИ КОГ ГРАДА ЈЕ ПОГИНУО МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ?

Ваши одговори треба да стигну на адресу „Политикиног Забавника“ до следећег петка (23. 12. 1988) у дванаест часова, искључиво на купону који објављујемо, на дописници или у коверту.

Купон број 9

50 ГОДИНА ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА

Одговор: _____

Име и презиме: _____

Датум рођења: _____

Улица и број: _____

Место и пошт. број: _____

Само за млађе читаоце

Уколико је добитник главне награде, која се додељује из броја у број (путовање за две особе у Египат или Тунис), лице млађе од 18 година, може да путује само у пратњи родитеља или старатеља.

Наградна игра
АВИОНОМ У
СВЕТ
„Политикин
Забавник“
Македонска 29,
п.ф. 80
11001 БЕОГРАД

50 ИНОСТРАНИХ
АРАНЖМАНА

JAT air lift

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника

Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукановић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 2.000 дин.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 22.080 динара, полугодишња 44.160 динара, годишња 88.320 динара.

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 44.160 динара, полугодишња 88.320 динара, годишња 176.640 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728, уз обавезну назнаку НО „Политика“ – ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА

ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	42.-
СР НЕМАЧКА	DEM	72.-
ФРАНЦУСКА	FRF	247.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	61.-
ШВЕДСКА	SEK	252.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ЛИСТОВА
ИЗДАВАЧА И УРЕДНИКА, ОДГОВОРНИХ ЗА САДРЖАЈИ
ИМПРЕСМ (латински)

Добар дан, Замбијо!

Ево скраћеног писма једне девојке из Замбије:

„Ваш часопис за младе ми се веома допада. Пошто сам ваш редован читалац, помозите ми да нађем пријатеље у Југославији.“

лавији. Имам 17 година, хоби ми је – дописивање и стицање нових познанстава, сакупљање огрлица, вожња ролшуама, плес, слушање музике и гледање филмова. Адреса: Mulenga Sunkutu, P. O. Box 20690, Kitwe, Zambia, Central Africa.“

Сочива, још једном

Волела бих да ми кажеш где бих, у СР Словенији, у близини места у коме живим, могла да набавим контактна сочива.

ТАТЈАНА ВОЈДЛ
Беле Воде
63325 Шоштањ

У зависности од диоптрије коју носиш (ниси нам написала колика је) сочива ћеш добити преко социјалног или ћеш их сама платити. Најбоље је да се обратиш специјализованој установи у Марибору или Рогашкој Слатини.

Навали народе на – Забавнике!

Читам „Забавник“ откако знам за себе, а сакупљам га већ седам година. Имам све примерке од броја 1545 до данашњег. Међутим, ових дана, кад смо распремали стан, појавио се проблем. Отац ми је рекао да се „Забавника“ отарасим како знам и умет. Мени је жао да их бацим, па ако неко од ваших читалаца жели да му их продам (врло јефтино) нек' ми се јави.

ДЕЈАН ЈАНКОВИЋ
Ул. 41 бр. 9
11500 Обреновац

Бела сламка и беж сок

Ти си ми, Забавниче, последња нада. Без претеривања. Једноставно, више не знам шта да радим, а реч је о томе да од детињства не пијем воду. Не зато што нећу. Покушам, али после ми је зло. Кад ме неко из друштва натера да попијем који гутљај, морам да узмем таблету за смирење. А тек ми је 11 година.

Пошто не могу да пијем воду, „трошим“ сокове, углавном од брескве. Морам још да ти кажем да тај сок пијем искључиво на белу сламку. Осим сока волим и јогурт, какао, капућино и белу кафу. Због ове моје невоље ишла сам разним лекаrima. Један ми каже: „Попиј воду!“, други, „Ни ја је не пијем, па шта?“ Као што видиш, нису ми баш помогли, па ја више не знам шта ћу.

ЈЕЛЕНА ТАМИНЦИЋ
Стојана Новаковића 62
Београд

Да би људски организам опстао, неопходна је течност, а кад кажемо течност већина нас одмах помисли на воду. Међутим, течност је и млеко, и сок, и супа, и кафа и чај. Ње има и у воћу и у храни коју једемо. Количина унете течности и навике везане за то разликују се од човека до човека. С обзиром на то да уместо воде пијеш сокове, не прети ти никаква посебна опасност, тим пре што течност уносиш и кроз храну. Оно на шта желимо да ти скренемо пажњу јесте да у твојим годинама није нимало неуобичајено постојање одређених типова понашања, па чак и малих ритуала.

Што се понашања које описујеш тиче, оно је мало пренаглашено као и таб-

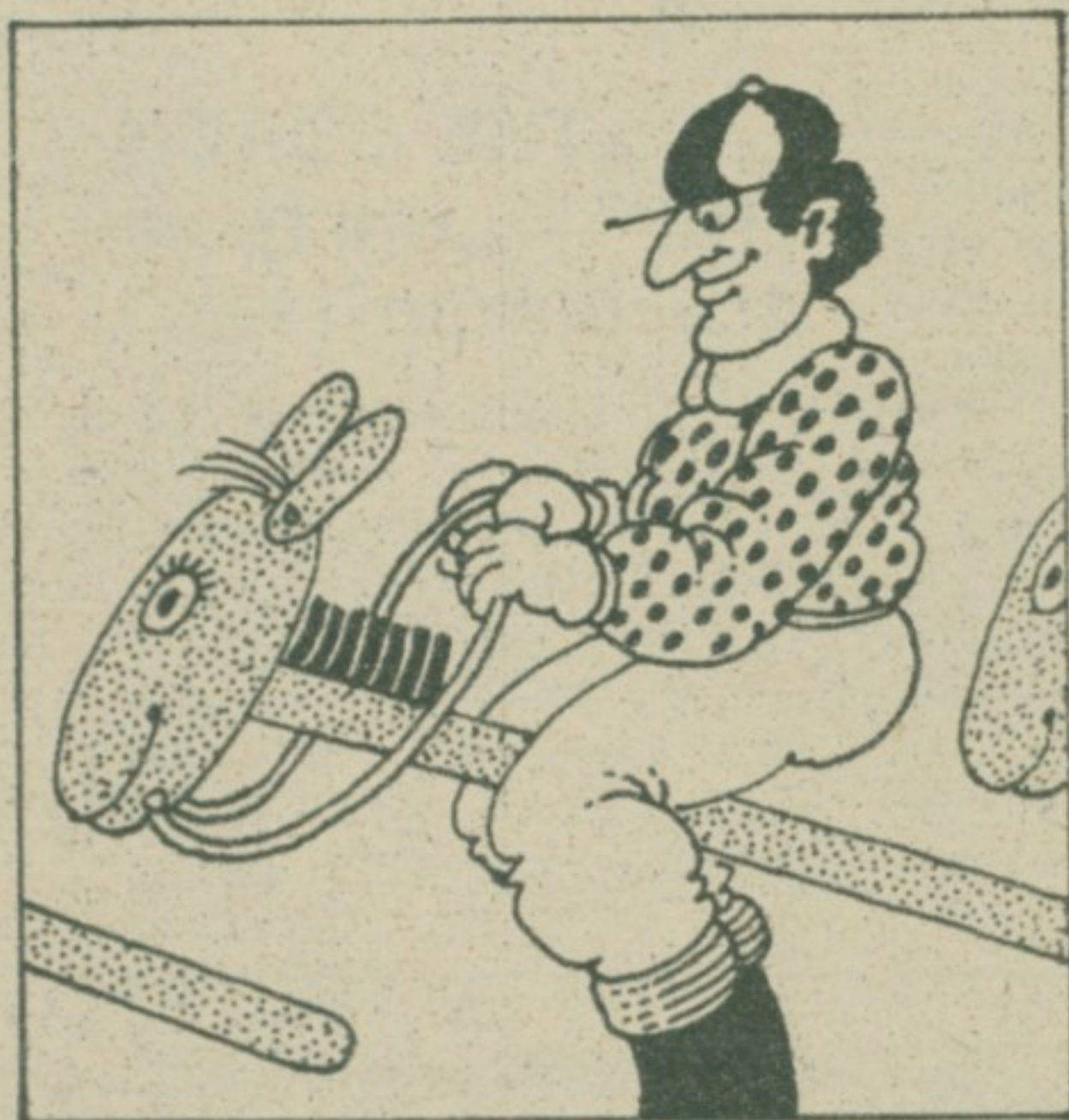
лете за смирење, зар не? Бојимо се да њима нећеш много постићи јер и родитељи, ма како толерантни били, имају неки праг трпљења. Ако га пређеш, не треба да те зачуди ако почну да се љуте на тебе или једноставно престану да реагују на оно што радиш. Ни једно ни друго није баш најбоље за тебе. Узгред, постоје и укуснији сокови од бресквиног, а и занимљивије сламке.

Традиционалне трке у Зобнатици

Чула сам да се у Зобнатици, код Суботице, сваке године одржавају коњичке трке, па ме занима кад ће бити одржане прве у 1989. години?

БОБА
Нови Сад

У Зобнатици ће се наредне године одржати традиционалне коњичке игре, тринаесте по реду. Овај међународни

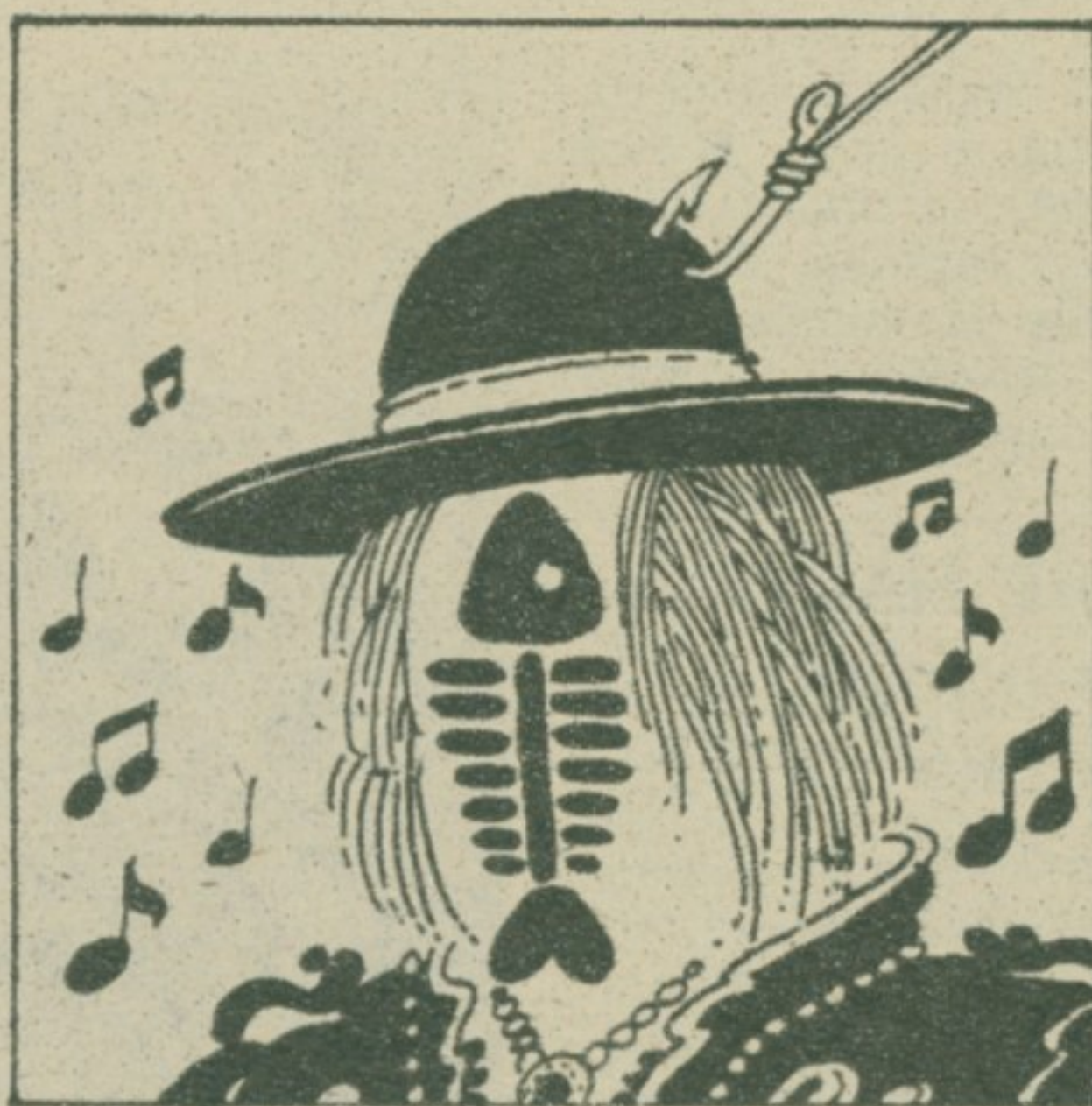
коњички скуп почиње другог викенда у месецу септембру. У Зобнатици се, уз наша грла, појављују учесници из Мађарске, Чехословачке, Пољске. Звезда коњичких игара је Мађар Габор Сегеди који, стојећи на два коња, испред себе „тера“ још осам гривастих лепотана и, понекад, постиже брзину и до 60 километара на сат. „Забавник“ ће вас поближе обавестити о Габору Сегедију у наредној, јубиларној години.

Муке с дигитроном

Имам дигитрон и на њему дугмад односно – мини тастатуру. Неку дугмад знам да користим, а поједине ознаке не знам шта значе као, на пример: CM, RM, M-, M+, SE.

УРОШ ВУКИЋЕВИЋ
Кнеза Мирослава 9
84000 Б. Поље

Ознака CM значи clear memory, односно избриши меморију, RM (recall memory) – позови меморију или оне податке које је дигитрон „запамтио“, M- одузети од оног што је у меморији, M+ додати на онај број у меморији, SE – овим дугметом бришеш оно што је на екрану дигитрона. А сад, Уроше, напред у нове математичке победе – с дигитроном!

Првих 10 година је најтеже

Велики сам обожавалац „Рибље чорбе“. Сазнао сам да је њен вођа Бора Ђорђевић издао књигу „Првих десет година је најтеже“. Молим те да ми кажеш да ли је то тачно и где могу да набавим књигу.

ШИМЕ ШИМУНЕЦ
Трг октобарске рев. 11/Д
59000 Шибеник

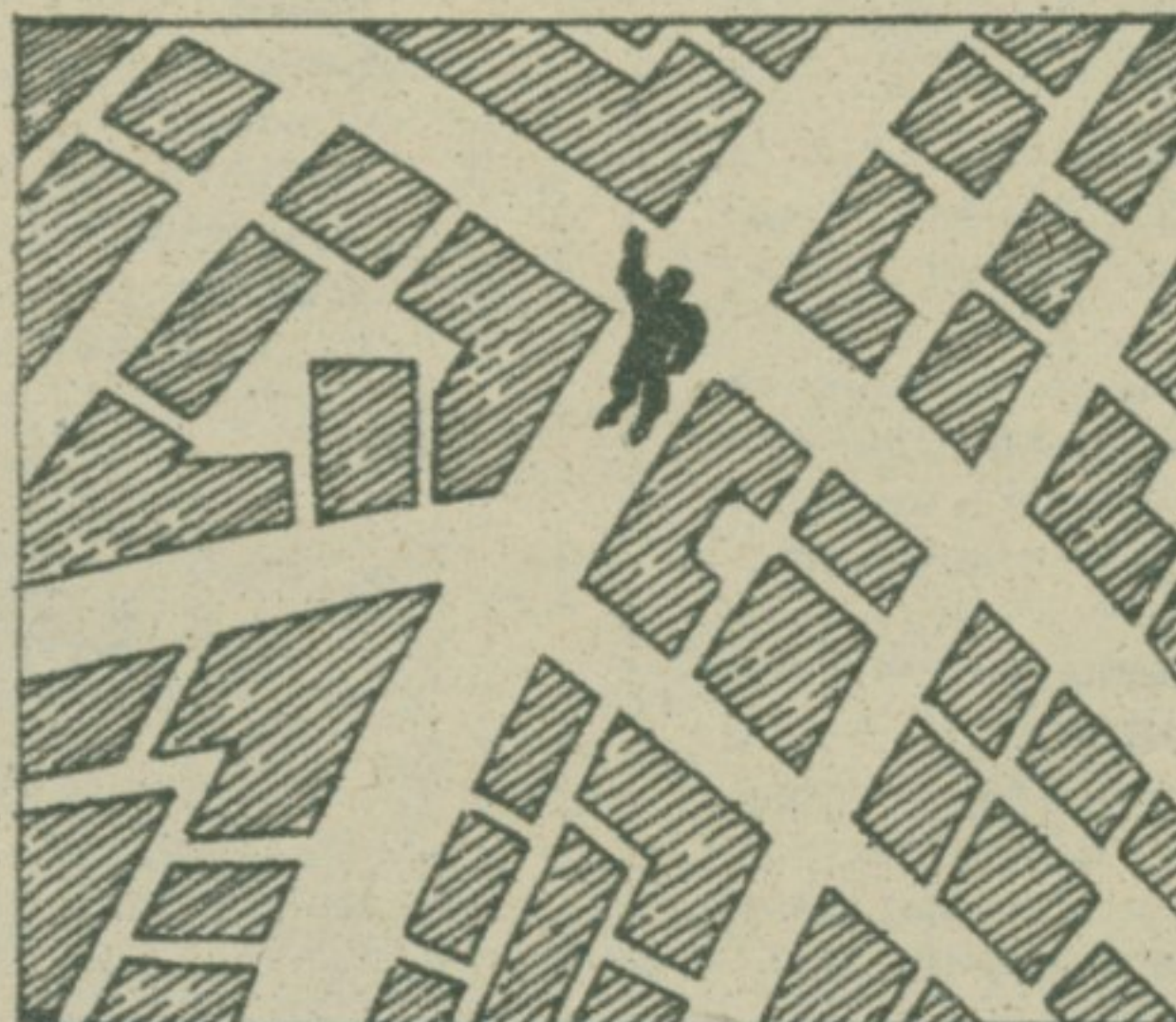
Бора Ђорђевић – Чорба, после књиге „Равнодушан према плачу“ и „Хеј, Словени“, објавио је и трећу – „Првих десет година је најтеже“. Књигу је издао сам аутор и можеш да је наручиш преко књижаре Миодрaга Драмићанина, „СТР“, Маршала Тита 50, 11000 Београд.

Планови градова

Пишемо ти ко зна који пут и не добијамо одговор. Сакупљамо планове градова и имамо их већ 27. Занима нас да ли негде у нашој земљи могу да се купе планови великих светских метропола.

ДАМИР И АДЕЛА ХАЏИЋ
Живка Јошића 7/14
71000 Сарајево

У књижари „Просвета“, Теразије 26, Београд, могу да се набаве „Халааг“ ауто-карте већих градова у Европи. Карте, које претпостављамо да сакупљате, можете да добијете само од неког ко се нађе у великом граду и купи их „на лицу места“.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Тамара Плаколовић, Маршала Тита 185, 31000 Титово Ужице – 15 година, воли музику, спорт и дружење, сакупља салвете и постере.

Амила Омерагић, Булевар О.Р.Б. 20, 76100 Брчко – 12 година, воли музику, спорт, плес и псе, сакупља постере Едија Марфија.

Loza Gilberto, 5427 Troos Ave., North Hollywood, CA 91601, USA – 34 године, бави се компјутерским програмирањем. Језик дописивања: енглески или шпански.

Мирела Хасановић, Маршала Тита 114, 74450 Босански Брод – воли музику, навија за КК „Партизан“.

Биљана Шовић, Новоселска 66, 18400 Прокупље – 14 година, сакупља салвете и украсна писма, воли путовања, музику, спорт и дописивање.

Јелена Пејовић, Новосадска 6, 21480 Србобран – 14 година, воли забавну музику, сакупља постере.

Елена Тасевска, Методија Митевског 6, 91000 Скопље – 12 година, сакупља касете и сличице из листа „Браво“, навија за Цибону.

Мирјана Радојевић, Маршала Тита 72, 11275 Бољевци – 13 година, воли музику, спорт и дописивање.

Toni Sošić, 4/211 Brighton RD, Elwood 3184, VIC, Melbourne, Australia – 16 година, игра кошарку, воли аутомобилизам, сакупља постере, ознаке, налепнице и све остале ситнице везане за такмичења у ауто-мото спорту, навија за Црвену звезду.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА:

епископија, о, ластавица, рс, вртиреп, друм, Италијан, уже, сећија, страх, принети, РИ, орис, и, сви, т, софизам, лк, ћаса, ико, Ман.

ДЕВЕТ ПАЛЕТА: Идентичне су палете: 2, 6 и 7.

РЕШЕЊЕ
ЕНИГМАТИКЕ

БАРОМЕТАР

ВИДЕО ■

БАЈКА, ХУМОР, ТЕРОР...

1. „WILLOW” – „Вилоу” (1988)

Чудесан филм Рона Хауарда („Сирена у Њујорку”, „Ноћна смена”, „Чаура”) који, истини за вољу, вероватно не би био такав какав је да ту, као аутор приче и продуцент, своје прсте није умешао и већ легендарни Џорџ Лукас. „Вилоу” је, иначе, бајка о патуљку одређеном да чува бе-

бу коју зла краљица жели да убије јер би та беба, према пророчанству, требало да је свргне са престола. Главне улоге тумаче Вал Килмер, Џона Вали, Џин Марш и сјајни патуљак Ворвик Дејвис. ■

2. „DIE HARD” – „Скупо продај своју кожу” (1988)

Нови филм Џона Мектирне-на који је прошле године био врло запажен по „Предатору”. Радња је следећа: полицајац из Њујорка уочи Божића долази у Лос Анђелес да посети своју жену која тамо ради за једну јапанску фирму. Изненада, баш за време прославе, у зграду упада група терориста и заробљава све присутне. Једини који успева да измакне њиховој пажњи је поменути полицајац. Главне улоге тумаче Брус Вилис, Алан Ринкман, Александар Годунов и Бони Бедела. ■

3. „MIDNIGHT RUN” – „Поноћна трка” (1988)

Када је пре четири године снимљен „Полицајац са Беверли Хилса”, у први план је углавном истицана глума Еди-

ја Марфија, док је веома добра режија дебитанта Мартина Бреста била некако запостављена. Најновији филм овог младог редитеља „Поноћна трка”, рађен је по истом рецепту као и „Полицајац” (крими заплет плус много хумора и вратоломних акција) вероватно ће исправити тај пропуст. То је прича о савременом ловцу на уцене који лако налази траженог човека, али то представља, заправо, тек почетак његових проблема. У

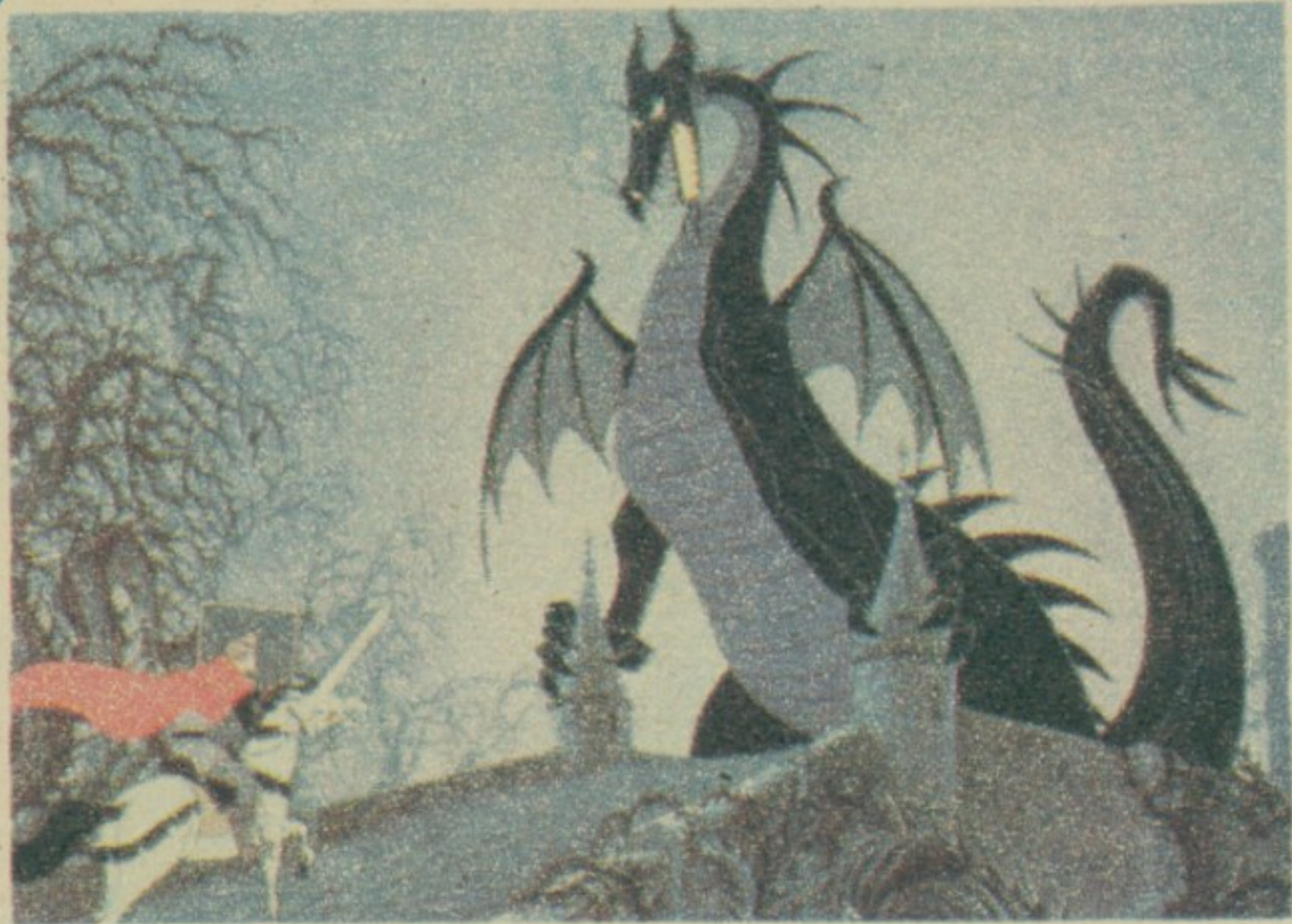
главним улогама појављују се Роберт Де Ниро, Чарлс Гродин, Денис Фарина и Јафет Кото. ■

4. „BROADCAST NEWS” – „ТВ-вести” (1987)

Аутор једног од најоспораванијих филмова овеначних славом „Оскара” („Време нежности”), Џејмс Л. Брукс и ове године је имао филм који је био предложен за ову награду у неколико категорија, али је остао без иједног признања. „ТВ-вести” се баве односима мушкарца и жене запослених у тв-станици који покушавају да некако помире посао који обављају и љубав коју осећају. У главним улогама: Вилијам Харт и Холи Хантер. ■

5. „THE COACH TRIP” – „Најдражи психијатар” (1987)

Врло запажена комедија Мајкла Ричија („Возач спуста”, „Полунежно-полугрубо”, „Златни дечко”) о затворенику који игром случаја заузима место познатог психијатра и убрзо изазива општи хаос. Главне улоге тумаче Ден Екројд и Волтер Матау. ■

ВЕСТИ

● Џо Џексон, познати британски музичар, аутор је музике за нови филм Френсиса Форда Кополе „Tucker”. Кадрови из овог филма биће употребљени за монтирање три видео спота са Џексоновом музиком.

● Брус Спрингстин ће ускоро снимити видео-спот са песмом „Virgilante man” Вудија Гатрија коју већ годинама изводи на концертима. Та песма се, иначе, налази и на албуму-компилацији „Folk waves – vision shared” посвећеној управо Вудију Гатрију.

● Према предвиђањима многих стручњака, највећи видео-хит ове сезоне биће „Успавана лепотица” Волта Дизнија из 1959. године (цртачи Клајд Џероми, Ерик Ларсен, Волфганг Рајтерман и Лес Кларк према тексту Шарла Пероа). Издавачи „Walt Disney Home video” очекују да ће овај филм изазвати веће занимање чак и од сад већ легендарног „I. T.” Стивена Спилберга.

ПРЕМИЈЕРЕ

1. „E. T. The extra terrestrial” – „И. Т. Ванземаљац” (1982), САД, режија: Стивен Спилберг. Главне улоге: Ди Волес, Хенри Томас (CIC Video/VHS) траје 100 минута.

Један од највећих филмских хитова свих времена коначно је објављен и на видео-касети. Премијера је, у целом свету, била 28. октобра.

2. „Carmen” – „Кармен” (1984) Италија, режија: Франческо Рози. Главне улоге: Пласидо Доминго, Хулиа Михенел-Џонсон. (RCA Columbia/VHS) 149 минута.

Филмска верзија чувене Бизеове опере, која је код критике наишла на

врло хладан пријем али публика је била задовољна. Рецимо још и то да је диригент чувени Лорин Мазел.

3. „Desperate” – „Очајан” (1947) САД, режија: Ентони Мен. Главне улоге: Стив Броди, Одри Лонг. M & R Film & Film, VHS, 98 минута.

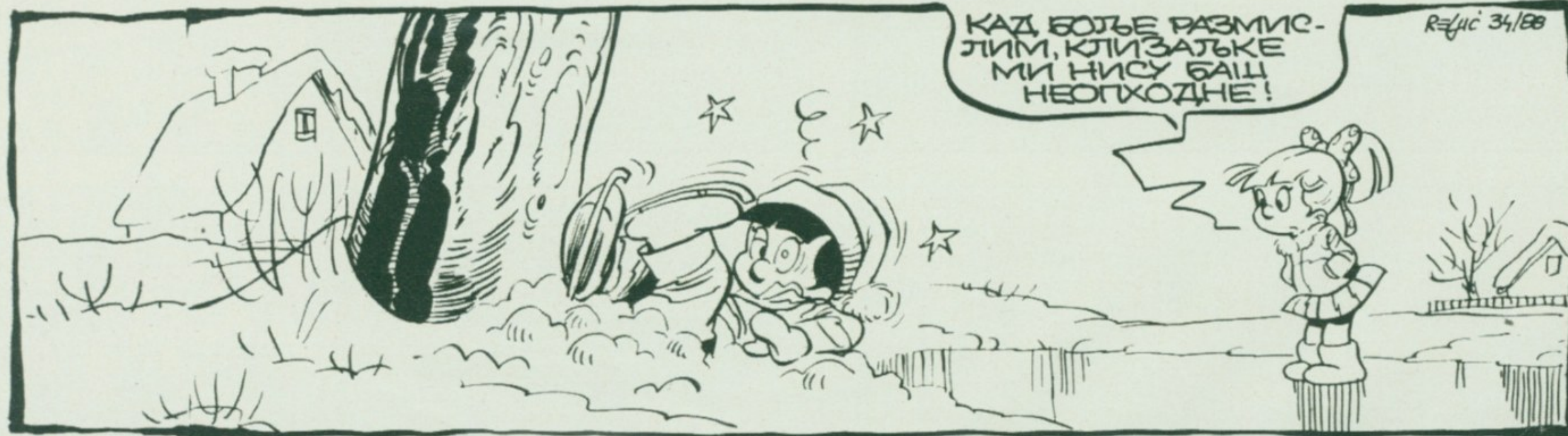
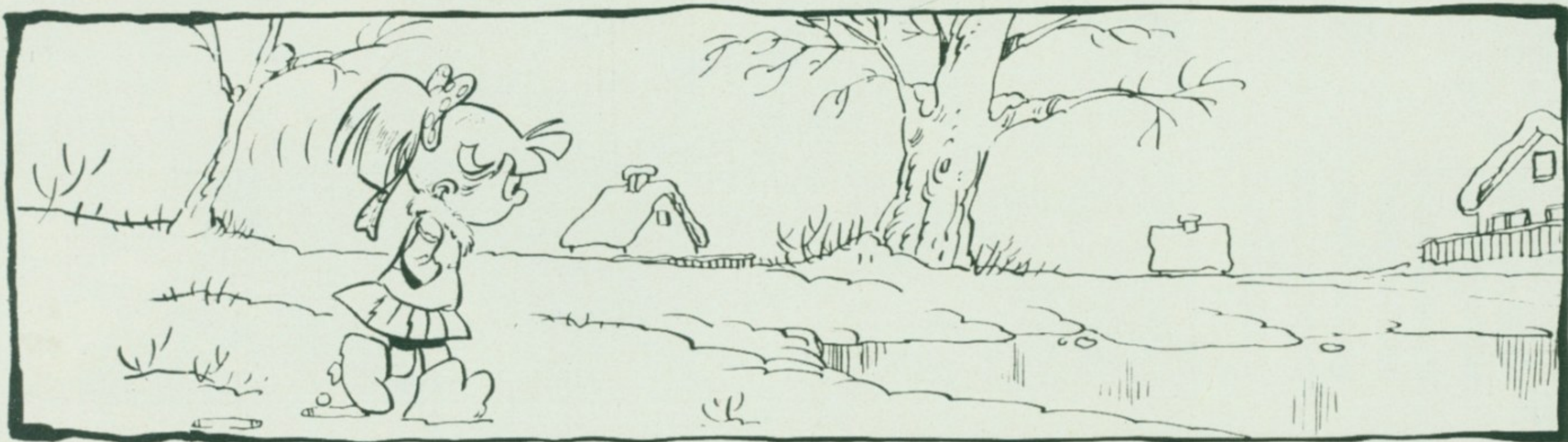
Један из серије такозваних „црних” филмова популарног редитеља четрдесетих година Ентони Мена, чије ће објављивање на видео-касети обрадовати, пре свега, старије љубитеље филма. То је напета прича о камуионији који са својом породицом покушава да умакне гангстерима.

В. Радосављевић

МШАН
РЕДОВИ

Дружина **КЛИКЕР**

НАГРАДНА ИГРА ПОШТИНИ **ЗАБАВНИК** **JAT** **airline** „АВИОНОМ У СВЕТ“

Добитници из броја 1927 су:

1. Путовање у Египат за две особе: **Srdjan Tarnoki, Braće Buzadjije 24, Deliblato**

2. Седмодневни боравак за две особе у Трогиру: **Selma Kikić, Ćuprijska 34, Doboј**

